

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Zdravotně sociální fakulta

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2008

Jaroslava Haluzová

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Zdravotně sociální fakulta

Problematika celoživotního vzdělávání sester

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

PhDr. Andrea Hudáčková, R.N.

2008

Jaroslava Haluzová

Lifelong learning of nurses

Abstract

Lifelong learning of nurses has been largely discussed issue recently. It is a challenge for nursing staff to get familiar with all legislative changes that have happened since the succession of the Czech Republic to the European Union (EU). The Czech Republic is supposed to adapt the education of nursing staff to the requirements of the EU. This has brought about a lot of changes in the system of lifelong learning of nurses. The objective is to provide a good quality of nursing care provided by highly competent and well educated nursing staff.

My thesis addresses the issue of lifelong learning of nurses. Lifelong learning promotes high standards of professional practice. The principles and values of lifelong learning are increasingly important. The objective of the research was to find out how motivated the health care personnel are to improve their skills and knowledge in the interest of their patients. In my research I also observe if nurses have the responsibility to grow professionally and if they have enough access to information about lifelong education programs.

For data collection the quantitative research was used. Nurses working in hospital in Tabor, Inc, and in a few other hospitals were asked to fill in questionnaires. The participation in the research was optional and anonymous. There were 27 questions to be answered in the survey. I handed out 150 questionnaires, 138 out of which were evaluated.

The research shows that nurses are interested in lifelong learning. But they are not familiar enough with possibilities professional development. They prefer seminars, workshops and courses. The younger generation prefers studies at universities or reading medical periodicals and professional articles on the internet. The greatest motivating factors for lifelong learning are support from the employer, the prospect for promotion together with a better pay and the mandatory registration.

The summary of my research: nurses are concerned about lifelong learning, they are aware of the need to enhance the professional practice. But they are not informed enough about relevant chances. The mandatory registration has enhanced the

involvement in lifelong learning of nurses. But the most important motivating factor is the prospect for promotion and a better salary.

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma: „*Problematika celoživotního vzdělávání*“ vypracovala samostatně a použila jen pramenů, které cituji a uvádím v příložené bibliografii. Souhlasím s použitím práce k vědeckým účelům.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b Zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě fakultou, elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích dne

.....
podpis studenta

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji PhDr. Andree Hudáčkové za odborné vedení, cenné rady a připomínky při zpracování této bakalářské práce.

ÚVOD	5
1. SOUČASNÝ STAV	6
1.1 HISTORIE VZDĚLÁVÁNÍ SESTER.....	6
1.2 HISTORIE VZDĚLÁVÁNÍ V ČESKÝCH ZEMÍCH	6
1.3 HISTORIE ORGANIZOVANÉHO VZDĚLÁVÁNÍ.....	7
1.3.1 Vývoj v zahraničí	7
1.3.2 Vývoj českého zdravotnického školství	8
1.3.2.1 Vývoj po roce 1989	11
1.4 NOVÁ KONCEPCE OŠETŘOVATELSTVÍ.....	12
1.5 VZDĚLÁVÁNÍ A PROFESNÍ ORGANIZACE	13
1.6 MOŽNOSTI KVALIFIKAČNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ SESTER V SOUČASNÉ DOBĚ	14
1.6.1 Střední vzdělání.....	15
1.6.2 Vyšší školy.....	15
1.6.3 Studium na vysoké škole	16
1.7 CELOŽIVOTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ SESTER	17
1.8 FORMY CELOŽIVOTNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ.....	18
1.9 PROBLEMATIKA CELOŽIVOTNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	23
1.9.1 Jaké formy vzdělávání sestry preferují	25
1.9.2 Možnosti sester v celoživotním vzdělávání	26
1.9.2.1 Novela zákona číslo 96/2004 Sb.....	26
1.9.3 Registrace nelékařských zdravotnických pracovníků	27
1.9.3.1 Dobrovolná registrace v ČAS	27
1.9.3.2 Registrace daná zákonem.....	28
1.9.3.3 Získání osvědčení k výkonu povolání v současné době	29
1.9.3.4 Kreditní systém	30
1.9.4 Rozsah činností, které sestry mohou vykonávat.....	32
1.9.5 Motivace sester k celoživotnímu vzdělávání	33

2.	CÍLE PRÁCE, HYPOTÉZY	36
2.1	CÍLE	36
2.2	HYPOTÉZY	36
3.	METODIKA	37
3.1	METODIKA PRÁCE	37
3.2	VÝZKUMNÝ SOUBOR	37
4.	VÝSLEDKY	38
5.	DISKUZE	70
6.	ZÁVĚR	79
7.	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	80
8.	KLÍČOVÁ SLOVA	86
9.	PŘÍLOHY	87

Seznam použitých zkratk

ANA	Americká asociace sester
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
Bc.	Bakalář
CSc.	Kandidát věd
č.	číslo
ČAS	Česká asociace sester
ČR	Česká republika
čs.	československý
ČSS	Česká asociace sester
DiS.	Diplomovaný specialista
doc.	docent
EU	Evropská unie
ICN	Mezinárodní rada sester
IDV PZ	Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví
JIP	Jednotka intenzivní péče
max.	maximálně
Mgr.	Magistr
MUDr.	Doktor (veškerého lékařství)
MZ ČR	Ministerstvo zdravotnictví České republiky
např.	například
NCO NZO	Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů
obr.	obrázek
odd.	oddělení
PhDr.	Doktor filozofie
PhD	doktorský titul
Prof.	Profesor
r.	rok

Sb.	Sbírka
str.	Strana
SZŠ	Střední zdravotnická škola
tzv.	tak zvaný
VZŠ	Vyšší zdravotnická škola
WERN	Pracovní skupina evropských sester pracujících ve výzkumu
SZO (WHO)	Světová zdravotnická organizace
ZSF	Zdravotně sociální fakulta

ÚVOD

Tématem této bakalářské práce je problematika celoživotního vzdělávání sester. Celoživotní vzdělávání je v současné době velice diskutované téma. Důvodem jsou nové legislativní změny, které se do vzdělávání promítly a zároveň ovlivnily životy všech nelékařských zdravotnických pracovníků.

Tyto změny nastaly vstupem České republiky do společenství států EU. Vstup do EU pro Českou republiku znamenal přizpůsobit vzdělání požadavkům EU a tím muselo zákonitě dojít ke změnám některých zákonů týkajících se vzdělávání nelékařských zdravotnických pracovníků. Jedná se zejména o zákon 96/2004 Sb., který se týká nelékařských zdravotnických povolání.

Díky novému zákonu došlo k podstatným změnám ve vzdělávání a v kompetencích zdravotnických pracovníků. Hlavním důvodem změn je potřeba zajistit kvalitní ošetrovatelskou péči kompetentním personálem.

Se změnami vyvstaly i nové problémy, které se musely řešit. Patřila sem problematika získávání způsobilosti pro práci bez odborného dohledu, problematika zřízení centrálního registru nelékařských zdravotnických pracovníků a s tím úzce související kreditní systém.

Dalším problémem, který se v současné době řeší, jsou změněné kompetence nelékařských zdravotnických pracovníků a složité a málo srozumitelné náplně práce. V neposlední řadě je velkým problémem motivace sester k celoživotnímu vzdělávání.

Důvodem k vypracování této práce je zmapovat, s jakými problémy se v dnešní době sestry potýkají, zda je pro ně celoživotní vzdělávání přínosem či pouze přítěží. Důvodem je také zjistit postoj a zájem sester o celoživotní vzdělávání. V současné době změn ve vzdělávání zdravotnických pracovníků je důležité vědět, zda znají a zda využívají všechny možnosti celoživotního vzdělávání, a co je k celoživotnímu vzdělávání motivuje.

1. Současný stav

Historie ošetrovatelství se stala nedílnou součástí vzdělávání sester a i dnes čerpáme poznatky z minulých dob. Proto uvádíme historický přehled o vzdělávání v ošetrovatelství. Historické poznatky pomáhají zdokonalit péči o pacienty a rozvíjet ošetrovatelskou profesi právě pomocí analýzy negativních, ale i pozitivních poznatků v dobách minulých. Tyto poznatky nás dovedou až k současnému stavu vzdělávání v ošetrovatelství.

1.1 Historie vzdělávání sester

Počátky vzdělávání sester sahají do období raného křesťanství v letech 1 až 500, kdy byla péče svěřena ženám a ty se staraly o nemocné v domácnosti. Vědomosti se předávaly slovně od jiných pečovatelek. Později zařadily ošetrovatelství mezi své činnosti klášterní řády. První řád sester ošetrovatelek (Augustiniánských sester) byl založený ve středověku (23).

1.2 Historie vzdělávání v českých zemích

První zprávy v českých zemích o začínajícím organizovaném ošetrovatelství se objevují v 10. století. V této době vznikaly útulky pro chudé a nemocné, tzv. hospice. Zakládaly je křesťanské řády a pracovaly zde pouze řádové sestry a zacvičené civilní sestry (45).

Zakladatelkou našeho ošetrovatelství je Anežka Přemyslovna (1208-1282). Založila několik klášterů a u nich tzv. špitály. Pro řádové sestry starající se o nemocné vypracovala pravidla, podle kterých se o nemocné pečovalo, což byl jednoduchý základ pro vzdělávání sester. Jako učitelky působily tzv. Voršilky a Alžbětinky a jejich úkolem byla výchova dívčí mládeže v církevních školách (16, 45).

Dalším důležitým mezníkem ve vzdělávání bylo založení pražské univerzity v roce 1348 Karlem IV. Členové univerzity a lékaři se zasloužili o rozvoj lékařského a zdravotnického písemnictví (16).

V 16. století byla nemocniční zařízení organizovaná pouze římskokatolickou církví a v roce 1517 nastal pokles zájmu nejen o církev, ale i o rozvoj nemocnic. Toto období je v historii známé jako „doba temna“. U sester ošetrovatelek nebyl vyžadován

žádný výcvik, pracovaly až 40 hodin nepřetržitě za minimální mzdu. Toto období úpadku vzdělávání sester trvalo až do poloviny 19. století a spousta špitálů i zanikla (23).

1.3 Historie organizovaného vzdělávání

Zakladatelkou organizovaného vzdělávání sester je anglická ošetřovatelka Florence Nightingalová (1820-1910). V období Krymské války (1854-1856) byly vysoké ztráty a velký počet zraněných vojáků, a to se stalo impulsem pro velké změny v ošetřovatelském vzdělávání. Florence Nightingalová, Nikolaj Ivanovič Pirogov a Henri Jean Dunant patří mezi nejvýznamnější světové osobnosti, které se zasloužily o rozvoj vzdělávání v ošetřovatelství (16, 45) (příloha1).

1.3.1 Vývoj v zahraničí

Všestranně vzdělaná anglická ošetřovatelka Florence Nightingalová známá jako dáma s lampou, získala na svou dobu velmi široké zdravotnické zkušenosti a znalosti. Během Krymské války byla vyslána na bojiště, kde zorganizovala ošetřovatelskou službu a podařilo se jí výrazně snížit počet mrtvých vojáků díky hygienickým reformám a výcviku personálu. Zkušenosti Florence Nightingalové zásadně ovlivnily moderní ošetřovatelství.

Hlavní vliv na další vzdělávání měla její kniha „Poznámky o ošetřovatelství“ a především založení první ošetřovatelské školy v r. 1860 v Londýně. Zavedla funkci hlavní sestry jako hlavy ošetřovatelského personálu v nemocnici a rozhodla o systematickém vzdělávání sester.

Po vzoru londýnské ošetřovatelské školy během krátké doby začaly vznikat ošetřovatelské školy v dalších evropských městech.

Vzdělané sestry se v jednotlivých zemích začaly sdružovat a vytvářet národní profesní organizace. V r. 1899 pod vedením anglické sestry Ethel Bedford Fenwick vznikla první rada sester International Council of Nurse (ICN) (45, 57, 61).

Nikolaj Ivanovič Pirogov (1810–1881), velký ruský chirurg a pedagog, se také zasloužil o organizované vzdělávání. Sestry přivedl na bojiště v Krymské válce

a naučil je ošetřovat. V této době začaly sestry používat stejnokroj, ze kterého se vyvinula sesterská uniforma.

Švýcarský kupec Henri Dunant (1828-1910) zmobilizoval dobrovolníky z řad civilního obyvatelstva na pomoc umírajícím vojákům v severní Itálii, kde bojovala armáda Napoleona III. s Rakouskem. Zřídil lazaret a zajistil dobrovolným civilistům odborné vyškolení v péči o zraněné. Jeho snaha vedla k založení Mezinárodní organizace Červeného kříže, a to v Ženevě v r. 1864. Tato organizace pečovala nejenom o lidi postižené válkou, ale i jinými katastrofickými událostmi (45, 57, 61) (příloha 2).

1.3.2 Vývoj českého zdravotnického školství

První ošetřovatelská škola vznikla v Praze v r. 1874. O její vznik se zasloužily české spisovatelky Karolína Světlá a Eliška Krásnohorská. Ošetřovatelky se vzdělávaly pod vedením českých lékařů, ale bohužel po několika letech škola z finančních důvodů zanikla.

V roce 1916 v Praze byla otevřena Státní dvouletá ošetřovatelská škola a podle vzoru této školy se zřizovaly i další školy v jiných místech republiky. Na závěr studentky skládaly diplomovou zkoušku a získaly titul diplomovaná sestra. Jejich práce byla velmi namáhavá. Sestry neměly žádné zázemí, ale jen kout na pokoji nemocných. V r. 1928 vznikl Spolek diplomovaných sester, což vedlo ke zlepšení sociální situace sester (45, 61).

V r. 1919 byl založen Československý červený kříž, jehož předsedkyní byla Alice Masaryková, dcera prvního českého prezidenta T.G. Masaryka a Hana Benešová, manželka druhého čs. prezidenta Edvarda Beneše. Dobrovolníci se školili ve zvláštních kurzech.

Dvouleté ošetřovatelské školy byly v době 2. světové války zrušeny a obnoveny až v r. 1945. V roce 1948 byly ošetřovatelské školy sloučeny s rodinnými a sociálními školami a přejmenovány na Vyšší sociálně zdravotní školy. Studium bylo prodlouženo na 3, později 4 roky, a vyučovaly se i předměty všeobecně vzdělávací. V roce 1954 byl název školy změněn na Střední zdravotnickou školu.

Později se ukázalo, že nízký věk 15 let a způsob vzdělání, který nepřinesl studentům ani dostatečné všeobecné vzdělání ani kvalitní teoretickou odbornou přípravu nestačí k vykonávání náročného ošetrovatelského povolání.

Kromě zdravotních sester připravovaly školy i jiné obory středních zdravotnických pracovníků, a to dětské sestry, zdravotní laboranty, zubní laboranty, farmaceutické laboranty a dietní sestry. Na dvouletých středních zdravotnických školách se po maturitě připravovali na zdravotnické povolání rehabilitační pracovníci, radiologičtí laboranti, asistenti hygienické služby, porodní asistentky, oční optici jejichž příprava byla odborná a končila maturitní zkouškou z odborných předmětů.

V roce 1946 byla v Praze otevřena Vyšší ošetrovatelská škola. Připravovala sestry s několikaletou praxí v oboru pro pedagogickou činnost na ošetrovatelských, později na Středních zdravotních školách, a dále sestry pro terénní péči a vrchní sestry. Zrušena byla až po roce 1960, kdy bylo při Filozofické fakultě Karlovy univerzity zřízeno vysokoškolské studium pro učitelky SZŠ. Studium bylo dvouoborové pětileté s psychologií a později i s pedagogikou (45).

Byla nutná potřeba vyššího stupně vzdělání učitelek, které se staraly o výuku sester na odborných školách. Tím, kdo podporoval a zasloužil se o realizaci vysokoškolského studia sester – učitelek, byl především prof. MUDr. Josef Charvát a lékaři III. interní kliniky Pacovský, Petrášek, Neuwirth, Šobra a Schreiber. Ve spolupráci s filozofickou fakultou a katedrou psychologie vznikl nový obor „Psychologie – ošetrovatelská technika“. Studium trvalo 4 roky a mohly studovat jen zdravotní sestry – učitelky, které již absolvovaly jednorozční pedagogický seminář. Studovalo se při zaměstnání. Později se studium prodloužilo na pět let s názvem studijního oboru „Psychologie – péče o nemocné“. V roce 1973 se přesunulo studium na katedru pedagogiky, aby se spojilo studium s pedagogikou. Vznikl obor „Pedagogika – péče o nemocné“. Délka studia byla šest let kombinovanou formou. Denní forma byla otevřena až v roce 1980. Absolventky získaly akademický titul „doktor filozofie“ (PhDr.) po složení rigorózní zkoušky. K rigorózní zkoušce se může přihlásit a pak ji vykonat absolvent vysoké školy, který získat titul Mgr. Rigorózní státní zkouška se

skládá z ústní zkoušky a obhajoby rigorózní práce. Rigorózní práce klade na absolventa mnohem vyšší nároky než zkouška státní (33, 45, 49).

V letech 1987-1994 proběhlo na Filozofické fakultě Karlovy univerzity v Praze také jednooborové studium péče o nemocné určené zejména hlavním a vrchním sestřám.

Mezi významné osobnosti, které se zasadily o rozvoj celoživotního vzdělávání v ošetrovatelství, patřila doc. PhDr. Marta Staňková, CSc. Byla to jedna z největších osobností českého ošetrovatelství a ošetrovatelského školství (příloha 3).

Během svého života napsala 51 učebnic, učebních textů a monografií a 150 publikací v odborných časopisech. Všechny aktivity a zásluhy Marty Staňkové přispěly k rozvoji celoživotního vzdělávání sester v České republice (7, 45, 49).

K rozvoji celoživotního vzdělávání přispěly také odborné ošetrovatelské časopisy. Československé sestry měly odborný časopis, kde se publikovaly informace o nových poznacích v oboru ošetrovatelství. V roce 1951 vznikl nový časopis Zdravotnická pracovnice, který zanikl a byl nahrazen novým modernějším časopisem Sestra, který vychází dodnes (7, 45, 49).

V roce 1960 vznikl Institut pro další vzdělávání středních zdravotnických pracovníků v Brně a v Bratislavě, kde se vzdělávaly sestry pro specializaci v řadě oborů. V roce 1963 byla tato střediska přejmenována na Ústav pro další vzdělávání středních zdravotnických pracovníků a v roce 1986 na Institut pro další vzdělávání středních zdravotnických pracovníků. V současnosti je to Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů (NCO NZO). Toto středisko od svého vzniku zajišťuje další vzdělávání středních zdravotnických pracovníků i v současné době, specializační studium v řadě oborů, přípravu na vedoucí funkce, semináře, tématické kurzy apod. (45, 49).

V roce 1968 bylo možné vytvořit jednu z odborných společností sdružených v Československé lékařské společnosti, a to Československou společnost sester, která byla založena v roce 1973. Společnost organizovala odborné konference, symposia, snažila se ovlivnit ošetrovatelské vzdělávání a podporovat ošetrovatelský výzkum. Později byla přejmenována na Českou společnost sester. V roce 1982 byla Česká

společnost sester přijata do Mezinárodní rady sester (ICN) a o dva roky později se stala členem WERN (Pracovní skupina evropských sester pracujících ve výzkumu) (45, 49).

1.3.2.1 Vývoj po roce 1989

Po roce 1989 byla vyžadována zásadní změna zdravotní politiky a také změny ve vzdělávání sester v souvislosti s připravovaným vstupem do Evropské unie. Podle norem EU z roku 1989 je za profesní vzdělávání nelékařských profesí považováno nejméně tříleté bakalářské studium na univerzitách. Mezi nelékařské profese patří sestry všeobecné, dietní, dětské, sestry pro péči o mentálně postižené, porodní asistentky, fyzioterapeuti a ergoterapeuti. Tímto způsobem vzdělání zdravotníci mohou splnit podmínky pro profesní Euroregistraci (61).

Také se mění kompetence sester a jejich pracovní náplň. Sestra není jenom pečovatelka, ale také edukátorka, která informuje, instruuje a vzdělává se (28).

Povolání sester a porodních asistentek se řadí mezi regulované profese. Do ošetrovatelské regulace patří normy na vzdělání, proces registrace a akreditace, definice rozsahu činností a kompetencí. Cílem regulace je zajistit přijatelně kvalifikovanou ošetrovatelskou péči a zlepšit ošetrovatelskou praxi (13, 21, 46, 53, 54).

Vzdělávat sestry a porodní asistentky je možné pouze na vyšších a vysokých školách, aby byly uznány kvalifikační diplomy podle směrnic EU. Nejkratší doba pro vzdělávání sester je tříleté studium, to znamená 4600 hodin výuky, a z toho polovina musí být praktická výuka. Studium je možné pouze po maturitě a rozhodující je věk nad 18 let (6, 20, 28).

Od začátku 90. let se rozvíjel zákon o způsobilosti k výkonu zdravotnických povolání až do roku 2004. V roce 1990 byl zahájen český projekt, který stanovil tři oblasti sesterského vzdělávání. Kvalifikační studium na ošetrovatelských školách, specializační studium a univerzitní bakalářské studium. Od 1. 9. 1997 bylo zavedeno studium na Vyšších zdravotnických školách, bohužel se však studium pouze protáhlo na 7 let, ale stále nespĺňovalo požadavky EU. Některé studijní programy lze studovat na vyšších zdravotních školách i v současné době. Studium na vyšší zdravotnické škole je ukončováno absolventskou zkouškou a možností používat titul Dis za jménem. V září

2004 přestalo existovat střední odborné studium v oboru Všeobecná sestra a vznikl obor Zdravotnický asistent (55).

Postupně vznikalo vysokoškolské bakalářské studium v oboru ošetřovatelství, určené pro absolventky středních škol s maturitou, formou denního studia a jako studium při zaměstnání určené pro sestry z praxe. Probíhá na 1. Lékařské fakultě Karlovy univerzity v Praze a v Hradci Králové. Později na 3. Lékařské fakultě Karlovy univerzity v Praze, na Lékařských fakultách v Olomouci, Brně, Plzni a na Zdravotně sociální fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

ZSF v Českých Budějovicích a Ostravě zahájily kvalifikační studium sester ve studijním oboru Všeobecná sestra v roce 2001. Připravil se program pro magisterské studium v ošetřovatelství. Realizovat se mohl až po schválení nového vysokoškolského zákona, který vstoupil v platnost 1. ledna 1999. Dle znění tohoto zákona musely fakulty získat na otevření magisterských programů akreditaci. V Českých Budějovicích bylo zahájeno magisterské studium v roce 2004 (55).

1.4 Nová koncepce ošetřovatelství

Vznik nové koncepce ošetřovatelství v Evropě byl ovlivněn dvěma významnými rezolucemi, které byly přijaty v roce 1977 na 30. světovém zdravotnickém shromáždění. Patřila sem rezoluce č. 30.43, která je známá pod názvem „Zdraví pro všechny do roku 2000“ a druhá rezoluce č. 30.48, kde se uznává význam sester v primární péči.

Nový přístup ke zdraví a zdravotní péči byl formulovaný v roce 1978 na mezinárodní konferenci v Alma-Atě. Vznikla deklarace týkající se změny jak ve vzdělávání zdravotnických pracovníků, tak i v praxi a výzkumu v primární péči.

V roce 1988 se ve Vídni konala první Evropská konference WHO o ošetřovatelství. Cílem konference bylo vytvořit nový typ sestry, a to nezávislé kvalifikované pracovnice, která může působit sama nebo ve spolupráci s jinými odborníky při poskytování primární zdravotní péče .

Doporučení a deklarace, které byly na konferenci přijaty, jsou všeobecné a týkají se praxe, řízení, vzdělávání a výzkumu. Důraz byl kladen na nutnost dobrého všeobecného ošetřovatelského vzdělávání. Konference věnovala pozornost i dalšímu

vzdělávání z důvodu velkého množství ošetrovatelských poznatků a z toho důvodu žádná sestra nemůže ukončit své vzdělání získáním první kvalifikace, ale musí si nadále vzdělání prohlubovat ve všech oblastech ošetrovatelství.

Koncepce klade důraz na náročnější a samostatnější práci ošetrovatelského personálu. Důležitá je řádně vedená dokumentace. Prostřednictvím standardů je zajištěna kvalitní ošetrovatelská péče. Koncepce vychází ze systému vydávání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu a zápis do registru zdravotnických pracovníků. Používání této koncepce se odráží ve zkvalitnění péče o zdraví české populace. Koncepce je základním materiálem pro tvorbu koncepcí ošetrovatelství v jednotlivých klinických oborech (19, 22, 61).

1.5 Vzdělávání a profesní organizace

Profesní organizace jsou velmi důležité pro rozvoj vzdělávání zdravotnických pracovníků nejenom v České republice. Mezi organizace, které se zasloužily o vzdělání řadíme Československou společnost sester (ČSS) založenou roku 1973 později přejmenovanou na Českou společnost sester (ČSS), která byla roku 1982 přijata do ICN a r. 1984 do WERN. Ovlivňovala vzdělávání a výzkum v ošetrovatelství organizováním konferencí a symposií. Později v roce 1991 vznikla Česká asociace sester (ČAS) jako dobrovolná odborná organizace, která nebyla zisková ani politicky ovlivněná.

14. 3. 1994 se stala členem ICN, ale téhož roku bylo členství ukončené pravděpodobně kvůli administrativní chybě. ČAS a ČSS pracovaly vedle sebe až do roku 2000, kdy se sloučily. Cílem ČAS je zvyšovat odbornou úroveň svých členů, podporovat vzdělávání v ošetrovatelství i v zemích EU a tím zvyšovat kvalitu a efektivnost ošetrovatelské péče. ČAS pořádá odborné vzdělávací akce, semináře, konference, vydává publikace, jedná o tvorbě legislativních norem a spolupracuje s národními a mezinárodními organizacemi v ošetrovatelství, podílí se na přípravě standardů ošetrovatelské péče a zabývá se výzkumem v ošetrovatelství. Od 12. 5. 2001 v ČAS existovala dobrovolná registrace sester až do přijetí zákona o nelékařích. ČAS je největší profesní organizací sester současné doby (35, 55).

1.6 Možnosti kvalifikačního vzdělávání sester v současné době

Současné vzdělávání sester je ovlivněno vstupem ČR do EU. 16. 4. 2003 byla podepsána smlouva o přistoupení ČR jako kandidátské země k EU a proto bylo nutné přijmout právní předpisy a doporučení podle EU. Kvalifikační příprava sester v ČR je stanovena podle zákona č. 96/2004 Sb. a je zpravidla tříletá.

Nová koncepce vzdělávání v ošetrovatelství představuje i nový způsob profesionální přípravy sester. Studium trvá minimálně 4600 hodin a musí být vyvážená praxe a teorie studia. Kvalifikační studium některých oborů bylo přesunuto na univerzity. Odbornou způsobilost k výkonu zdravotnického povolání lze získat na Vyšších zdravotních školách a na univerzitách. Nové státy EU a i ČR, též přizpůsobily své vzdělávací programy požadavkům EU (příloha 4).

Vzdělání sester v EU lze rozdělit na základní studium k získání kvalifikace, které probíhá na vyšších typech škol nebo na univerzitách, a další vzdělávání pro odborný růst sestry. Do této kategorie patří a) specializační studium, které probíhající v pověřených institucích a zdravotnických zařízeních, b) univerzitní studium probíhá na univerzitách jako postkvalifikační bakalářské studium nebo jako magisterské studium, a dále sem patří c) kontinuální celoživotní vzdělávání, které je povinné a udržuje se prostřednictvím organizovaných forem vzdělávání, odborných akcí profesních organizací a samostudiem.

Rada Evropy vypracovala již v 60. letech základní směrnice pro jednotnou kvalifikaci a vzdělávání sester, které vznikly na základě společné dohody několika evropských zemí. V roce 1972 byla vyhlášena ve Štrasburku jako Evropská dohoda o vzdělávání sester č. 59 – oficiální dokument Rady Evropy platný dodnes. V roce 1995 byl dokument doplněn o role a vzdělávání sester. K dokumentu se přihlásily všechny státy EU a významné mezinárodní organizace jako WHO a Mezinárodní rada sester (52).

Vzdělávání sester v ČR je v souladu se strategií EU a zohledňuje světový trend. Tento systém klade důraz na vysokoškolsky vzdělanou sestru a směřuje k restrukturalizaci rolí, které má plnit lékař, kvalifikovaná sestra a další zdravotnický personál. Klade se stále větší důraz na zkvalitnění programů pro celoživotní

ošetřovatelské vzdělávání, což umožní sestřám srovnatelnost v rámci EU. Formy vzdělávání se dělí na kvalifikační, kterým se získává odborná způsobilost k výkonu zdravotnického povolání, a na vzdělání celoživotní, navazující na získanou odbornou způsobilost (3, 34).

1.6.1 Střední vzdělání

Od roku 2004 se zrušilo kvalifikační studium na střední škole. Důvodem pro zrušení tohoto kvalifikačního studia byly požadavky příslušných evropských směrnic, podle kterých vzdělávání sester bylo nedostačující a dalším důvodem byl nízký věk studentů, náročnost zdravotnického prostředí a poměrně velká psychická zátěž nedospělého studenta. Obor Zdravotní sestra byl nahrazen oborem Zdravotnický asistent. Studium trvá 4 roky a je ukončeno maturitní zkouškou (24).

Výkon zdravotnického asistenta znamená poskytování ošetřovatelské péče dětem (s výjimkou novorozenců) i dospělým a podílí se na preventivní diagnostické, neodkladné, léčebné, rehabilitační a dispenzární péči a spolupracuje s lékařem ve všech oblastech ošetřovatelské péče. Uplatní se ve všech typech zdravotnických zařízení. Zdravotnický asistent může vykonávat zdravotnické činnosti pouze pod odborným dohledem všeobecné sestry nebo porodní asistentky. Nemá možnost se registrovat a z toho důvodu má i nižší platové zařazení než zdravotničtí pracovníci pracující bez odborného dohledu (25, 72).

Odbornou způsobilost může získat také v akreditovaném kvalifikačním kurzu. Akreditovaný kvalifikační kurz provádí akreditované zařízení, kurz se ukončuje závěrečnou zkouškou před komisí a ministerstvo vydává osvědčení o odborné způsobilosti zdravotnického asistenta (21, 72).

1.6.2 Vyšší školy

Studium na Vyšší zdravotnické škole je pomaturitní tříleté a je zakončeno absolventskou zkouškou a obhajobou absolventské práce. Absolventi získají titul diplomovaný specialista (DiS.), uváděný za jménem. Tímto studiem získají všeobecné sestry odbornou způsobilost k výkonu povolání. Podle zákona č. 96/2004 o způsobilosti zdravotnických profesí je možné studovat na Vyšší zdravotnické škole pouze několik

zdravotnických oborů. Mezi tyto obory patří Diplomovaná všeobecná sestra, Diplomovaný záchranář, Diplomovaný farmaceutický asistent, Diplomovaný zubní technik, Diplomovaný nutriční terapeut, Diplomovaný oční technik bez získání způsobilosti zdravotnického pracovníka a Diplomovaná dentální hygienistka. Další obory jsou přesunuty na bakalářská studia vysokých škol (21, 47).

1.6.3 Studium na vysoké škole

Vzhledem k zákonu č. 96/2004 Sb. o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání se výuka některých oborů přesunula výhradně na vysoké školy. K přesunu výuky na vysoké školy bylo několik důvodů. Prvním důvodem je proběhlá transformace vzdělávání sester v souladu s požadavky EU a Světové zdravotnické organizace. Dalším důvodem je věk studentů, protože sestra má být zralou osobností, aby byla schopna posoudit zdravotní stav pacienta a uskutečňovat samostatná rozhodnutí a nést za ně odpovědnost. Větší duševní zralost dává lepší předpoklad zvládnutí situací při ošetřování pacientů v těžkém stavu. Dále bude vysokoškolsky vzdělaná sestra schopná přednášet na odborných akcích a publikovat v odborném tisku (26).

Vysokoškolské studium probíhá nejčastěji na lékařských fakultách a fakultách zdravotně sociálních. Další možností získání titulu Bc. je na neuniverzitní škole pro zdravotnické obory (Vysoká škola o.p.s v Plzni, v Praze).

Studium na vysoké škole upravuje Zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách. Sestry mohou studovat v několika studijních programech a oborech. Kvalifikace se získává v bakalářských programech prezenčního studia nebo je možno studovat bakalářský program v kombinované formě. Pro přijetí na kombinované studium musí sestra splnit podmínky podle požadavku jednotlivých vysokých škol. Kombinovaná forma studia je vhodná pro sestry, které chtějí získat kvalifikaci na vysoké škole. Další možností rozšíření kvalifikace je navazující magisterské studium a doktorské studium (15, 20, 70).

Vysokoškolské vzdělání sester mohou poskytovat pouze akreditované vysoké školy. Akreditace se vydává na dobu nejvýše 10 let a její platnost lze opakovaně prodlužovat. Akreditaci schvaluje akreditační komise, která zhodnotí vzdělávací

program, zda vyhovuje předpisům Ministerstva školství a MZ ČR. Kombinované studium může probíhat až po prezenční formě studia a to je po 3 letech (70).

Bakalářský studijní program trvá 3 až 4 roky. Sestra se kvalifikuje k výkonu povolání a připravuje se k magisterskému studijnímu programu. Studium je praktické 2300-3000 hodin a teoretické 4600 hodin. Dle vyhlášky č. 39/2005 Sb. jsou definované minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu povolání. Totéž se týká praktické dovednosti.

Studium se ukončuje státní závěrečnou zkouškou s obhajobou bakalářské práce. Absolventům se uděluje titul Bakalář (Bc.), uváděný před jménem. Absolventi získají oprávnění vykonávat zdravotnické povolání v oboru, který vystudují (49, 66, 70).

Magisterský studijní program navazuje na bakalářský studijní program. Doba studia je 1 až 3 roky. V ČR lze studovat magisterský obor ošetrovatelství zatím jen prezenční formou, ale bohužel síť navazujících magisterských programů je nedostačující. Připravuje se také kombinovaná forma magisterského studia ošetrovatelství, ale zatím ještě nebylo schváleno. Studium se ukončuje státní závěrečnou zkouškou, jejíž součástí je obhajoba diplomové práce. Absolventům magisterského studia se uděluje akademický titul Magistr (Mgr.), uváděný před jménem (25, 70).

Doktorský studijní program se zaměřuje na vědeckou činnost v oblasti výzkumu nebo vývoje. Studium trvá 3 až 4 roky a probíhá podle individuálního studijního plánu pod vedením školitele. Doktorské studium ošetrovatelství lze studovat v současné době prozatím pouze na Slovensku. Studium se ukončuje státní doktorskou zkouškou a obhajobou disertační práce. Absolventům doktorského studia se uděluje akademický titul Doktor (PhD), uváděný za jménem (25, 70).

1.7 Celoživotní vzdělávání sester

Celoživotní vzdělávání nelékařských zdravotnických pracovníků navazuje na získanou způsobilost k výkonu povolání a definuje ho zákon č. 96/2004 Sb.

„Celoživotním vzděláváním se rozumí průběžné obnovování, zvyšování, prohlubování a doplňování vědomostí, dovedností a způsobilosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků v příslušném oboru v souladu s rozvojem

oboru a nejnovějšími vědeckými poznatky. Celoživotní vzdělávání je povinné pro všechny zdravotnické pracovníky a jiné odborné pracovníky.“ citace § 53 (72).

Legislativa klade sestře povinnost kontinuálně prohlubovat svou kvalifikaci, vzniká nutnost přijmout pozměněné role a své povolání sestry vykonávat „pod odborným dohledem“ či bez odborného dohledu (65).

Celoživotní vzdělávání vede ke zlepšení poskytované zdravotní péče. Sestry si tím zdokonalují zdravotnické vědomosti a dovednosti. Účastí na celoživotním vzdělávání sestry získávají cenné informace, nejnovější poznatky a mohou reagovat na změny v poskytování zdravotní péče. Zajišťují tím její kvalitu. Celoživotní vzdělávání neznamená studovat pouze na vyšší škole, ale patří sem i navazující vysokoškolské studijní programy, a tím se rozumí doktorský studijní obor, magisterský studijní obor, ale i akreditovaný bakalářský studijní obor.

Další různé formy celoživotního vzdělávání stanovuje § 54 zákon č. 96/2004Sb. a stanovuje také povinnost celoživotního vzdělávání pro všechny zdravotnické pracovníky. Patří sem zejména specializační vzdělávání, certifikované kurzy, inovační kurzy, odborné stáže v akreditovaných zařízeních, školící akce, odborné konference, kongresy, symposia, publikační, pedagogická a vědecko-výzkumná činnost, samostudium odborné literatury, E-learning či možnost vykonání zkoušky, která ověří odbornou způsobilost k výkonu povolání bez odborného dohledu.

Účast na celoživotním vzdělávání se považuje za prohlubování kvalifikace. O účasti na jednotlivých formách vzdělávání se provádí záznam do průkazu odbornosti, který by měl vlastnit každý zdravotnický pracovník. Průkaz odbornosti slouží také k zaznamenání průběhu absolvovaného vzdělání včetně odborné praxe a je to doklad důležitý pro registraci zdravotnického pracovníka.

Plnění povinnosti celoživotního vzdělávání se prokazuje na základě kreditního systému. Získání stanoveného počtu kreditů je podmínkou pro vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu (2, 29, 59, 72).

1.8 Formy celoživotního vzdělávání

Formy celoživotního vzdělávání jsou definovány v zákoně 96/2004 Sb. Hlava V. Mezi formy celoživotního vzdělávání patří:

Akreditovaný kvalifikační kurz, který provádí akreditované zařízení. Tomuto zařízení musí být byla udělena akreditace a musí mít schválený vzdělávací program. Vzdělávací program obsahuje doporučené studijní literatury a stanovuje vstupní požadavky k získání odborné způsobilosti pro jiné odborné zdravotnické pracovníky. Patří sem i nižší a pomocní zdravotničtí pracovníci. Účastník kurzu je povinen absolvovat praktickou výuku na pracovišti v akreditovaném zařízení. Akreditovaný kurz se ukončuje závěrečnou zkouškou před zkušební komisí. Na základě zkoušky získává absolvent „Osvědčení o získání odborné způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání“ (20, 72).

Specializační vzdělání a specializovaná způsobilost. Specializační vzdělávání uskutečňuje akreditované zařízení podle vzdělávacího programu. Specializační vzdělání je upraveno podle Nařízení vlády č. 463/2004 Sb., kterým se stanoví obory specializačního vzdělání. S tímto nařízením vlády souvisí další předpisy a to vyhláška č. 423/2004 Sb., podle které se stanovuje kreditní systém. Dále vyhláška č. 394/2004 Sb., která se týká atestačních zkoušek a vyhláška č. 424/2004 Sb., novelizována vyhláškou č. 401/2006 Sb. Z 10. 8. 2006, která stanovuje činnosti zdravotnických pracovníků. Další informace o specializačním vzdělávání lze získat z metodického pokynu MZ ČR k zákonu č. 96/2004 Sb. články 5-12 (17, 18).

Podmínkou pro zařazení do specializačního studia je ukončení kvalifikačního studia, dva roky výkonu práce ve zdravotnictví a odborná způsobilost k výkonu nelékařských zdravotnických povolání. Vzdělávací program se skládá z modulů. Jsou to moduly základní, odborný, speciální a jednoho týdnu praxe na akreditovaném pracovišti. Základní modul je povinný, obsahuje 2 týdny teoretické výuky. Odborný modul je také povinný, je zaměřený na rozšíření znalostí, nových metod a postupů, jeho délka je tři týdny teorie a dva týdny praxe. Speciální moduly se dělí na povinně volitelné, volitelné a doporučené, jsou zaměřené na inovaci a nové přístupy. Nabídka modulů je aktualizována podle požadavků a délka výuky je různá. Celková délka specializačního vzdělávání je minimálně 30 měsíců. Specializační vzdělávání se uskutečňuje formou celodenní průpravy nebo externí průpravy, která se liší kratší praktickou zdravotnickou činností. Žádost o zařazení do oboru specializačního

vzdělávání podává uchazeč na ministerstvu. Za ukončený modul jsou přiděleny kredity, jejichž počet vychází z náročnosti každého modulu. Zpravidla se za specializační studium uděluje 120 kreditů.

Specializační vzdělání se ukončuje atestační zkouškou dle vyhlášky č. 394/2004 Sb., ke které se může účastník studia přihlásit, pokud splnil všechny požadavky stanovené příslušným vzdělávacím programem. Absolventovi je vydán diplom o specializaci v příslušném oboru. Výhodou je, že toto vzdělávání je schválené a uznávané v zemích EU. Formuláře žádosti ke studiu jsou dostupné na stránkách NCO NZO (32, 38, 39, 40, 41, 67).

Certifikované kurzy realizuje akreditované zařízení, kterému byla udělena akreditace k uskutečnění vzdělávacího programu certifikovaného kurzu. Absolvováním certifikovaného kurzu se získává zvláštní odborná způsobilost pro úzce vymezené činnosti. Vzdělávací program obsahuje praktické a teoretické vyučování a doporučenou studijní literaturu. Vzdělávací program může také stanovit vstupní požadavky. Žádost se podává příslušnému akreditovanému zařízení. Certifikované kurzy mohou být i součástí specializačního vzdělávání. Po úspěšném ukončení je absolventům vydán certifikát s platností pro Českou republiku, ve kterém jsou uvedeny činnosti, k nimž absolvent získal zvláštní odbornou způsobilost. O absolvování certifikovaného kurzu se provede záznam do průkazu odbornosti (31, 72).

E-learningové kurzy – představují jednu z forem distančního vzdělávání a tím i další možnost celoživotního vzdělávání. E-learning se rozvíjí z toho důvodu, že vzdělávání je zdrojem obav a stresu zvláště pro sestry pracující v primární péči bez možnosti zástupu, sestry na mateřské a matky malých dětí z důvodu problémů cestovat na vzdělávací akce. Dalším problémem je finanční náročnost systému vzdělávání. Projekt vzdělávání byl oficiálně zahájen 1. 9. 2006. Vzniku přispěla Americká asociace sester (ANA), která poskytla první studijní materiály. Od 1. září 2007 se stala hlavním partnerem internetové učebny Česká asociace sester (ČAS). V současnosti jsou E-learningové kurzy provozovány na internetových stránkách www.sestra.IN, které se skládají ze tří částí. Jednou z nich je portál ucebna.net. V současnosti má internetová učebna 30 kurzů různé náročnosti. Každý kurz se skládá ze studijních materiálů a testu.

Pro úspěšné absolvování kurzu je požadována minimálně 80% úspěšnost v testu. Náklady na jeden kredit činí 85 Kč prostřednictvím internetové učebny. Dostupnost studia je 24 hodin denně, po zaplacení ročního předplatného je k dispozici určitý počet bodů, ty jsou vyměněny za jednotlivé kurzy, po jehož úspěšném splnění sehra obdrží „Potvrzení o absolvování kurzu“. Problém je, že v současné vyhlášce č. 423/2004 Sb. není vzdělávání E-learning definováno. Aplikace informačních technologií v oblasti celoživotního vzdělávání sester výrazně pozitivně ovlivní náklady na vzdělávací proces při současně zachované kvalitě výuky. E-learning vede ke zkvalitnění celoživotního vzdělávání a zdravotnické praxe. E-learning vede k větší dostupnosti vzdělávání pro zdravotnické pracovníky (39, 40, 63).

Inovační kurz je odborný kurz pořádaný akreditovaným zdravotnickým zařízením a vedený fyzickou osobou způsobilou k výkonu zdravotnického povolání v oboru, k němuž je kurz pořádán. Cílem kurzu je seznámit s novými poznatky a metodami. Je určen k prohloubení stávajících znalostí a dovedností, přispívá ke zvýšení profesní kompetence a je součástí celoživotního vzdělávání. Uchazeči jsou přijímáni na základě přihlášky či výběrového řízení, kde může být požadována například praxe v oboru či přehled publikační činnosti. Rozsah inovačního kurzu je stanoven dle požadavků akreditovaného pracoviště, který kurz zřizuje. Doba trvání kurzu je jeden den až několik semestrů podle rozsahu inovačního kurzu. Kurz je ohodnocen kredity dle vyhlášky č. 423/2004 Sb. a po ukončení se provede zápis do odborného indexu (48, 68, 72).

Inovační kurz nabízí příslušné akreditované pracoviště, které vytvoří plán inovačního kurzu. Tento plán včetně dalších požadavků si mohou zájemci najít v odborných časopisech či na internetových stránkách (48) (příloha 8).

Odborné stáže v akreditovaných zařízeních. Tím se rozumí výkon odborné praxe v akreditovaném zařízení, jejímž cílem je prohloubení znalostí na jiném pracovišti než je místo výkonu povolání. Tato odborná stáž je pod odborným dohledem zdravotnického pracovníka. Za odbornou stáž náleží absolventovi 1 kredit za každý započatý den, nejvíce však 15 kreditů. Odborná stáž je zaznamenána do průkazu odbornosti (68).

Školící akce, odborné konference, kongresy a sympózia patří také mezi formy celoživotního vzdělávání. Školící akcí se rozumí seminář či odborný kurz v délce alespoň 2 hodiny pořádaný zdravotnickým zařízením nebo fyzickou osobou. Program školící akce se musí týkat oboru činnosti nelékařského zdravotnického pracovníka. Pokud školící akci pořádá neakreditované zařízení, započítá se tato školící akce do kreditního systému na základě souhlasného stanoviska profesního sdružení vyžádaného pořadatelem školící akce. Za účast náleží 1 kreditní bod a je zapsána do průkazu odbornosti či účastník obdrží certifikát o účasti na vzdělávací akci (66, 68).

Odborná konference, kongres nebo symposium se rozumí vzdělávací akce v délce alespoň 4 hodin. Profesní sdružení vydá souhlasné stanovisko se započítáním do kreditního systému. Tyto akce jsou určeny nelékařským zdravotnickým pracovníkům k prohloubení jejich znalostí v oboru. Za účast náleží za každý den 3 kredity, nejvýše však 10 kreditů. V případě aktivní účasti na školících akcích, konferencích či sympóziích náleží za přednesení přednášky 15 kreditů a za spoluautorství 10 kreditů.

Pokud se vzdělávací akce konají v zahraničí a jsou vedené v cizím jazyce, tak se počty kreditů zvedají o 30%.

Publikační, pedagogická a vědecko-výzkumná činnost, kromě činnosti, která je předmětem výkonu povolání na základě pracovního poměru, také patří mezi formy celoživotního vzdělávání. Jedná se o publikaci odborných článků v odborných časopisech, za článek náleží autorovi 15 kreditů a spoluautorovi 10 kreditů. Za napsání skript, vytvoření výukového filmu či učebnice a vytvoření výukového CD ROM náleží autorovi nebo spoluautorovi 25 kreditů.

Za pedagogickou činnost konanou v délce do 1 dne náleží 4 kredity, do dvou dnů 7 kreditů a nad 5 dnů 15 kreditů, přičemž se v průběhu jednoho registračního období může získat nejvíce 25 kreditů. Za vědecko výzkumnou činnost náleží 25 kreditů (68, 72).

Samostatné studium odborné literatury je samozřejmě také součástí celoživotního vzdělávání a tím patří mezi jeho formy. Jedná se o studium odborných článků v odborných časopisech či v odborných knihách. Každá sestra by měla číst odbornou literaturu, aby stále získávala nové poznatky ve svém oboru. Každý

zaměstnavatel by měl zajistit odborné časopisy a knihy přístupné na pracovišti. Za samostatné studium odborné literatury se získat kredity nemohou, ale studium odborné literatury patří k povinnostem každého zdravotníka.

Vysokoškolské studium je také jednou z forem vzdělávání a také možností, jak získat kreditní body, zejména se to týká navazujících vysokoškolských studijních programů. Patří sem například bakalářské, magisterské a doktorské programy. Studium na vysoké škole je možné získat za každý ukončený semestr 25 kreditů (1, 68, 72).

1.9 Problematika celoživotního vzdělávání

Celoživotní vzdělávání představuje pro sestry velké množství povinností a závazků a samozřejmě je spojeno se spoustou problémů, které se vzděláváním úzce souvisejí.

Po ukončení kvalifikačního studia je sice sestra k výkonu povolání odborně způsobilá, ovšem neopravňuje ji to k práci bez odborného dohledu. Po nástupu na ošetrovací jednotku prodělává „adaptační proces absolventky“, dříve nástupní praxi. Kdy a za jakých podmínek může všeobecná sestra vykonávat své povolání bez odborného dohledu je stanoveno v paragrafu 5 zákona č. 96/2004 Sb. a kompetence jsou dány vyhláškou č. 424/2004 Sb. Získat osvědčení k výkonu povolání bez odborného dohledu znamená doložit účast na celoživotním vzděláváním včetně počtu získaných kreditních bodů (25, 69, 72).

Socioekonomické důsledky registrace a tím i celoživotního vzdělávání sester je diskutovaná otázka. Profese sestry je velice náročné povolání. Směnný provoz, přesčasy v lůžkovém provozu a nezastupitelnost sester v ambulantní péči je velice stresující. Kromě pracovních povinností sestry je zde i role rodinná a pro vlastní zájmy je velice omezený prostor. Celoživotní vzdělávání má časové, ale i ekonomické nároky na sestry, a to může vést ke konfliktním situacím v osobním životě sestry. Ekonomické nároky v souvislosti s registrací a dalším vzděláváním může odradit sestru od celoživotního vzdělávání. Výdaj za registraci je 1000 Kč a další výdaje na vzdělávání jsou průměrně 200 Kč na získání jednoho kreditu. Během registračního období je potřeba získat 40 kreditů, což představuje asi 9050 Kč. Z větší části tyto náklady nese přímo sestra a jen malá část je hrazena zaměstnavatelem. Jedna z možností, jak snížit

náklady na celoživotní vzdělávání jsou internetové kurzy E-learning, kde činí náklady na jeden kredit 85 Kč. Dále tato možnost vzdělávání je dostupná i pro sestry, které mají problémy navštěvovat semináře a kurzy. Tento projekt by měl alespoň částečně usnadnit proces získávání potřebného vzdělání (25, 62).

Problematika specializačních kurzů má svá pozitiva, ale i negativa. Pozitiva se týkají modulového systému a to tak, že je tímto systémem umožněno lépe koordinovat požadavky jedince, ale i zaměstnavatele a dále také je lepší přenos znalostí do praxe a širší uplatnění v praxi. Výhodou je též, to že si zdravotnický pracovník flexibilně sestaví program, který je pro něj nejvhodnější (25, 37).

Mezi negativa modulového systému patří zejména znesnadnění studia na vlastní náklady z důvodu délky studia, u samoplátců prodloužení délky studia a také finanční náročnost studia. Po oznámení o zařazení studia čeká sestra na realizaci příslušného modulu a v této době je třeba zajistit náhradu pracovníka s ohledem na systém vzdělávání (25, 37).

Systém registrace a vzdělávání je přijímáno pozitivně i negativně. Sestry, které byly zvyklé se vzdělávat, přijímají systém jako samozřejmou věc, bez níž v dnešní době pokroku neuspějí. Důvody nespokojenosti vidí spíše v nastavení systému a tím i v malé nabídce vzdělávacích akcí a v problémech s uvolňováním ze zaměstnání. Bohužel účast na vzdělávacích akcích se často mění v honbu za kreditními body, protože legislativa ukládá určitý počet kreditů. Cílem legislativy by však mělo být zajistit vzděláváním erudované profesionálky (25).

Bohužel ve vzdělávání nelékařských pracovníků stále ještě panuje chaos. Akce nevznikají z důvodu předávání informací a novinek, ale vznikají kvůli kreditům. Pozoruhodné je, že kvalita přednášek se neposuzuje, ale spíše doba, jak dlouho přednáška trvá, je rozhodující pro počet kreditů. Sestry navštěvují jakékoliv přednášky s jakoukoliv tématikou a kritériem je pouze časová a finanční únosnost (13).

Tato oprávněná snaha přimět personál více se zajímat o svou profesi a bezhlavé uplatňování nových předpisů se může v praxi odrazit spíše negativním způsobem. Může se jevit jako bezúčelné plýtvání prostředky a silami jednotlivců, protože není stanoven konkrétní cíl a přínos do praxe. Dle zákoníku práce je zaměstnanec povinen prohlubovat

si soustavně kvalifikaci k výkonu své práce a zaměstnavatel je povinen vytvářet příznivé podmínky pro zvyšování odborné úrovně zaměstnanců. Je však otázkou, zda kreditní systém přispívá k dodržování již existujících, stále platných předpisů. Tak vytváříme stále nové předpisy, náročnější a složitější, a doufáme, že ty nám plnění předpisů zajistí. Bohužel, čím více předpisů, tím hůře, a čím složitější, tím horší realizace s nejistým výsledkem (13, 25).

1.9.1 Jaké formy vzdělávání sestry preferují

V současné době převažuje zájem sester o krátkodobé školící akce typu konferencí, a to především pro jejich kreditní ohodnocení. Zejména ale některé sestry se specializovanou způsobilostí si obvykle vybírají školící akce podle jejich odborného zaměření. Také stoupá nabídka certifikovaných kurzů, takže se dá předpokládat, že i zájem sester o tyto akce se zvýší (25).

Sestry preferují různé formy vzdělávání a tyto preference závisejí zejména na věku sester. Mladší sestry (věkové skupiny 18-24let) dávají přednost vysokoškolskému studiu, zatímco starší sestry preferují inovační kurzy, školící akce, odborné stáže, odborné konference, kongresy a sympozia. U sester v kategorii 18-24 let také hraje roli rodinný stav. Svobodné a bezdětné sestry více preferují vysokoškolské vzdělávání a vdané zase inovační kurzy.

Dalším důležitým faktorem pro rozhodování o další formě vzdělávání je počet let praxe ve zdravotnictví. Vysokou školu preferují sestry s nejkratší dobou praxe 1-3 roky. Odborné konference, kongresy a sympozia jsou více preferovány sestrami s praxí 11-20 let.

Bohužel o publikaci článků a výzkumnou činnost jako o formu celoživotního vzdělávání sestry jeví mizivý zájem. Lze to vysvětlit tím, že ošetrovatelství má výzkumnou základnu soustředěnou především na univerzitách a dalších vzdělávacích institucích a tento výzkum byl prováděný v nemocnicích a ambulantních zařízeních, kde sestry zřejmě o této formě dalšího vzdělávání zatím neuvažují. Tyto údaje byly zveřejněny na základě výzkumu „Změny v profesi sestry na počátku nového tisíciletí“. Výzkum byl provedený MZ ČR a uveřejněný v časopise *Sestra* č. 10, 2005 v článku PhDr. Sylvie Bártlové, CSc., Sociologické aspekty vzdělávání sester (1).

1.9.2 Možnosti sester v celoživotním vzdělávání

Pokud si sestra chce zvyšovat kvalifikaci a je to v zájmu zaměstnavatele či zaměstnavatel vyžaduje zvyšování kvalifikace, uzavírá zpravidla zaměstnavatel kvalifikační dohodu se zaměstnancem. Na tuto dohodu se vztahuje nový Zákoník práce, zákon č. 262/2006 Sb., který vešel v platnost 1. ledna 2007. Zvyšování kvalifikace je studium, vzdělávání, školení nebo jiná forma přípravy k dosažení vyššího stupně vzdělání, jestliže je to v souladu s potřebou zaměstnavatele. Touto smlouvou zaměstnanci přísluší pracovní volno s náhradou mzdy nebo platu. Zaměstnanec je pak povinen setrvat v zaměstnání sjednanou dobu, nejvýše však 5 let a nebo uhradit náklady spojené se vzděláváním. Kvalifikační dohoda může být uzavřena také při prohlubování kvalifikace. Podle ustanovení nového Zákoníku práce se prohlubování kvalifikace rozumí její průběžné doplňování, kterým se nemění její podstata a které umožňuje zaměstnanci výkon sjednané práce (60, 71).

1.9.2.1 Novela zákona číslo 96/2004 Sb.

Ministerstvo zdravotnictví České republiky v současnosti připravuje euronovelu zákona č. 96/2004 Sb. spolu s novelou zákona č. 95/2004 o nelékařských zdravotnických povoláních. Tyto zákony se týkají způsobilosti k výkonu povolání a uznávání kvalifikací. Změny by se měly týkat uznávání kvalifikací a také například by měla být doplněna povinnost, aby praktické vyučování porodních asistentek mohlo probíhat pouze na akreditovaném pracovišti. Další změny jsou zejména technického charakteru. V zákoně jsou zakotveny i nové profese např. zrakový terapeut, dentální hygienistka, arteterapie či samostatná způsobilost fyzioterapeuta s magisterským vzděláním již po jednom roce praxe. Zjednoduší se proces akreditace, omezují se podmínky, které specializační vzdělávací program může klást na uchazeče (max. jeden rok praxe). Rozšiřují se možnosti navazujících programů pro účely registrace. Euronovelou selepší uznávání a postavení sester, které nemají kompatibilní vzdělání. Uznání kvalifikace na území států EU doposud upravovala Evropská komise a to pouze výkladem, nyní má být zakotveno ve směrnici a převedeno do našich právních předpisů. Důležité je, že stejné euronovely přijímají všechny státy Evropské unie. Tím selepší

uplatnění sester na zahraničním trhu práce. Kromě úprav uznávání kvalifikace jsou navrženy některé změny v oblasti vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu pro cizince. Registrace cizinců se má vydávat na období 6 let a za stejných podmínek, jako je tomu u zdravotnických pracovníků z České republiky. Ministerstvo zdravotnictví České republiky v blízké době plánuje novelu vyhlášky č. 423/2004 Sb., kterou je stanoven kreditní systém pro vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu. Více jak dvouleté zkušenosti ukázaly nutnost přehodnocení výše kreditního hodnocení za jednotlivé vzdělávací aktivity, bodově se navyšují některé typy akcí. Novelizace by mohla být schválena během roku 2008 (5, 25, 40).

1.9.3 Registrace nelékařských zdravotnických pracovníků

Registrace sester není v České republice nová záležitost. Již ve třicátých letech ji zavedly první diplomované sestry organizované ve Spolku diplomovaných sester, avšak celý systém s příchodem socialistické éry po roce 1948 zcela zanikl.

1.9.3.1 Dobrovolná registrace v ČAS

Díky nové koncepci českého ošetřovatelství se myšlenka zřízení registrací opět vrací. Rada pro rozvoj ošetřovatelství iniciovala vytvoření centrální registrace. Protože se projekt nesetkal s odezvou u Ministerstva zdravotnictví, rozhodla se Česká asociace sester (ČAS) nabídnout sestrám dobrovolnou registraci. Byla zpracována metodika registrace a byl vytvořen v praxi ověřený přiměřený kreditní systém. Byl vypracován přehled vzdělávacích aktivit v oblasti dalšího vzdělávání sester a každá aktivita byla ohodnocena určitým počtem kreditů. Komise vypracovala formuláře registračních dokumentů, přihlášku k registraci, záznam o vzdělávacích aktivitách, potvrzení o ošetřovatelské praxi a další formuláře. Byly 3 typy registračních karet a certifikátů, a to pro vstupní registraci sester, které ještě nesplnily podmínky, řádná registrace typu A pro absolventky vyšší nebo vysoké školy a řádná registrace typu B pro absolventky střední školy. ČAS vytvořila vlastní registr a nabízela členkám i nečlenkám ČAS možnost získat registrační osvědčení a registrační kartu s registračním číslem a současně jim byl vydán registrační certifikát. Dobrovolná registrace zdravotnických

pracovníků byla zahájena 12. 5. 2001. Byla určena sestřím, které získaly odbornou způsobilost k výkonu povolání na SZŠ nebo VZŠ. Registrační cyklus trval 5 let a po jeho uplynutí musela sestra požádat o obnovení registrace a splnit následující podmínky: získat 40 kreditních bodů v oblasti dalšího vzdělávání, odpracovat v oboru alespoň 2500 hodin a vést Průkaz odbornosti. Sestra mohla užívat titul – registrovaná sestra. Sídlo registrace bylo na adrese Londýnská 15, Praha 2 a na registraci dohlížela registrační komise. Pokud sestra nezískala potřebný počet kreditů, mohla podstoupit registrační zkoušku, ale musela mít dostatečný počet hodin praxe. Tímto způsobem se mohly sestry registrovat do konce března 2004, pak byl tento způsob registrace nahrazen novou formou registrace (11, 50, 51).

1.9.3.2 Registrace daná zákonem

Nový vznik registru zdravotnických pracovníků způsobilých k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu je dán zákonem č.96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních. Hlavním cílem je ochrana veřejnosti založená na principu celoživotního vzdělávání. Průběžné obnovování registrace vede ke zvýšení kvality poskytované péče a ke zvýšení úrovně a prestiže nelékařských zdravotnických profesí. Držitelé osvědčení mohou užívat označení registrovaný/á. Registrace je dobrovolná a záleží na osobním rozhodnutí každého zdravotnického pracovníka. Pokud zdravotník nezíská osvědčení o registraci, musí pracovat pod odborným dohledem pracovníka způsobilého k výkonu činností bez odborného dohledu. Zákon č. 96/2004 Sb. neumožňuje při vydávání osvědčení žádné výjimky či prominutí. Centrální registr provozuje Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů NCO NZO v Brně pod záštitou ministerstva zdravotnictví České republiky (12, 44).

Registrovat se začalo 1. 4. 2004 a na dobu dvou let bylo stanovené mírnější přechodné období. Toto přechodné registrační období bylo ukončeno 31. 3. 2006. Po dobu přechodného registračního období nebylo nutné mít pro výkon povolání bez odborného dohledu mít osvědčení. Platila jiná pravidla pro získání osvědčení, odborná způsobilost se prokazovala maturitním vysvědčením, bylo nutno prokázat zdravotní způsobilost, bylo nutno prokázat bezúhonnost výpisem z rejstříku a bylo nutno doložit

výkon zdravotnického povolání v posledních 6 letech. Zdravotničtí pracovníci nemuseli dokládat potřebný počet kreditů, pouze uvedli všechny vzdělávací akce, kterých se zúčastnili, kvalifikační, specializační a jiná studia, která absolvovali. V přechodném období se osvědčení vydávalo i v případech, ve kterých by se normální osvědčení vydávat nemohlo. V těchto případech se uznávalo na kratší dobu, pokud nebyly splněny všechny podmínky registrace, což byla praxe 3 roky a účast na celoživotním vzdělávání. Při splnění všech podmínek byla registrace vydávána na 6 let (5, 44).

V tomto období byla uznávána MZ ČR i dobrovolná registrace zdravotnických pracovníků u ČAS. Stačilo doložit kopii certifikátu a registrační karty ČAS a doklad o zaplacení registračního poplatku. Žadatelé obdrželi osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu na dobu 6 let. Tento způsob uznání registrace byl uplatňován do 30. 6. 2006 (44).

Přechodné období registrace bylo pro zdravotnické pracovníky spojené se spoustou změn a problémů ať už administrativních tak i profesních. Problematická byla komunikace s registrujícím orgánem, zejména nedodržování zákonem stanovených lhůt při vydávání registrací. Někteří nedostali doklad o registraci ani po několika měsících. Tyto problémy ale byly způsobeny velkým zájmem sester o registraci a vznikala období nakupení žádostí a nedostatek administrativních pracovníků. Dosavadní potíže, se kterými se setry při registrování potýkaly, byly pravděpodobně jen přechodného charakteru (64).

Od 1. dubna 2006 nastal konec přechodného období registrace. Mírnější podmínky byly ukončeny a začínají platit odlišná pravidla. Zásadně se mění posuzování žádostí a délka registrace. V zákoně č. 96/2004 Sb. ztratí platnost § 96 odst. 2, 5, 6, 7, 8. Stále platí, že zákon upravuje podmínky pro získání způsobilosti k výkonu, celoživotní vzdělávání, podmínky uznávání způsobilosti. Způsobilost má ten, kdo prokáže odbornou způsobilost, zdravotní způsobilost a bezúhonnost (10).

1.9.3.3 Získání osvědčení k výkonu povolání v současné době

K vydání osvědčení je nutné podat žádost o vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu. Žádost je nutné opatřit kolkem 500,- Kč. Žádost lze vytisknout z webových stránek MZ ČR – www.mzcr.cz, případně

z webových stránek NCO NZO Brno – www.nconzo.cz nebo ji lze zakoupit v prodejně skript nebo v knihovně NCO NZO v Brně. Žádost obsahuje úřední doklady, které opravňují k výkonu zdravotnického povolání, doklad o zdravotní způsobilosti, výpis z rejstříku trestů, výpis dosavadní zdravotnické praxe a doklad o vzdělávacích aktivitách v hodnotě 40 kreditních bodů (12) (příloha č.5).

Doložit účast na vzdělávacích aktivitách lze výpisem o absolvovaných vzdělávacích aktivitách nebo kopiemi potvrzení o účasti, dále kopiemi zápisů v indexu odbornosti nebo originálem potvrzení. V případě pochybností si MZ ČR vyžádá ověřené doklady o účasti.

Platnost osvědčení může být prodloužena na dalších 6 let, pokud sestra požádá o prodloužení osvědčení do 120 dnů před skončením platnosti již vydaného osvědčení. Musí se doložit požadovaná účast na vzdělávání, zdravotní způsobilost a bezúhonnost, či složit zkoušku, kterou se ověřuje způsobilost k výkonu příslušného povolání. Dále je potřeba doložit 3 roky praxe u absolventů zdravotnických škol a specializovanou způsobilost u některých zdravotnických oborů např. fyzioterapeut, radiologický asistent atd. Tyto požadavky jsou stanoveny podle výše jmenovaného zákona (10, 12).

Pokud žadatel nemůže splnit podmínky uvedeného zákona, může vykonat zkoušku dle vyhlášky 394/2004 Sb., kterou se ověřuje způsobilost k výkonu příslušného povolání bez odborného dohledu.

Zkouška k vydání osvědčení probíhá na základě žádosti a koná se před komisí MZ ČR. Zkouška se skládá z části teoretické, losují se dvě otázky, což nahrazuje 40 kreditních bodů, anebo z části praktické na akreditovaném pracovišti, což nahrazuje výkon povolání. Seznam otázek a doporučené literatury uchazeč obdrží nejpozději 20 dní před konáním zkoušky. Úspěšně vykonaná zkouška je zaznamenána do průkazu odbornosti (10, 12, 42).

1.9.3.4 Kreditní systém

Plnění povinnosti celoživotního vzdělávání se prokazuje na základě kreditního systému. Prováděcí právní předpis, vyhláška č. 423/2004 Sb., stanovuje počet kreditů u jednotlivých forem celoživotního vzdělávání. Tyto formy jsou uvedeny v § 54 odstavec 1 zákon č. 96/2004 Sb. Vyhláškou není stanoven počet kreditních bodů

u specializačního vzdělávání nebo certifikovaného kurzu, protože kredity jsou součástí vzdělávacího programu. Specializační vzdělávání a certifikované kurzy procházejí akreditačním procesem a akreditační komise MZ ČR stanovuje oprávnění programu na dobu, po kterou jí byla udělena akreditace a stanovuje počet kreditů. Ministerstvo zveřejňuje ve Věstníku MZ ČR seznam akreditovaných zařízení z důvodu, že se jedná o formy vzdělávání, které jsou úzce specializované či se zde získává zvláštní odbornost pro úzce vymezené činnosti (8, 65).

Pro ostatní formy celoživotního vzdělávání platí vyhláška č. 423/2004. Touto vyhláškou jsou stanoveny počty kreditů, které náleží za jednotlivé formy vzdělávání. U každé akce je nutné souhlasné stanovisko, které nepřiděluje kredity, ale dává souhlas s odbornou úrovní vzdělávací akce. Na tomto základě je akce zařazena do kreditního systému. Další podrobnosti o kreditním systému jsou uvedeny ve vyhlášce 423/2004 Sb. (příloha 7).

Připravovanou novelou zákona by se měl upravit a rozšířit kreditní systém. Dvouletá zkušenost ukázala nutnost přehodnocení výše kreditního hodnocení za jednotlivé vzdělávací aktivity, bodově se navyšují některé typy akcí a také by se měl doplnit kreditní systém pro nové druhy vzdělávání, například internetové kurzy či publikace na internetových stránkách (8, 49, 56, 68) (příloha 6).

Problematika kreditního systému úzce souvisí s potvrzením o účasti na celoživotním vzdělávání. Každý pořadatel vzdělávací akce má dle zákona 96/2004 Sb. povinnost provést záznam do průkazu odbornosti o účasti na jednotlivých formách vzdělávání dle vyhlášky 423/2004 Sb. Citovaný paragraf také upravuje, co má obsahovat záznam o vzdělávací akci. Problém však nastává, pokud údaje v průkazu odbornosti neodpovídají vyhlášce. Údaje, které neodpovídají vyhlášce znemožní ministerstvu uznat kredity za absolvované vzdělávací aktivity. Správný záznam musí obsahovat datum konání akce, téma a typ akce, délku trvání a druh účasti, jméno účastníka a datum narození. Další doporučení se týká vzdělávacích akcí v zahraničí nebo konference vedené v cizím jazyce dle § 3 odst. 8 citované vyhlášky. Nestačí jen konference s mezinárodní účastí, ale musí být patrné, jestli byla vedená v cizím jazyce. Pak je také posuzovaná hodnota kreditů vyšší o 30%. Všechny tyto údaje je důležité

zkontrolovat, aby se předešlo problémům při posuzování žádosti o vydání osvědčení a zejména při posuzování výše kreditů za absolvované vzdělávací aktivity (8, 9).

1.9.4 Rozsah činností, které sestry mohou vykonávat

Problematika celoživotního vzdělávání také souvisí s vymezením kompetencí sester. Kompetence sester vymezuje vyhláška 424/2004 Sb. Touto vyhláškou se stanovují činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků. Dát pracovníkovi písemnou náplň práce není povinnost, pokud ale tak učiní, úkoly by měly být stanoveny jasně a srozumitelně. Bohužel vznikem nové vyhlášky se staly pracovní náplně velmi nepřehledné a nesrozumitelné, což je v praxi těžko použitelné (13, 30, 69).

Všeobecné sestry mohou vykonávat činnosti bez odborného dohledu a bez indikace, bez odborného dohledu na základě indikace lékaře či pod odborným dohledem lékaře. Také se mohou podílet pod odborným dohledem všeobecné sestry se specializovanou způsobilostí na poskytování vysoce specializovaných činností.

Činnosti sestry se specializovanou způsobilostí se liší od činností všeobecné sestry. Činnosti se dělí na ty, které mohou být vykonávány bez odborného dohledu a bez indikace, a na ty, které indikuje lékař. Dále jsou uvedeny činnosti, které všeobecná sestra se specializovanou způsobilostí může vykonávat pod odborným dohledem nebo přímým vedením lékařů (30, 69).

Výkon povolání pod přímým vedením je nejnižší variantou výkonu povolání zdravotnického pracovníka a je také pro odborně nejméně vzdělané pracovníky, sanitáře, laboranty apod.

Výkon povolání pod odborným dohledem je vyšším stupněm výkonu povolání zdravotníka, kdy pracovník dostává úkoly od nadřízeného, ale úkony může relativně provádět samostatně. Kdo je nadřízený určuje zákon. Tento způsob je typický pro středně vzdělané pracovníky, a to zdravotnický asistent, ošetřovatel apod. nebo je to přechodný způsob před nabytím dostatečné zkušenosti u pracovníků, kteří později pracují bez odborného dohledu. Patří sem i středoškoláci, kteří nabyli vzdělání před zavedením nového systému vzdělávání.

Výkon povolání bez odborného dohledu je nejvyšší kategorií výkonu povolání, kdy činnosti zdravotnického pracovníka sestry vykonávají samostatně, i když v naprosté

většinou podle indikací lékaře. Přesně náplně podle oborů určuje zákon. Aby mohl zdravotnický pracovník vykonávat činnosti bez odborného dohledu, musí mít příslušné vzdělání a vlastnit osvědčení vydané ministerstvem zdravotnictví.

Zaměstnavatel musí rozčlenit činnosti na ty, které spadají do kompetencí lékařů, na ty, které spadají do kompetencí všeobecných sester a všeobecných sester se specializovanou způsobilostí, které se dále člení na ty, jež jsou v jejich samostatné působnosti, a na ty, jež budou vykonávat činnosti pod odborným vedením či přímým vedením. Na tomto základě lze vytvořit potřebnou strukturu zaměstnanců z hlediska jejich odborných kompetencí (44, 69).

Vzhledem k tomu, že se některé činnosti a kompetence lékařů a nelékařů mohou překrývat, bylo by dobré, aby byly takto popsány činnosti i u lékařů. Změna kompetencí nelékařských zdravotnických povolání by se měla projevit v nových zdravotních výkonech s bodovými hodnotami, změnou by měly projít i zdravotní výkony lékařů.

Z ekonomického hlediska by nové rozdělení kompetencí mezi lékaře a nelékaře mohlo mít pozitivní dopad na úhrady za zdravotní péči i pro plátce, tj. zdravotní pojišťovny (30).

1.9.5 Motivace sester k celoživotnímu vzdělávání

„Většinu sester motivuje touha být profesně stále lepší, rozhodovat se v péči o pacienta na základě hlubších znalostí, být rovnocenným partnerem ošetřujícího týmu.“
Mádlová Ivana, str. 3 (25).

Motivaci sester zvyšuje zřízení povinné registrace nelékařských zdravotnických oborů. Tento způsob motivace může být donucovací, ale i chtěný, v každém případě vede sestry k aktivitě v oblasti vzdělávání.

Je několik důvodů, proč sestry registraci potřebují. V první řadě vstup České republiky do EU umožnil registrované sestře volný pohyb na pracovním trhu EU, USA a v dalších zemích, to však není pro většinu sester uspokojivý motivační argument. Výhody, které sestrám registrace přináší, jsou ty, že po letech byl sestrám uznán status samostatného povolání a tím jim byly svěřeny nové kompetence a zároveň podmínky, za jakých je lze vykonávat. Ty sestry, které chtějí pracovat bez odborného dohledu, musí doložit účast na celoživotním vzdělávání. Registrace není povinností, ale příležitostí pro

ty sestry, které chtějí své povolání vykonávat v plném rozsahu. Práce sestry je spojena s mnoha riziky pro pacienta, ale i sestru, která je poskytovatelem péče. V tak zodpovědném povolání je požadavek na trvalé udržování kvalifikace opodstatněný. Možnost vykonávat povolání bez odborného dohledu je lákavou příležitostí, a tím i motivací (64).

Motivačními faktory mohou být také vyšší společenské uznání, zajímavá úzce specializovaná práce, vyšší finanční ohodnocení či možnost práce na jednu směnu. Pro řadu jedinců je důležité mít odpovědnost a kontrolu nad vykonávanou činností či postup v kariéře (37).

Vyšší finanční ohodnocení může být velice významným způsobem motivující ke vzdělávání se, avšak výdaje na vzdělání jsou bohužel nemotivující. Peníze v souvislosti s celoživotním vzděláváním patří mezi prvotní problém. Jedná se o výši platu na jedné straně a finanční výdaje na druhé straně. Pokud se sestra nebude vzdělávat, bude pracovat pod odborným dohledem a od toho se také odvíjí její platové zařazení a výše mzdy. Ovšem sebevzdělávání sebou nese poměrně vysokou finanční zátěž a většina zaměstnavatelů svým zaměstnancům nehradí žádné nebo mizivé procento z nákladů za vzdělávání a přitom platy sester u nás nepatří k nejvyšším. Finanční náklady tak někdy znemožňují účast na kurzech. Z toho vyplývá, že když bude zaměstnavatel investovat do vzdělávání sester, bude pro sestry také více motivující se vzdělávat.

Dalším motivačním faktorem je pořádání akreditovaných seminářů a konferencí v místě zdravotnického zařízení. Organizování seminářů může mít i pozitivní finanční přínos pro zdravotnická zařízení, a to ten, že nebudou muset hradit výlohy za externí vzdělávání (25).

V neposlední řadě je bohužel také problém v samotném uplatnění vysokoškolsky vzdělaných sester v praxi, což může motivaci ke studiu snížit. Poptávky po studiu na vysoké škole se zvyšují, ale nabídka práce stagnuje. Dalším problémem motivace ke zvyšování kvalifikace sestry je odmítavý postoj lékařů k vysokoškolsky vzdělané sestře jako ke konkurenci (25).

Vzdělávání jako takové je velice záslužná činnost, ale bohužel může být někdy chápána jako osobní problém sester, pokud vzdělání nevyžaduje zaměstnavatel.

Bohužel sestra s uceleným vysokoškolským vzděláním může být v určitém pohledu neekonomická. Zvláště soukromá zdravotnická zařízení musejí pracovat nejen kvalitně, ale i ekonomicky, tedy musejí odvádět co nejlepší práci za co nejnižší náklady. Mzdový systém daný tabulkami lze zajistit pouze ve státním sektoru. V soukromém sektoru jsou více méně smluvní platy a pravidla určuje zaměstnavatel. Vychází z nejnižšího možného počtu personálu, který zabezpečí potřebnou péči o pacienty. Vysokoškolsky vzdělaná sestra musí vykonávat i nejbanálnější aktivity, které jsou v kompetenci nižšího zdravotnického personálu. Tato skutečnost může vést až ke ztrátě motivace ke vzdělávání (14).

2. Cíle práce, hypotézy

2.1 Cíle

- Cíl 1 Zjistit postoj a zájem sester o celoživotní vzdělávání.
- Cíl 2 Zjistit, zda sestry znají všechny možnosti celoživotního vzdělávání.
- Cíl 3 Zjistit, zda sestry využívají všechny možnosti celoživotního vzdělávání.
- Cíl 4 Zjistit co nejvíce motivuje sestry k celoživotnímu vzdělávání.

2.2 Hypotézy

- H1 Sestry mají zájem o celoživotní vzdělávání.
- H2 Sestry neznají všechny možnosti celoživotního vzdělávání.
- H3 Sestry nevyžívají všechny možnosti celoživotního vzdělávání.
- H4 Největším motivačním faktorem celoživotního vzdělávání sester je vyšší platové zařazení.

3. Metodika

3.1 Metodika práce

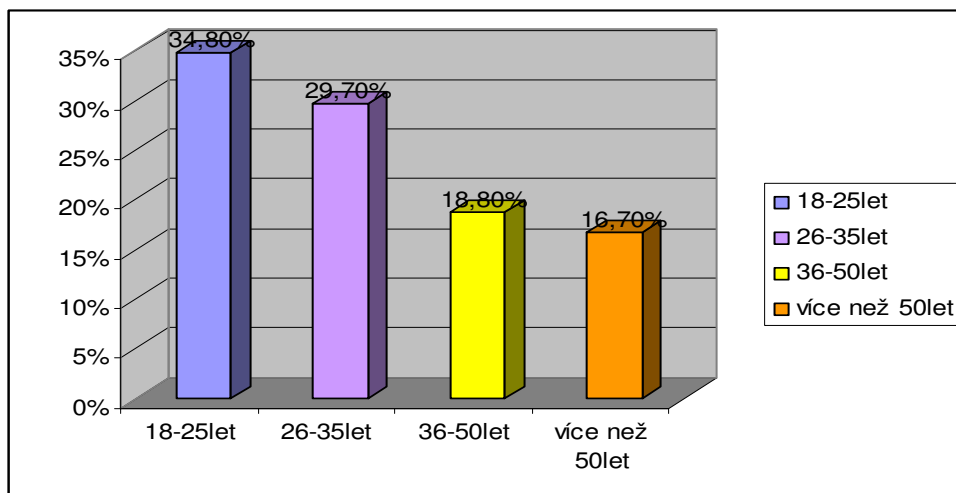
Při zpracování dat byl použit kvantitativní výzkum. Metodou sběru dat bylo dotazování, technikou dotazníku. Tento dotazník byl určen sestřím pracujícím v Nemocnici Tábor, a.s. a dalších vybraných nemocnicích. Byl vytvořen jeden dotazník, byl anonymní a jejich vyplňování zcela dobrovolné. Dotazník obsahoval 27 otázek, které byly zaměřeny na zjištění postoje a zájmu sester o celoživotní vzdělávání, dále se zjišťovalo zda sestry využívají a znají všechny možnosti celoživotního vzdělávání a v neposlední řadě se zjišťovalo co nejvíce motivuje sestry k celoživotnímu vzdělávání. Otázky v dotazníku byly uzavřené a polootevřené. V polootevřených otázkách sestry vypisovaly, jaké formy vzdělávání znají a jaké využívají. U některých otázek byla možnost zaškrtnout více odpovědí nebo dopsat vlastní názor (příloha 9).

3.2 Výzkumný soubor

Výzkumný soubor tvořily všeobecné sestry, porodní asistentky a další sestry pracující ve zdravotnických zařízeních. Sestry vyplňovaly dotazník bez rozdílu věku, délky praxe ve zdravotnictví a typu pracoviště. Dotazníky byly rozdané sestřím v Nemocnici Tábor a.s., Nemocnici České Budějovice a.s., v Nemocnici Český Krumlov a.s., v Nemocnici Strakonice a.s., Nemocnici Písek a.s. a do dalších nemocnic České republiky. Bylo rozdáno 150 dotazníků, vráceno jich bylo 140. Návratnost tedy byla 93,3 %. Pro neúplnost byly vyřazeny dva dotazníky. K výzkumu bylo použito 138 dotazníků.

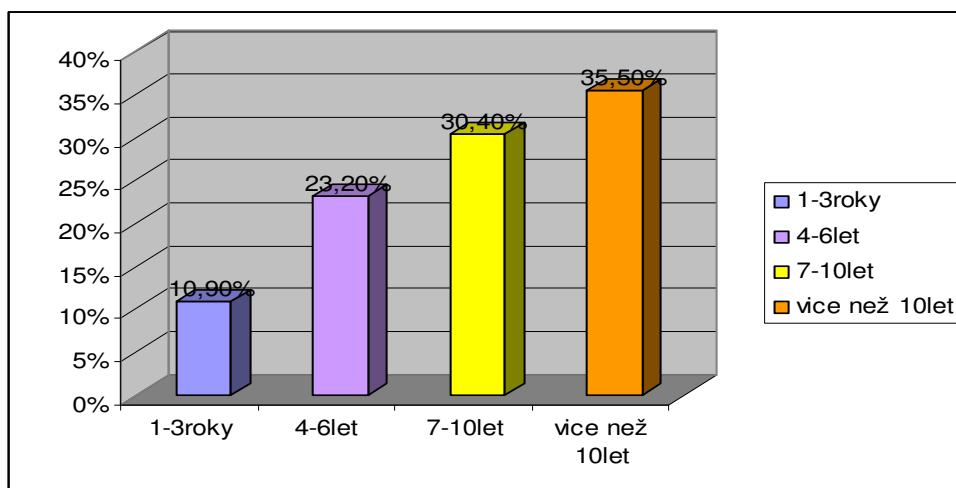
4. Výsledky

Graf 1 Věkové kategorie sester.

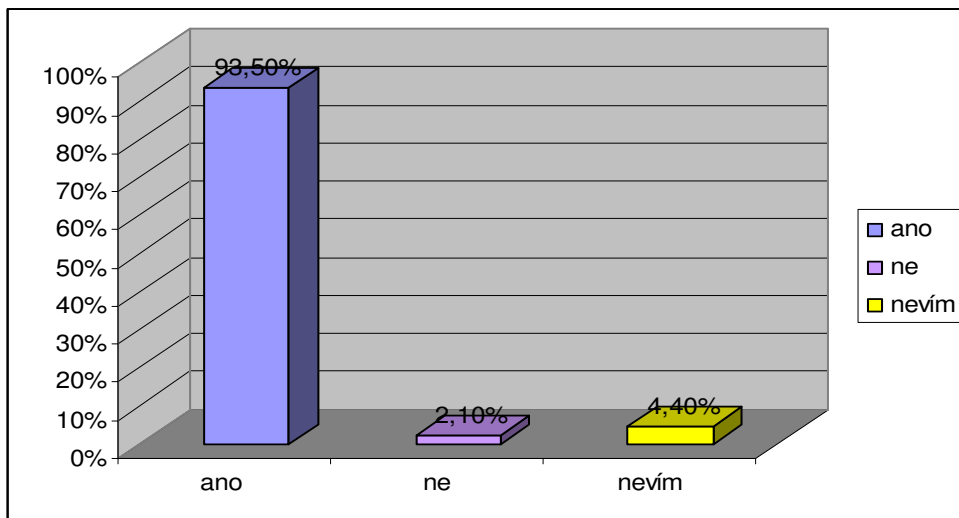
Z celkového počtu 138 sester (100 %) bylo ve věkové kategorii 18-25 let 48 sester (34,8 %), v kategorii 26-35 let 41 sester (29,7 %), v kategorii 36-50 let 26 sester (18,8 %) a v kategorii více než 50let vyplnilo dotazník 23 sester (16,7 %).

Graf 2 Léta praxe ve zdravotnictví.

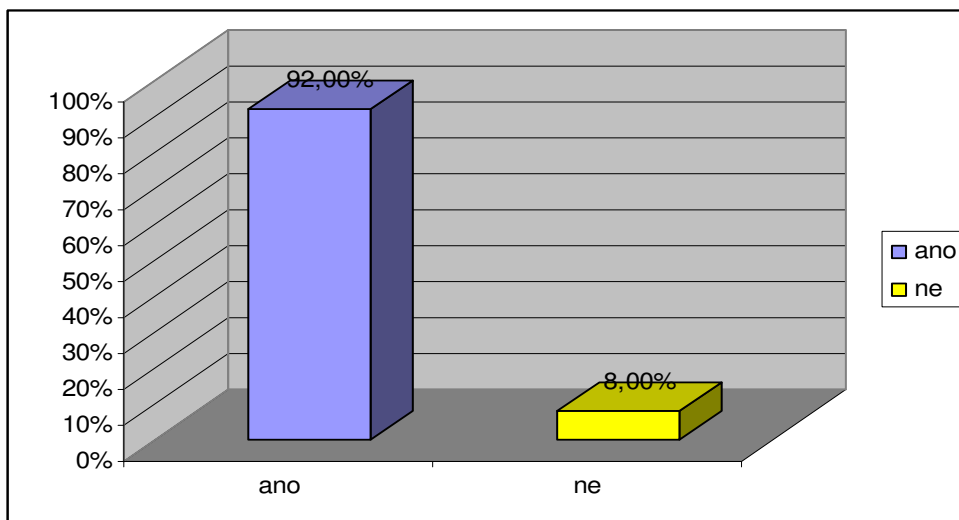
Z celkového počtu 138 sester (100 %) mělo praxi ve zdravotnictví 1-3 roky 15 sester (10,9 %), 4-6 let 32 sester (23,2 %), 7-10 let 42 sester (30,4 %) a více než 10 let 49 sester (35,5 %).

Graf 3 Důležitost celoživotního vzdělávání sester.

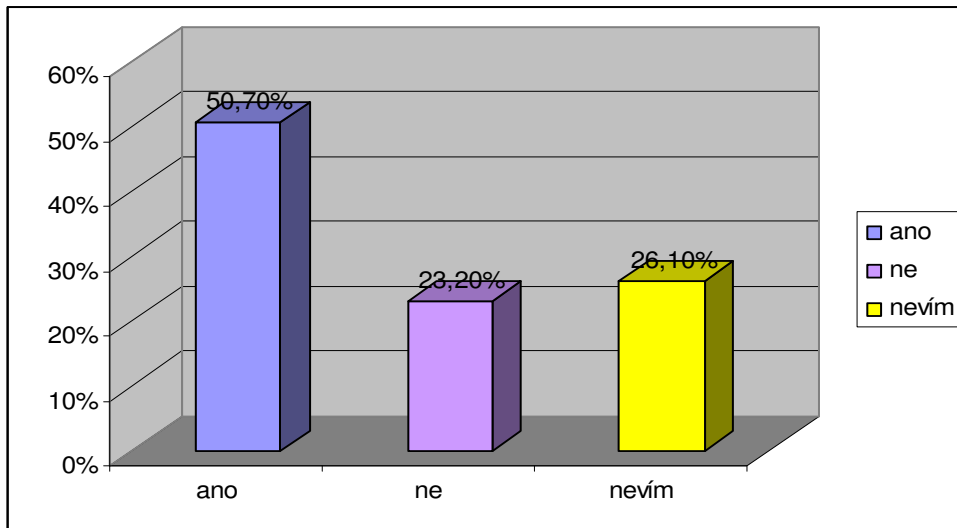
Z celkového počtu 138 sester (100 %) považuje celoživotní vzdělávání za důležité 129 sester (93,5 %), není důležité pro 3 sestry (2,1 %) a 6 sester neví zda je pro ně celoživotní vzdělávání důležité (4,4 %).

Graf 4 Účast sester na vzdělávacích akcích.

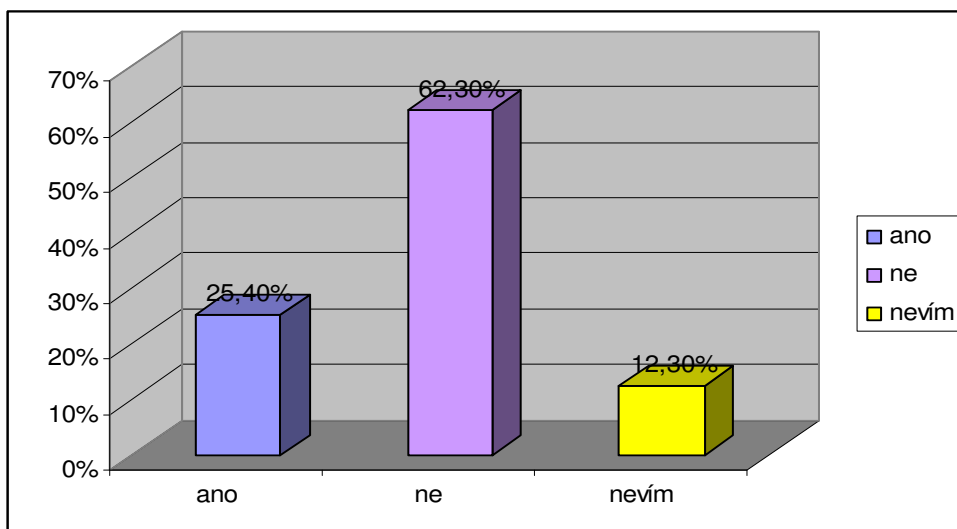
Z celkového počtu 138 sester (100 %) se zúčastňuje vzdělávacích akcí 127 sester (92 %) a nezúčastňuje se 11 sester (8 %).

Graf 5 Vzdělávání v souvislosti se zavedením kreditního systému.

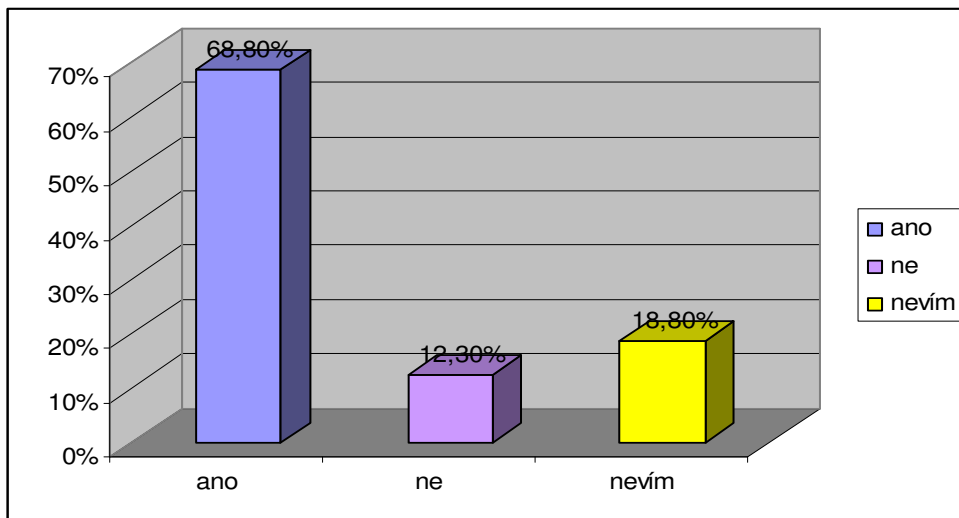
Z celkového počtu 138 sester (100 %) by se 70 sester (50,7 %) vzdělávalo, kdyby nebyl zavedený kreditní systém, 32 sester (23,2 %) by se nevzdělávalo a 36 sester (26,1 %) neví jestli by se vzdělávalo.

Graf 6 Spokojenost sester s kreditním systémem ve vzdělávání.

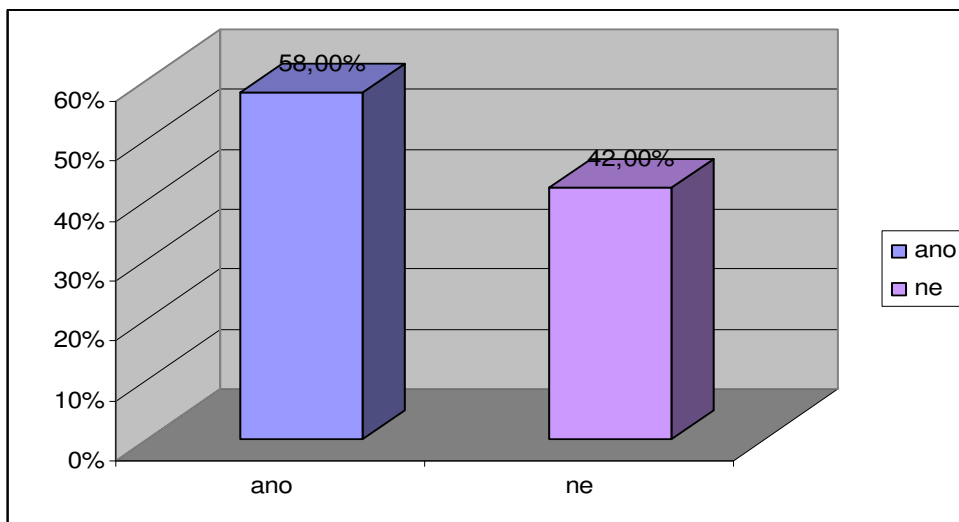
Z celkového počtu 138 sester (100 %) je 35 sester (25,4 %) spokojeno s kreditním systémem ve vzdělávání, 86 sester (62,3 %) spokojeno není a 17 sester (12,3 %) neví jestli je spokojeno.

Graf 7 Účast na celoživotním vzdělávání přispěje k lepší péči o pacienty.

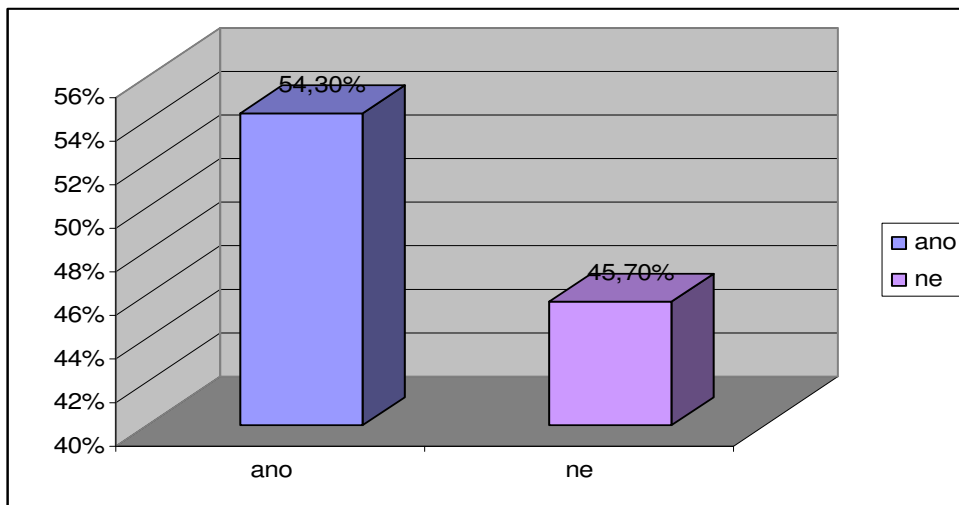
Z celkového počtu 138 sester (100 %) 95 sester (68,8 %) souhlasí s tvrzením, že účast na celoživotním vzdělávání přispěje k lepší péči o pacienty, 17 sester (12,3 %) nesouhlasí s tímto tvrzením a 26 sester (18,8 %) neví jestli účast na vzdělávání přispěje k lepší péči o pacienty.

Graf 8 Problém získávání potřebných kreditů.

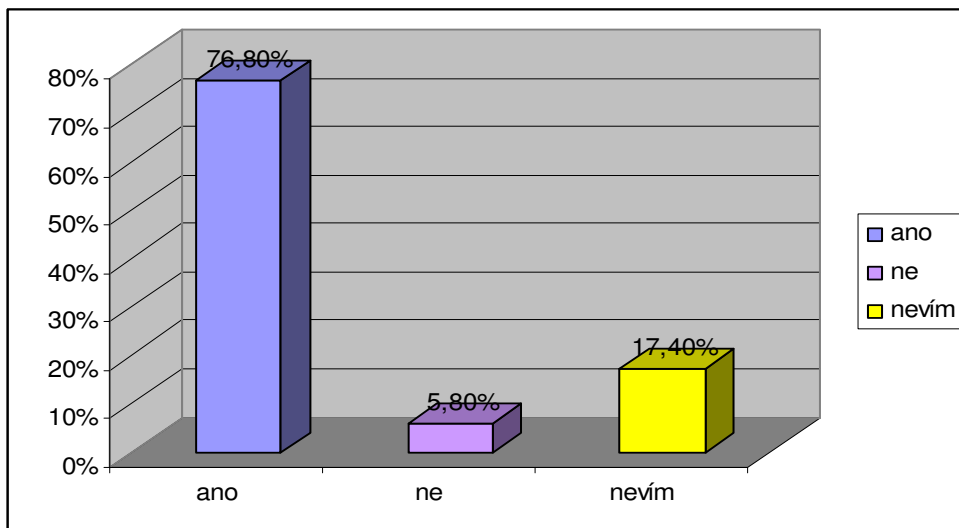
Z celkového počtu 138 sester (100 %) nemá problém se získáváním kreditů 80 sester (58 %) a 58 sester (42 %) problém se získáváním kreditů má.

Graf 9 Vzdělávání sester před zavedením registrace.

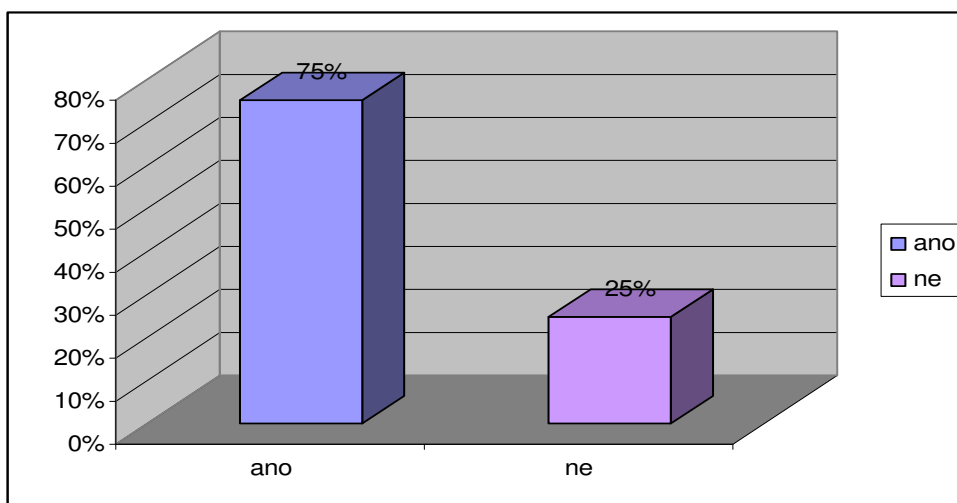
Z celkového počtu 138 sester (100 %) se 75 sester (54,3 %) vzdělávalo i před zavedením povinné registrace zdravotnických pracovníků a 63 sester (45,7 %) se nevzdělávalo.

Graf 10 Účast na zajímavém semináři bez kreditního ohodnocení.

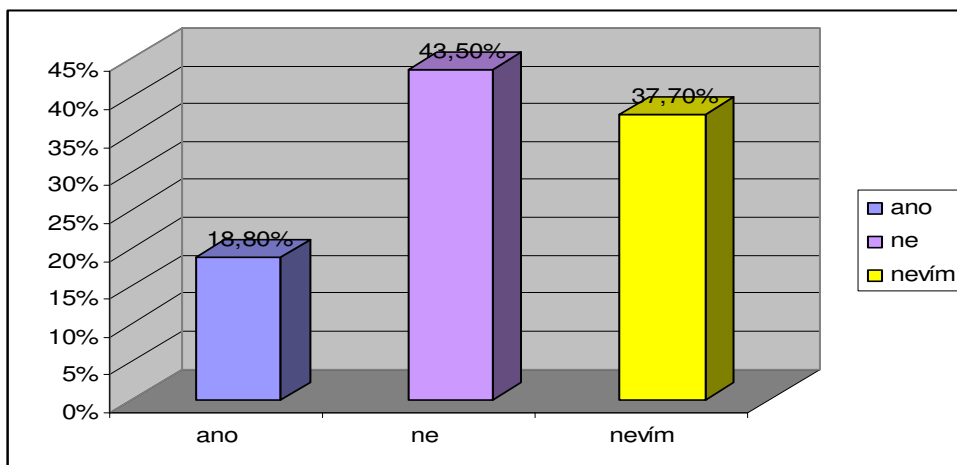
Z celkového počtu 138 sester (100 %) by se 106 sester (76,8 %) zúčastnilo zajímavého semináře, i kdyby za něj nebyly žádné kredity, 8 sester (5,8%) by se nezúčastnilo a 24 sester (17,4%) neví jestli by se zúčastnily.

Graf 11 Výběr vzdělávacích akcí podle specializace nebo oddělení kde sestra pracuje.

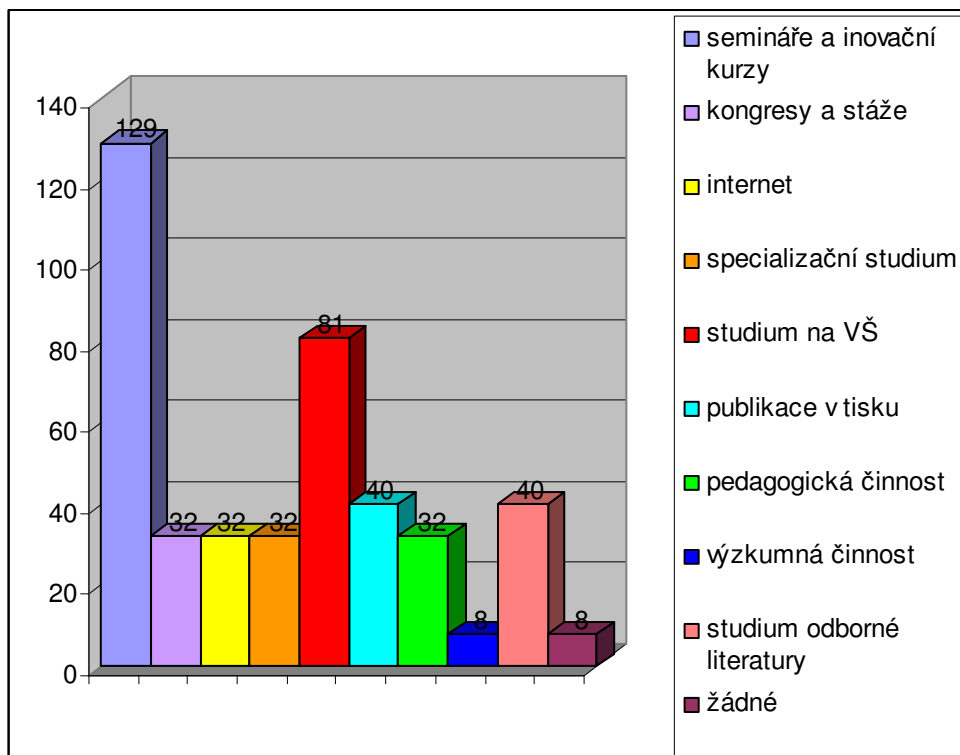
Z celkového počtu 138 sester (100 %) si 103 sester (75 %) vybírá vzdělávací akce podle toho jakou má specializaci či na jakém oddělení pracuje a 35 sester (25 %) chodí na jakékoliv akce bez ohledu na to jakou má specializaci či na jakém oddělení pracuje .

Graf 12 Znalost všech možností celoživotního vzdělávání.

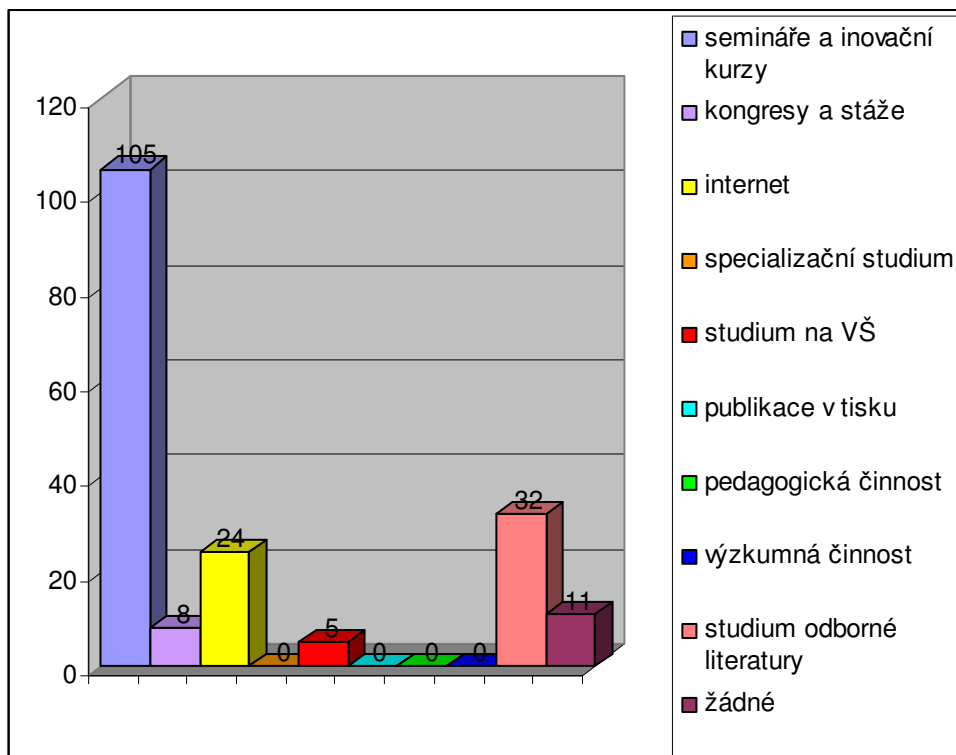
Z celkového počtu 138 sester (100 %) uvedlo 26 sester (18,8 %), že zná všechny možnosti celoživotního vzdělávání, 60 sester (43,5 %) uvedlo, že nezná všechny možnosti a 52 sester (37,7 %) neví jestli zná všechny možnosti vzdělávání.

Graf 13 Znalost forem celoživotního vzdělávání.

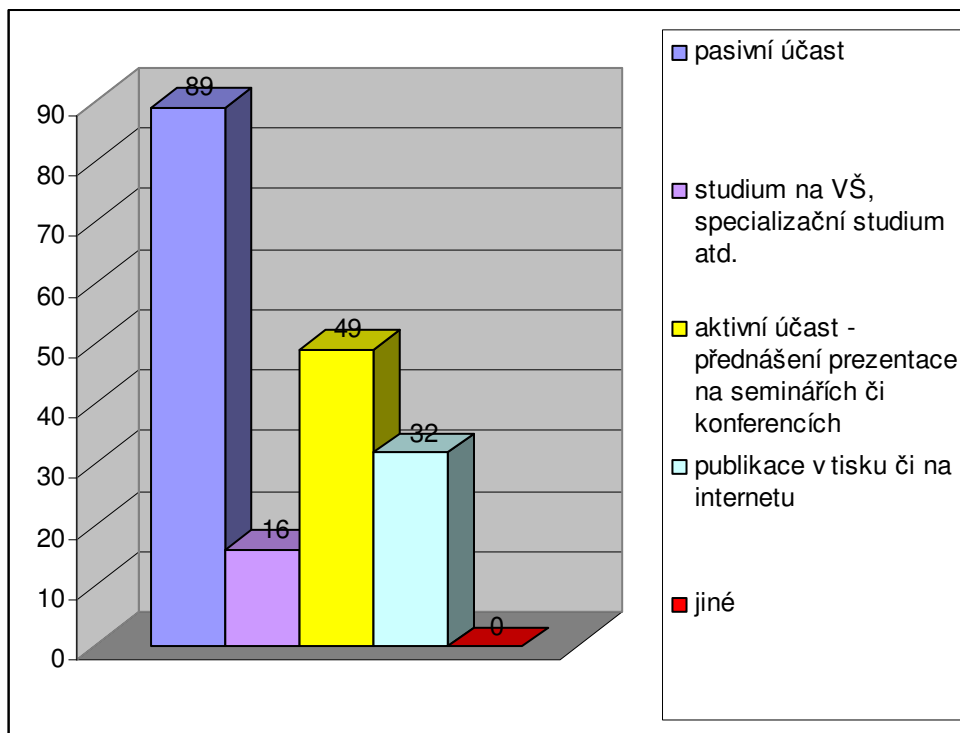
Graf 13 se vztahuje k otázce 13, zde měly sestry možnost napsat více odpovědí. Z celkového počtu 138 sester semináře a inovační kurzy zná jako formu celoživotního vzdělávání 129 sester, kongresy a stáže zná 32 sester, internet jako formu vzdělávání zná 32 sester, specializační studium zná 32 sester, studium na VŠ zná 81 sester, publikaci v tisku zná 40 sester, pedagogickou činnost zná 32 sester, výzkumnou činnost zná 8 sester, studium odborné literatury 40 sester a dokonce 8 sester udalo, že žádné formy celoživotního vzdělávání nezná.

Graf 14 Možnosti dalšího vzdělávání využívané sestrami.

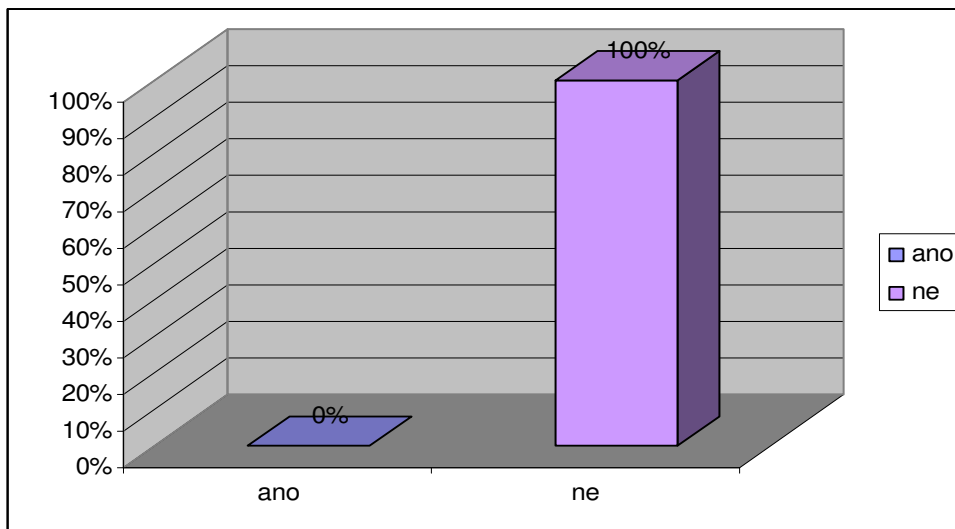
Graf 14 se vztahuje k otázce 14, zde měly sestry možnost napsat více odpovědí. Z celkového počtu 138 sester semináře a inovační kurzy využívá 105 sester, kongresy a stáže 8 sester, internet 24 sester, studium na VŠ 5 sester, studium odborné literatury 32 sester a 11 sester udalo, že nevyužívá žádné možnosti celoživotního vzdělávání. Ostatní možnosti jako specializační studium, publikace v tisku, pedagogickou činnost, výzkumnou činnost nevyužívají jako možnost celoživotního vzdělávání žádné sestry.

Graf 15 Preference forem celoživotního vzdělávání.

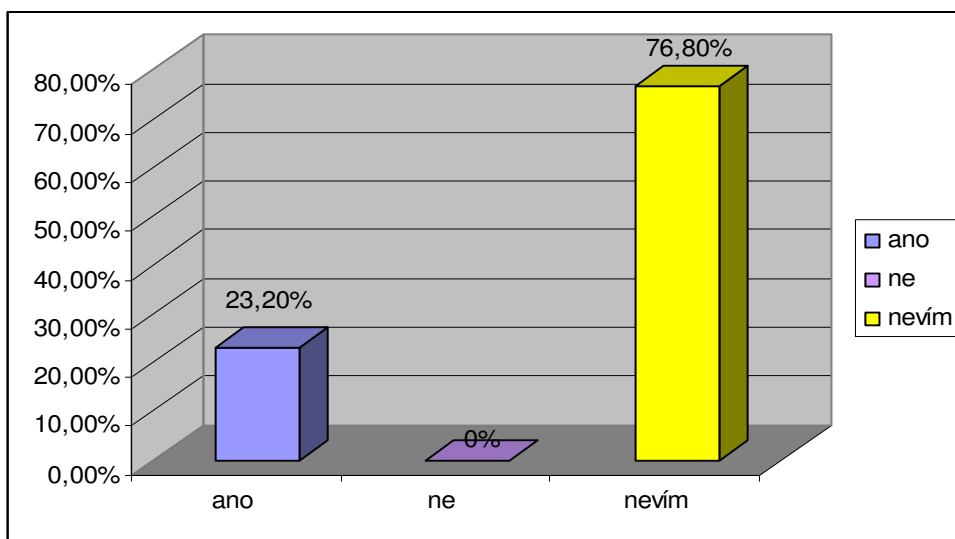
Graf 15 se vztahuje k otázce 15, zde sestry měly možnost zaškrtnout více odpovědí. z celkového počtu 138 sester pasivní účast jako formu celoživotního vzdělávání preferuje 89 sester, studium na VŠ, specializační studium, atd. preferuje 16 sester, aktivní účast – přednášení na seminářích či konferencích preferuje 49 sester, publikaci v tisku či na internetu preferuje 32 sester a jinou možnost nezvolila žádná sestra.

Graf 16 Využití vzdělávacích kurzů na internetu.

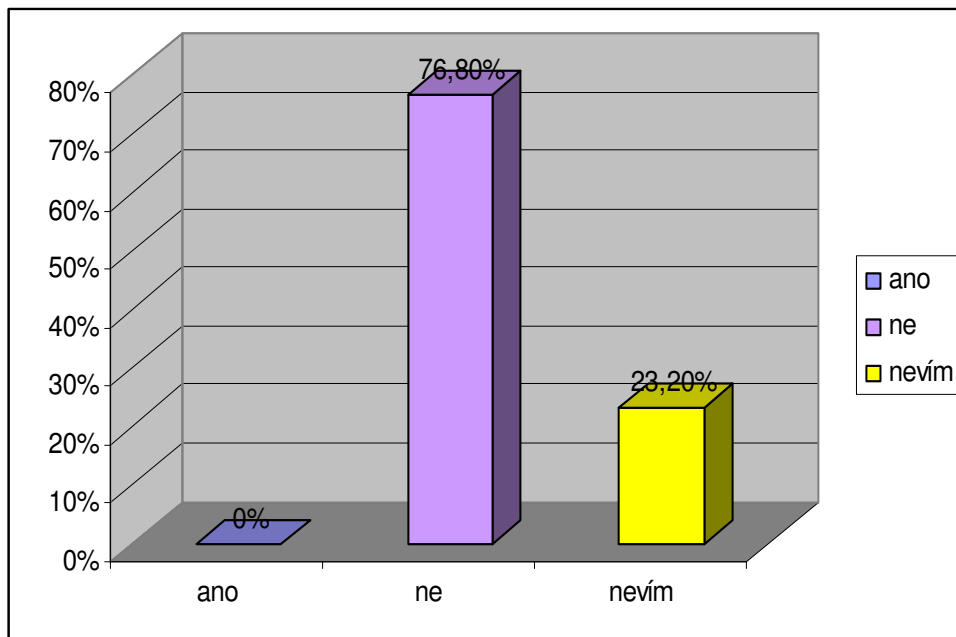
Z celkového počtu 138 sester (100 %) nevyužilo 138 sester (100 %) vzdělávací kurzy na internetu a 0 sester (0 %) využilo vzdělávací kurzy na internetu.

Graf 17 Snadné vzdělávání prostřednictvím internetu.

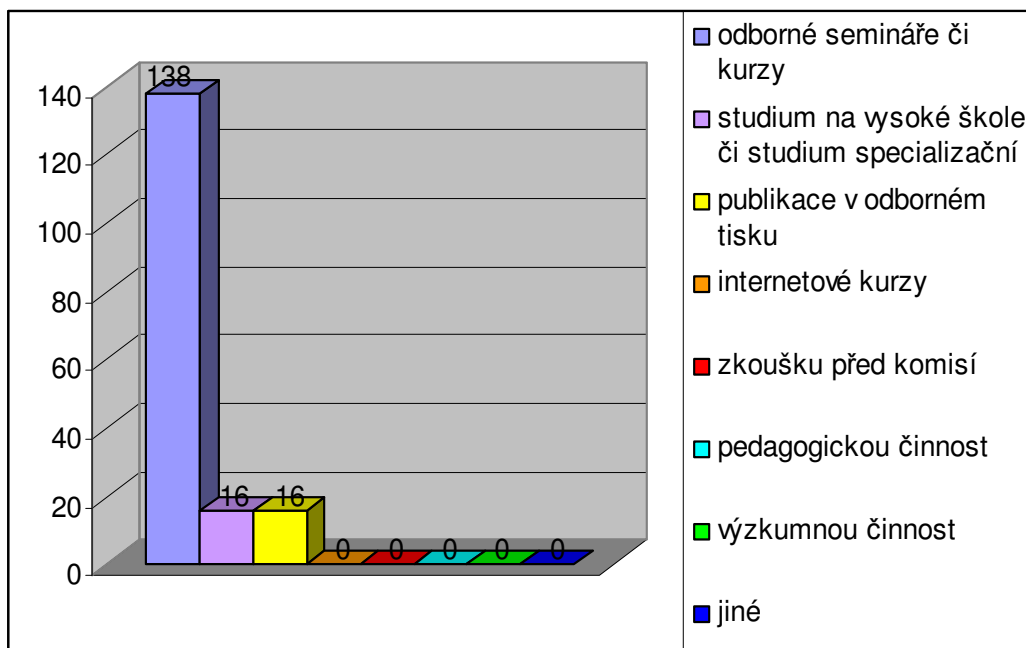
Z celkového počtu 138 sester (100 %) je pro 32 sester (23,2 %) snadnější se vzdělávat po internetu, pro 0 sester (0 %) není snadné se vzdělávat po internetu a 106 sester (76,8 %) neví jestli je snadnější se vzdělávat po internetu.

Graf 18 Využití zkoušky před komisí pro získání kreditních bodů.

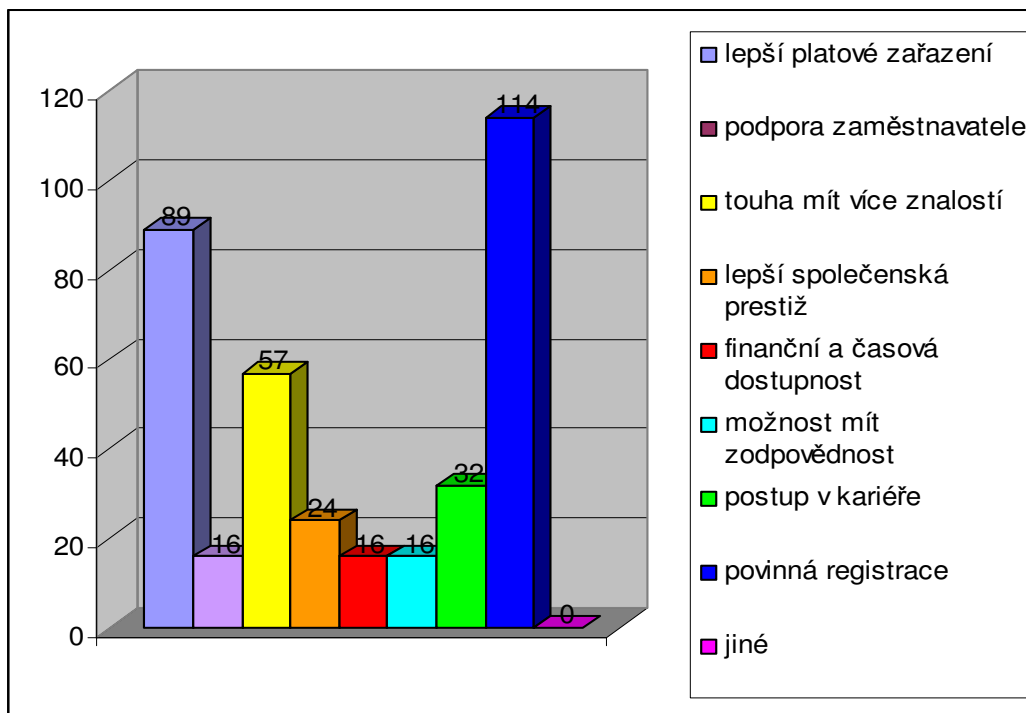
Z celkového počtu 138 sester (100 %) by 0 sester (0 %) využilo možnosti zkoušky před komisí pro získání kreditních bodů, 106 sester (76, 8%) by nevyužilo zkoušky před komisí a 32 sester (23,2 %) neví jestli by zkoušku před komisí využilo.

Graf 19 Způsob získávání kreditů sestrami.

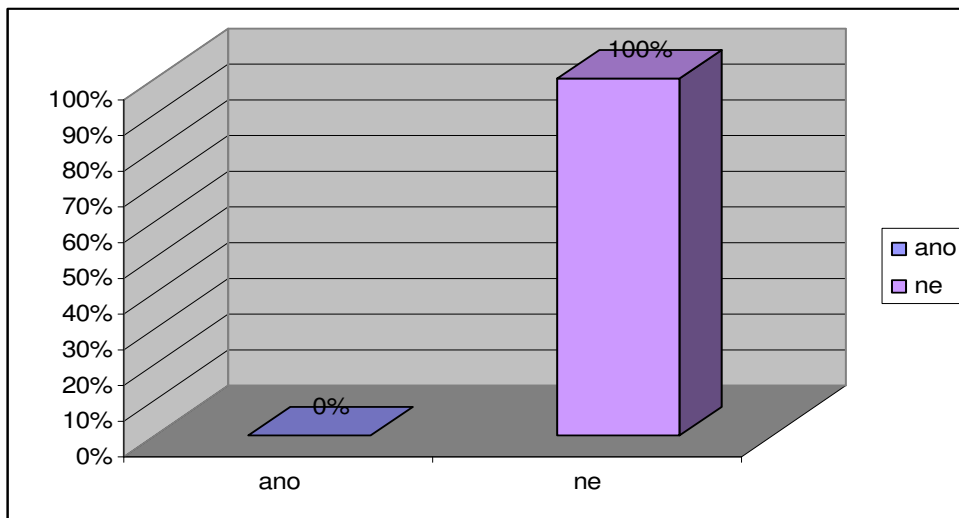
Graf 19 se vztahuje k otázce 19, zde mohly sestry označit více odpovědí. Z celkového počtu 138 sester udalo, že získávají kredity několika způsoby. Pomocí odborných seminářů či inovačních kurzů získává kredity 138 sester, studiem na vysoké škole či studiem specializačním získává kredity 16 sester, a publikací v odborném tisku získává kredity 16 sester. Další možnosti, které byly nabídnuty neoznačily žádné sestry, jednalo se o internetové kurzy, zkoušku před komisí, pedagogickou činnost a výzkumnou činnost. Jiné způsoby, než které byly nabídnuty k získávání kreditů neoznačily žádné sestry.

Graf 20 Motivace k celoživotnímu vzdělávání.

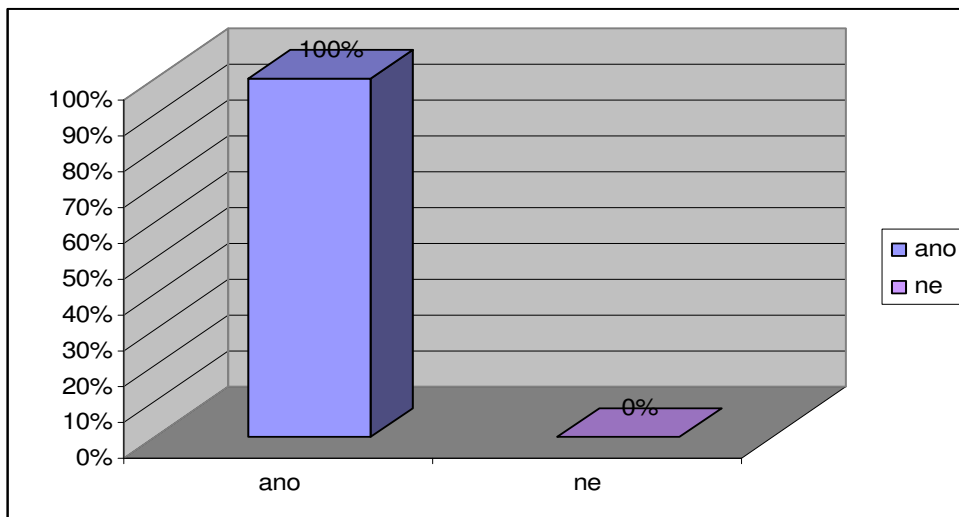
Graf 20 se vztahuje k otázce 20, zde mohly sestry označit více odpovědí. Sestry označovaly co je nejvíce motivuje k celoživotnímu vzdělávání. Z celkového počtu 138 sester označilo lepší platové zařazení 89 sester, podporu od zaměstnavatele označilo 16 sester, touhu mít více znalostí označilo 57 sester, lepší společenskou prestiž označilo 24 sester, finanční a časovou dostupnost označilo 16 sester, možnost mít zodpovědnost označilo 16 sester, postup v kariéře označilo 32 sester a povinnou registraci označilo 114 sester. Jinou možnost motivace, než která byla nabídnuta neoznačila žádná sestra.

Graf 21 Získání nějaké výhody v souvislosti s účastí na celoživotním vzdělávání.

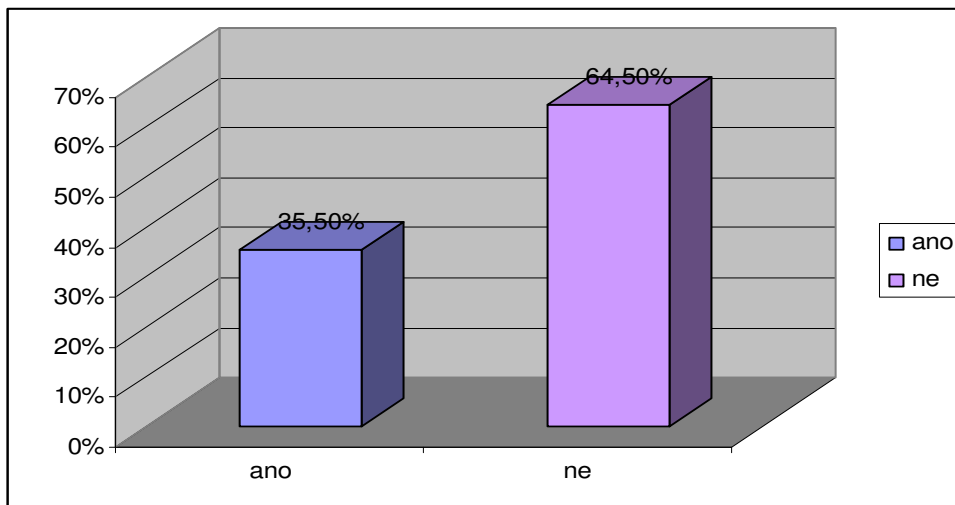
Z celkového počtu 138 sester (100 %) 0 sester (0 %) udalo, že získalo nějaké výhody v souvislosti s účastí na celoživotním vzdělávání a 138 sester (100 %) udalo, že žádné výhody nezískaly.

Graf 22 Podpora celoživotního vzdělávání od zaměstnavatele.

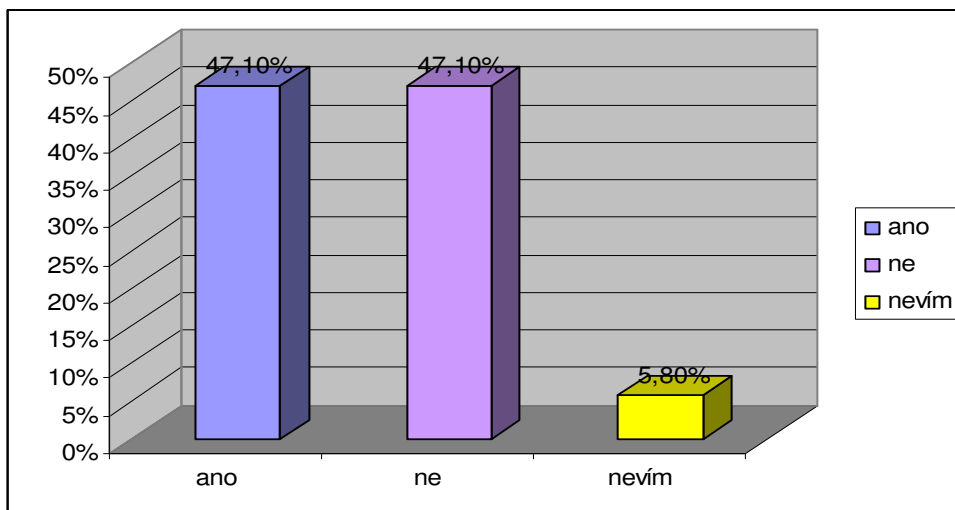
Z celkového počtu 138 sester (100 %) si myslí 138 sester (100 %), že by zaměstnavatel měl celoživotní vzdělávání podporovat a 0 sester (0 %) si myslí, že by zaměstnavatel podporovat vzdělávání neměl..

Graf 23 Finanční dostupnost celoživotního vzdělávání.

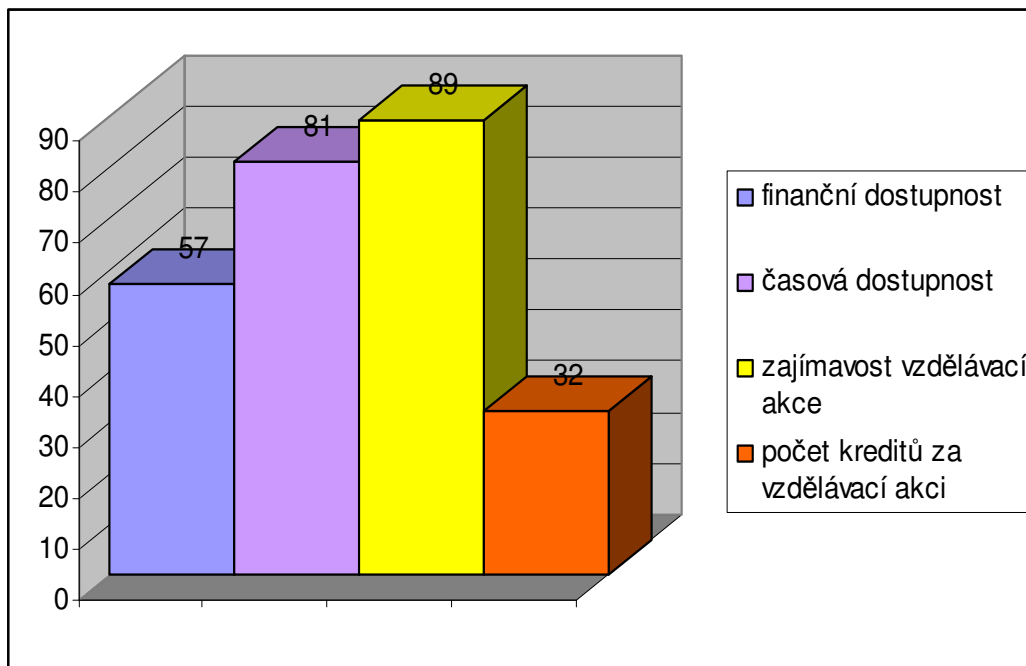
Z celkového počtu 138 sester (100 %) udalo 49 sester (35,5 %), že je pro ně finančně dostupné celoživotní vzdělávání a 89 (64,5 %) sester udalo, že pro ně je celoživotní vzdělávání finančně nedostupné.

Graf 24 Motivace ke vzdělávání kreditním systémem.

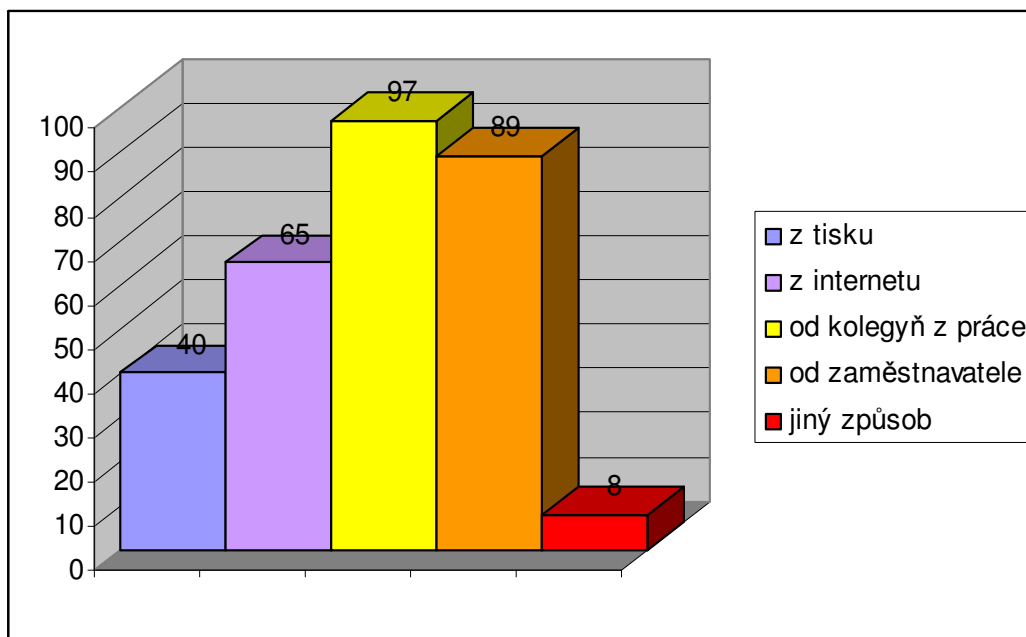
Z celkového počtu 138 sester (100 %) udalo 65 sester (47,1 %), že je pro ně motivací ke vzdělávání kreditní systém, pro 65 sester (47,1 %) není motivací kreditní systém a 8 sester (5,8 %) udalo, že neví jestli je kreditní systém pro ně motivací.

Graf 25 Důležitá kritéria při výběru vzdělávací akce.

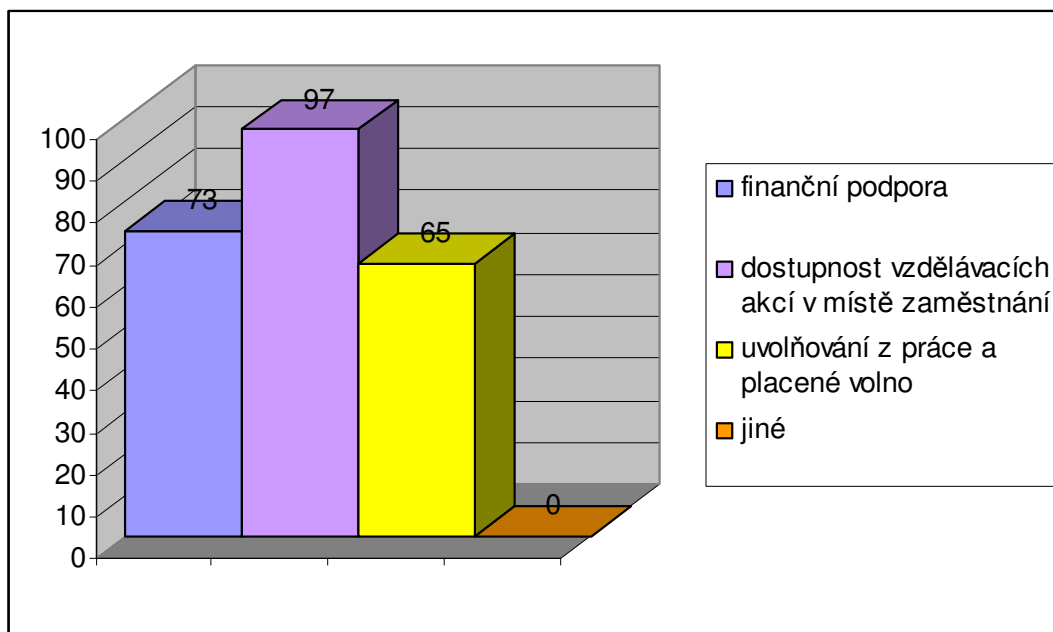
Graf 25 se vztahuje k otázce 25, zde mohly sestry označit více odpovědí. Sestry označovaly kritéria, která jsou pro ně důležitá při výběru vzdělávací akce. Z celkového počtu 138 sester finanční dostupnost označilo 57 sester, časovou dostupnost označilo 81 sester, zajímavost vzdělávací akce označilo 89 sester a počet kreditů za vzdělávací akci označilo 32 sester.

Graf 26 Informační zdroje o vzdělávacích akcích

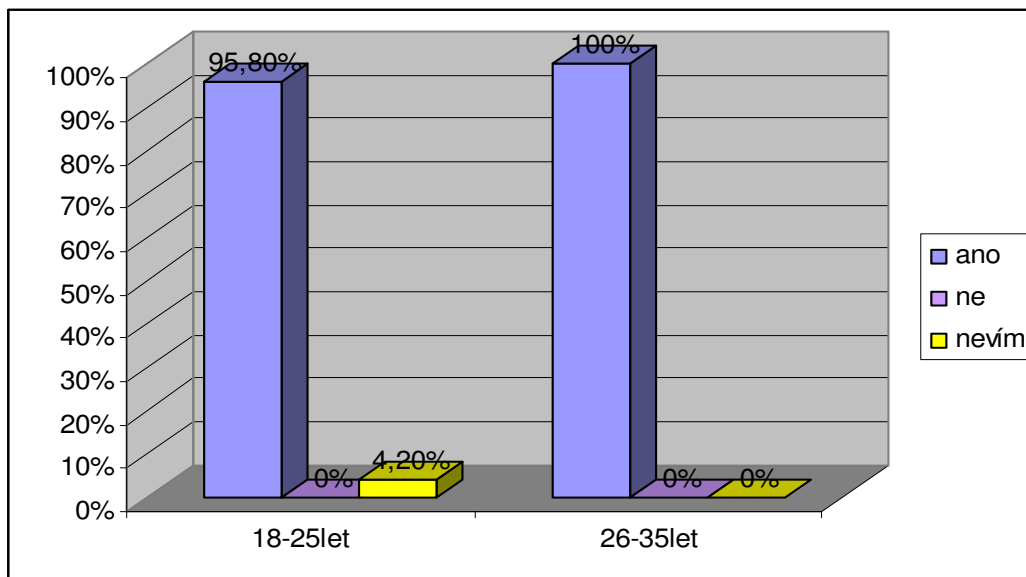
Graf 26 se vztahuje k otázce 26, zde mohly sestry označit více odpovědí. Sestry označovaly možnosti jak se dozvídají o vzdělávacích akcích. Z celkového počtu 138 sester udalo, že se 40 sester dozvídá o vzdělávacích akcích z tisku, z internetu označilo 65 sester, od kolegyně z práce označilo 97 sester od zaměstnavatele označilo 89 sester a jiný způsob označilo 8 sester. Jako jiný způsob sestry napsaly, že se dozvídají o vzdělávacích akcích z pozvánek.

Graf 27 Motivující způsoby podpory vzdělávání od zaměstnavatele

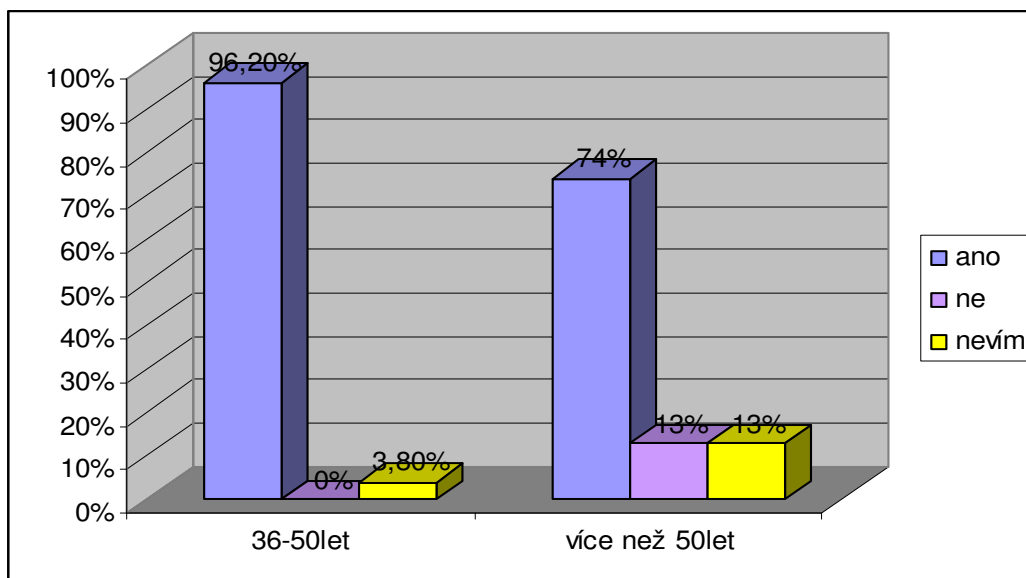

Graf 27 se vztahuje k otázce 27, zde mohly sestry označit více odpovědí. Sestry označovaly jaký způsob podpory vzdělávání od zaměstnavatele by byl pro ně motivující. Z celkového počtu 138 sester označilo 73 sester, že by pro ně byla motivující finanční podpora, dostupnost vzdělávání v místě zaměstnání značilo 97 sester, uvolňování z práce a placené volno označilo 65 sester a jiné možnosti neoznačily žádné sestry.

Graf 28A Důležitost vzdělávání sester v porovnání s různými věkovými kategoriemi sester.

Graf 28B Důležitost vzdělávání sester v porovnání s různými věkovými kategoriemi sester.

V grafech 28A a 28B je porovnaná důležitost celoživotního vzdělávání vzhledem k věkovým kategoriím sester. Celkový počet sester 138 (100 %) byl rozdělen do 4 věkových kategorií.

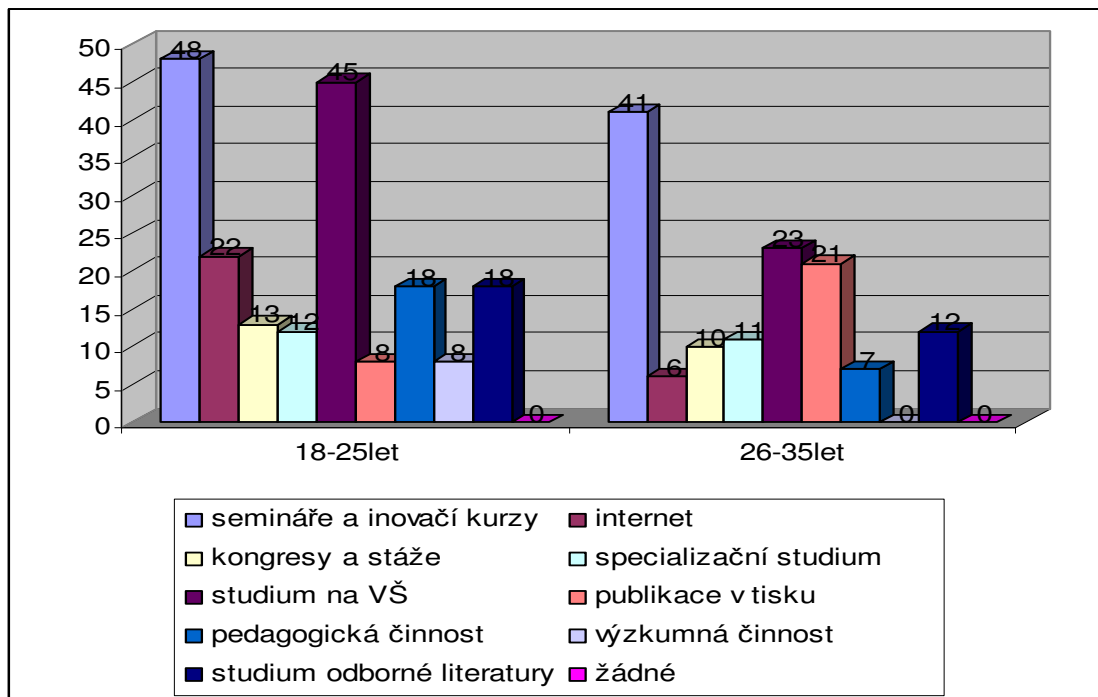
V kategorii 18-25 let bylo 48 sester (100 %). Z této kategorie pro 46 sester (95,8 %) je celoživotní vzdělávání důležité, pro 0 sester (0 %) důležité není a 2 sestry (4,2 %) udaly, že neví jestli je pro ně celoživotní vzdělávání důležité.

V kategorii 26-35 let bylo 41 sester (100 %). Z této kategorie pro 41 sester (100 %) je celoživotní vzdělávání důležité, pro 0 sester (0 %) důležité není a 0 sester (0 %) udalo, že neví jestli je pro ně celoživotní vzdělávání důležité.

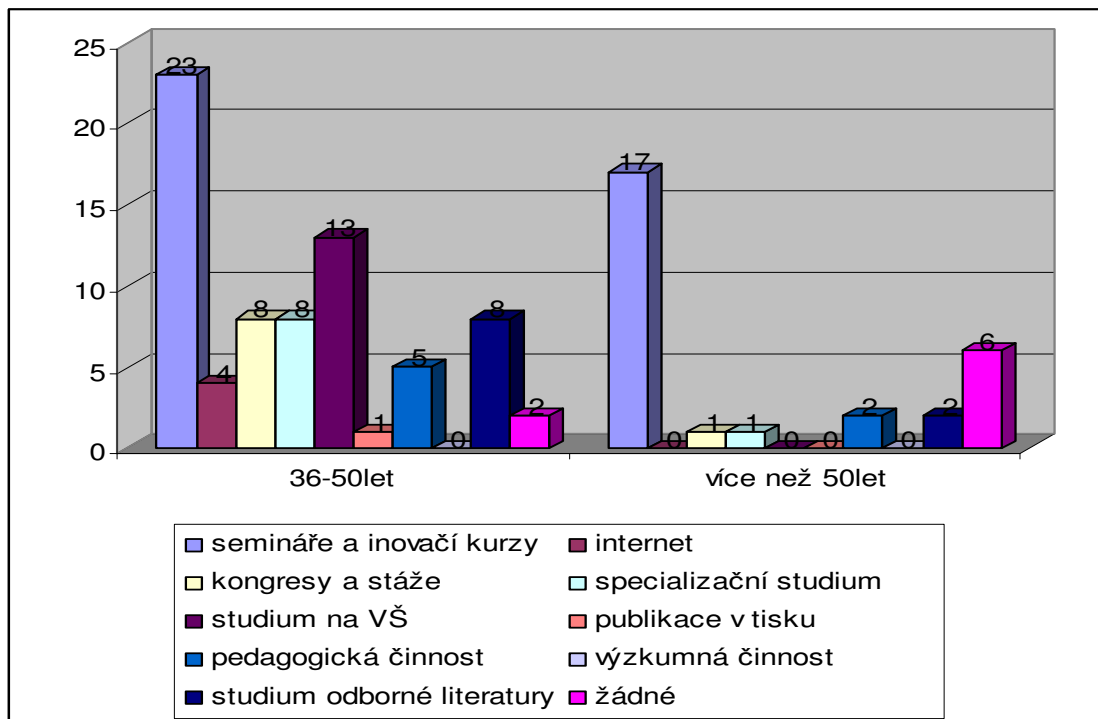
V kategorii 36-50 let bylo 26 sester (100 %). Z této kategorie pro 25 sester (96,2 %) je celoživotní vzdělávání důležité, pro 0 sester (0 %) důležité není a 1 sestra (3,8 %) udala, že neví jestli je pro ní celoživotní vzdělávání důležité.

V kategorii více než 50 let bylo 23 sester (100 %). Z této kategorie pro 17 sester (74 %) je celoživotní vzdělávání důležité, pro 3 sestry (13 %) důležité není a 3 sestry (13 %) udaly, že neví jestli je pro ně celoživotní vzdělávání důležité.

Graf 29A Znalost forem celoživotního vzdělávání v závislosti na věkových kategoriích.

Graf 29B Znalost forem celoživotního vzdělávání v závislosti na věkových kategoriích.

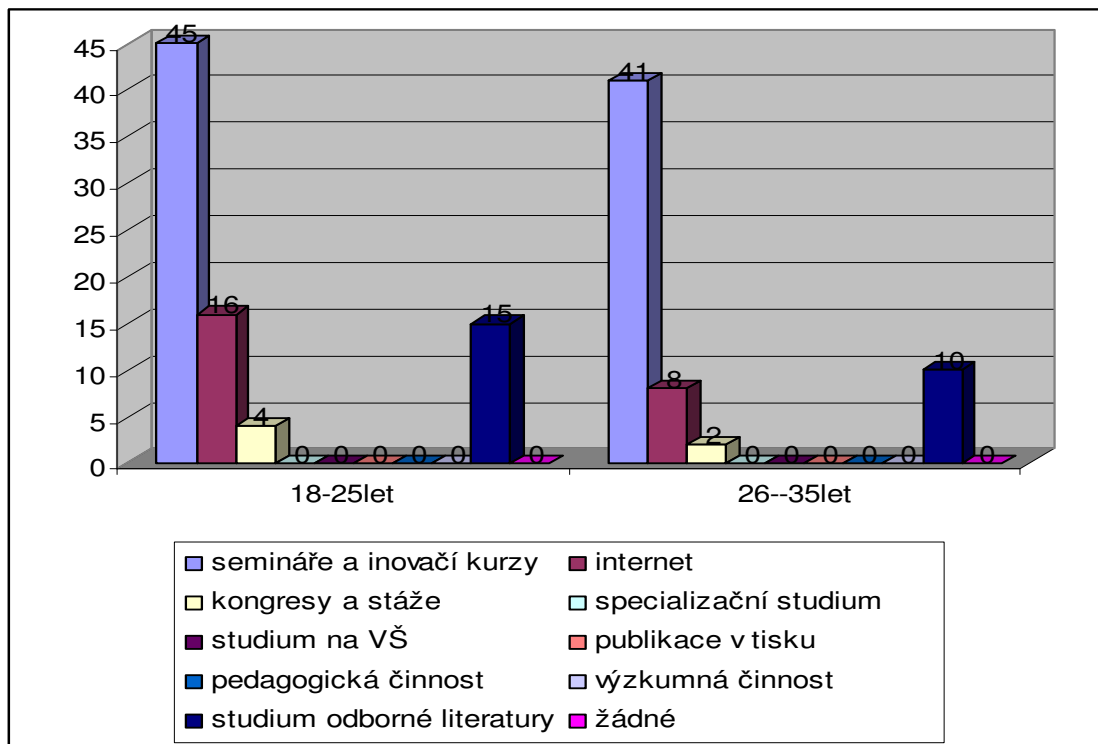
Grafy číslo 29A a 29B ukazují znalost forem celoživotního vzdělávání v závislosti na věkových kategoriích. V otázce 13, ke které se vztahují grafy 29, byla možnost zaškrtnout více odpovědí. V kategorii 18-25 let bylo 48 sester. 48 sester znalo semináře a inovační kurzy, internetové kurzy 22 sester, kongresy a stáže 13 sester, specializační studium 12 sester, studium na VŠ 45 sester, publikaci v tisku 8 sester, pedagogickou činnost 18 sester, výzkumnou činnost 8 sester, studium odborné literatury 18 sester a žádnou možnost udalo 0 sester.

V kategorii 26-35 let bylo 41 sester. 41 sester znalo semináře a inovační kurzy, internetové kurzy 6 sester, kongresy a stáže 10 sester, specializační studium 11 sester, studium na VŠ 23 sester, publikaci v tisku 21 sester, pedagogickou činnost 7 sester, výzkumnou činnost 0 sester, studium odborné literatury 12 sester a žádnou možnost udalo 0 sester.

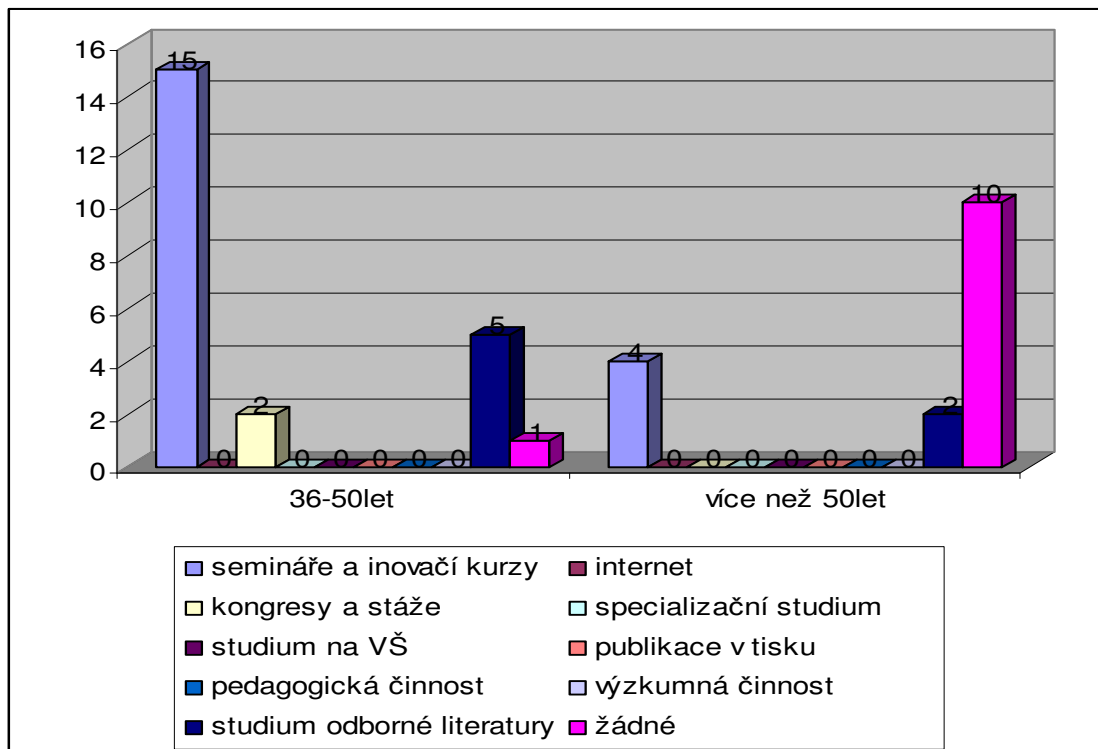
V kategorii 36-50 let bylo 26 sester. 23 sester znalo semináře a inovační kurzy, internetové kurzy 4 sestry, kongresy a stáže 8 sester, specializační studium 8 sester, studium na VŠ 13 sester, publikaci v tisku 1 sestra, pedagogickou činnost 5 sester, výzkumnou činnost 0 sester, studium odborné literatury 8 sester a žádnou možnost udaly 2 sestry.

V kategorii více než 50 let bylo 23 sester. 17 sester znalo semináře a inovační kurzy, internetové kurzy 0 sester, kongresy a stáže 1 sestra, specializační studium 1 sestra, studium na VŠ 0 sester, publikaci v tisku 0 sester, pedagogickou činnost 2 sestry, výzkumnou činnost 0 sester, studium odborné literatury 2 sestry a žádnou možnost udalo 6 sester.

Graf 30A Využití možností vzdělávání v závislosti na věkových kategoriích sester.

Graf 30B Využití možností vzdělávání v závislosti na věkových kategoriích sester.

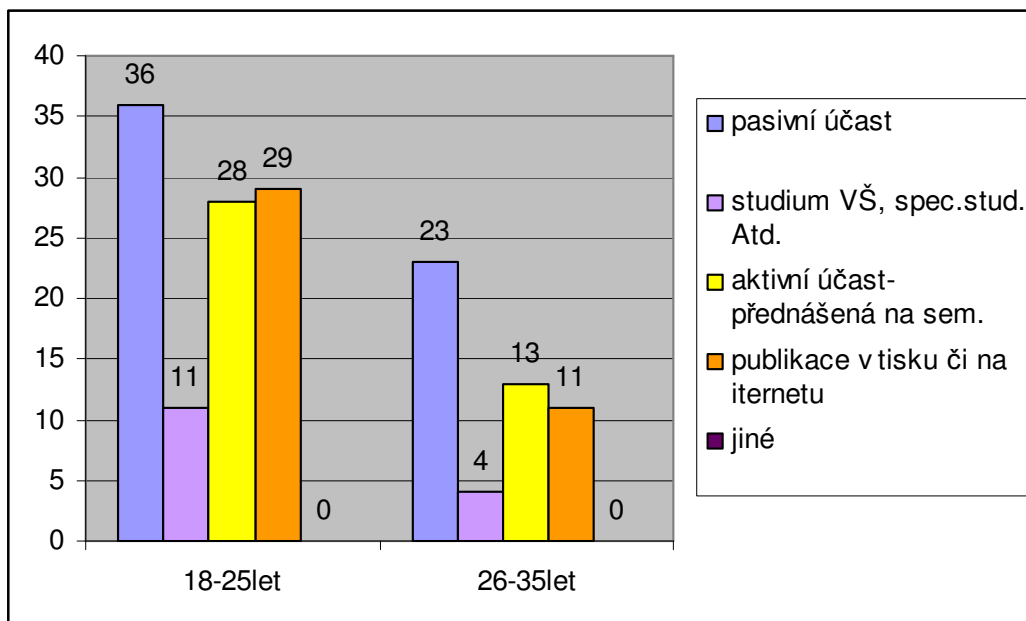
Grafy číslo 30A a 30B ukazují využití možností celoživotního vzdělávání v závislosti na věkových kategoriích. V otázce 14, ke které se vztahují grafy 30, byla možnost zaškrtnout více odpovědí. V kategorii 18-25 let bylo 48 sester. 45 sester využívá semináře a inovační kurzy, internet 16 sester, kongresy a stáže 4 sestry, specializační studium 0 sester, studium na VŠ 0 sester, publikaci v tisku 0 sester, pedagogickou činnost 0 sester, výzkumnou činnost 0 sester, studium odborné literatury 15 sester a žádnou možnost udalo 0 sester.

V kategorii 26-35 let bylo 41 sester. 41 sester znalo semináře a inovační kurzy, internet 8 sester, kongresy a stáže 2 sestry, specializační studium 0 sester, studium na VŠ 0 sester, publikaci v tisku 0 sester, pedagogickou činnost 0 sester, výzkumnou činnost 0 sester, studium odborné literatury 10 sester a žádnou možnost udalo 0 sester.

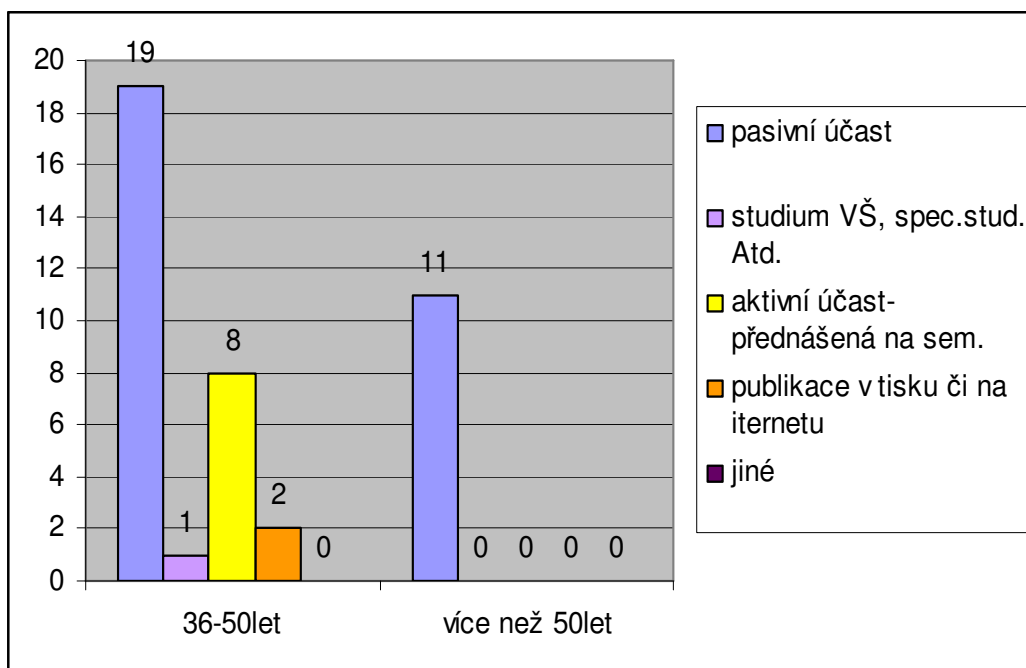
V kategorii 36-50 let bylo 26 sester. 15 sester využívalo semináře a inovační kurzy, internet 0 sester, kongresy a stáže 2 sestry, specializační studium 0 sester, studium na VŠ 0 sester, publikaci v tisku 0 sester, pedagogickou činnost 0 sester, výzkumnou činnost 0 sester, studium odborné literatury 5 sester a žádnou možnost udala 1 sestra.

V kategorii více než 50 let bylo 23 sester. 4 sestry využívají semináře a inovační kurzy, internet 0 sester, kongresy a stáže 0 sester, specializační studium 0 sester, studium na VŠ 0 sester, publikaci v tisku 0 sester, pedagogickou činnost 0 sester, výzkumnou činnost 0 sester, studium odborné literatury 2 sestry a žádnou možnost udalo 10 sester.

Graf 31A Preference forem celoživotního vzdělávání v závislosti na věku sester.

Graf 31B Preference forem celoživotního vzdělávání v závislosti na věku sester.

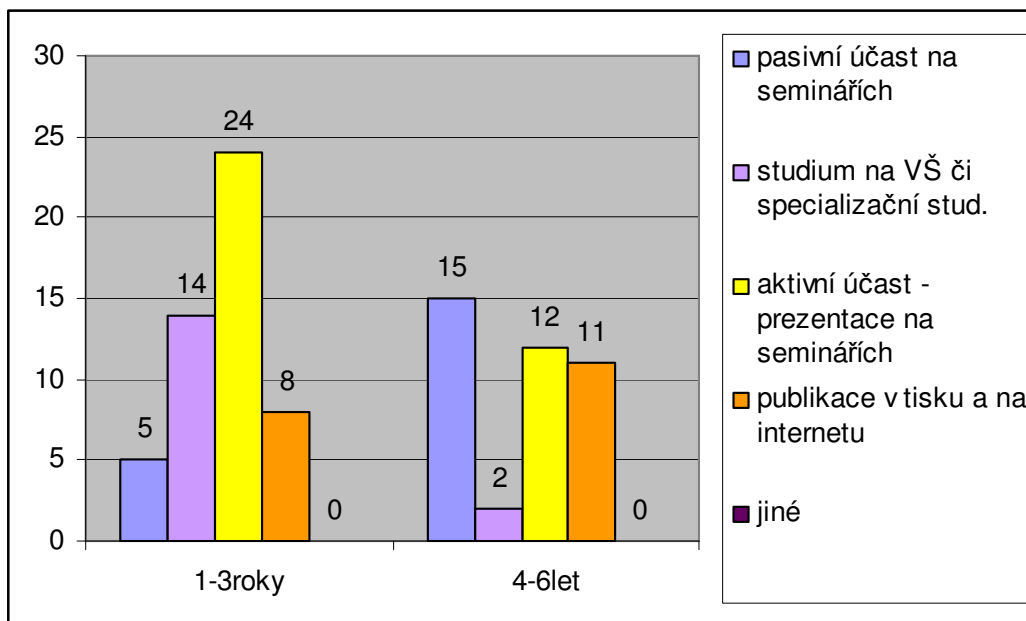
Grafy číslo 31A a 31B ukazují preference celoživotního vzdělávání v závislosti na věkových kategoriích. V otázce 15, ke které se vztahují grafy 31, byla možnost zaškrtnout více odpovědí. V kategorii 18-25 let bylo 48 sester. 36 sester označilo pasivní účast, 11 sester označilo studium na VŠ, specializační studium, atd., 28 sester označilo aktivní účast – přednášení prezentace na seminářích či konferencích, 29 sester označilo publikaci v tisku či na internetu a jiné možnosti neudaly žádné sestry.

V kategorii 26-35 let bylo 41 sester. 23 sester označilo pasivní účast, 4 sestry označily studium na VŠ, specializační studium, atd., 13 sester označilo aktivní účast – přednášení prezentace na seminářích či konferencích, 11 sester označilo publikaci v tisku či na internetu a jiné možnosti neudaly žádné sestry.

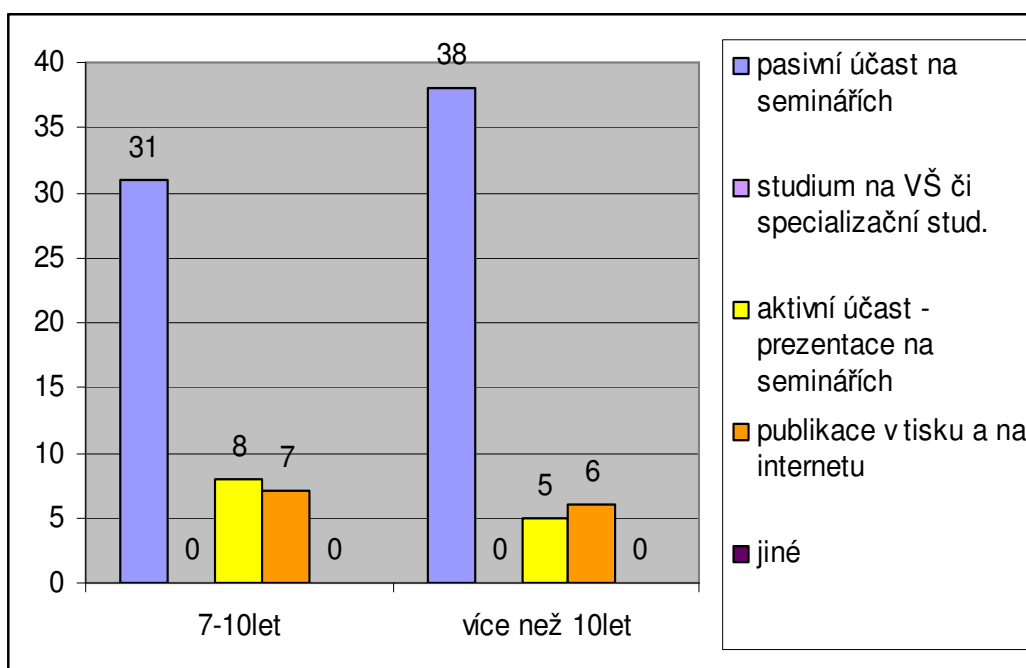
V kategorii 36-50 let bylo 26 sester. 19 sester označilo pasivní účast, 1 sestra označila studium na VŠ, specializační studium, atd., 8 sester označilo aktivní účast – přednášení prezentace na seminářích či konferencích, 2 sestry označily publikaci v tisku či na internetu a jiné možnosti neudaly žádné sestry.

V kategorii více než 50 let bylo 23 sester a 11 sester označilo pasivní účast, 0 sester označilo studium na VŠ, specializační studium, atd., 0 sester označilo aktivní účast – přednášení prezentace na seminářích či konferencích, 0 sester označilo publikaci v tisku či na internetu a jiné možnosti neudaly žádné sestry.

32A Preference forem celoživotního vzdělávání podle doby praxe na ve zdravotnictví.

32B Preference forem celoživotního vzdělávání podle doby praxe na ve zdravotnictví.

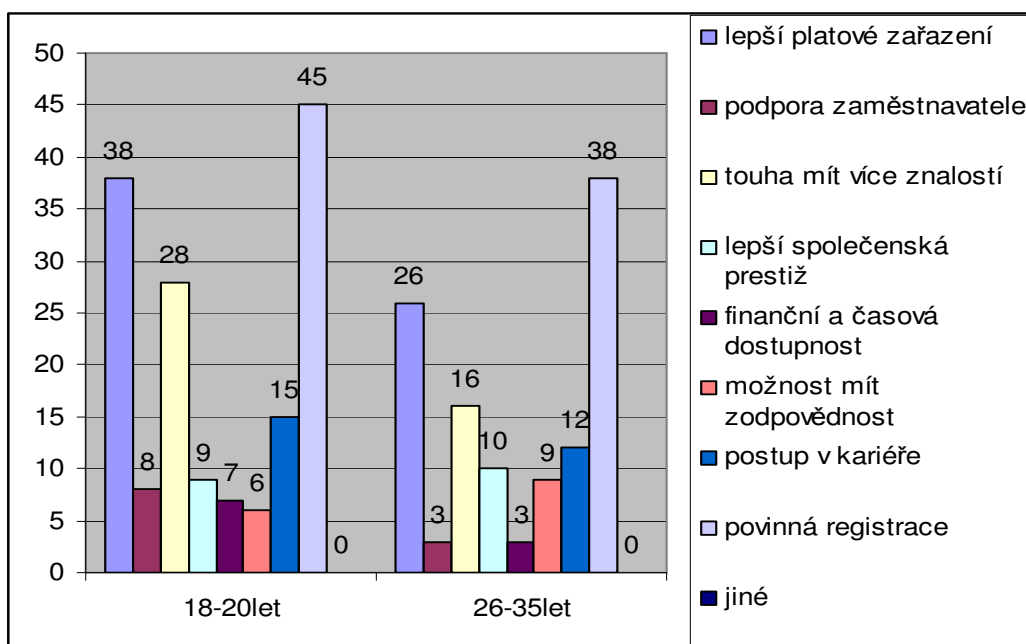
Grafy číslo 32A a 32B ukazují preference celoživotního vzdělávání v závislosti na době praxe ve zdravotnictví. V otázce č. 15, ke které se vztahují grafy 32, byla možnost zaškrtnout více odpovědí. V kategorii 1-3 roky bylo 15 sester. 5 sester označilo pasivní účast, 14 sester označilo studium na VŠ, specializační studium, atd., 24 sester označilo aktivní účast – přednášení prezentace na seminářích či konferencích, 8 sester označilo publikaci v tisku či na internetu a jiné možnosti neudaly žádné sestry.

V kategorii 4-6 let bylo 32 sester. 15 sester označilo pasivní účast, 2 sestry označily studium na VŠ, specializační studium, atd., 12 sester označilo aktivní účast – přednášení prezentace na seminářích či konferencích, 11 sester označilo publikaci v tisku či na internetu a jiné možnosti neudaly žádné sestry.

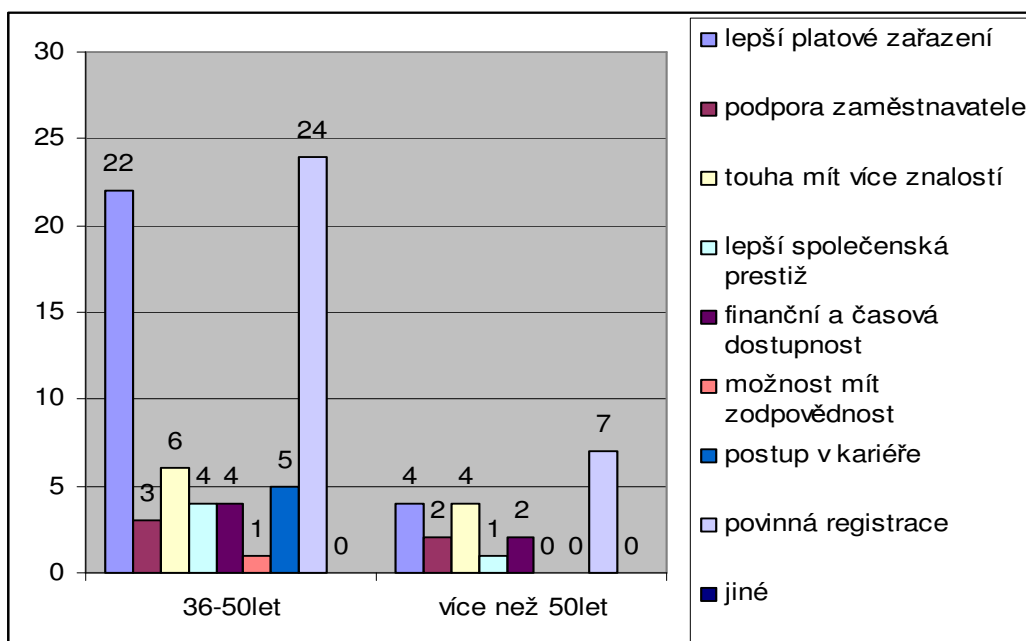
V kategorii 7-10 let bylo 42 sester a 31 sester označilo pasivní účast, 0 sester označilo studium na VŠ, specializační studium, atd., 8 sester označilo aktivní účast – přednášení prezentace na seminářích či konferencích, 7 sester označilo publikaci v tisku či na internetu a jiné možnosti neudaly žádné sestry.

V kategorii více než 10 let bylo 49 sester. 38 sester označilo pasivní účast, 0 sester označilo studium na VŠ, specializační studium, atd., 5 sester označilo aktivní účast – přednášení prezentace na seminářích či konferencích, 6 sester označilo publikaci v tisku či na internetu a jiné možnosti neudaly žádné sestry.

Graf 33A Motivace k celoživotnímu vzdělávání v závislosti na věkových kategoriích sester.

Graf 33B Motivace k celoživotnímu vzdělávání v závislosti na věkových kategoriích sester.

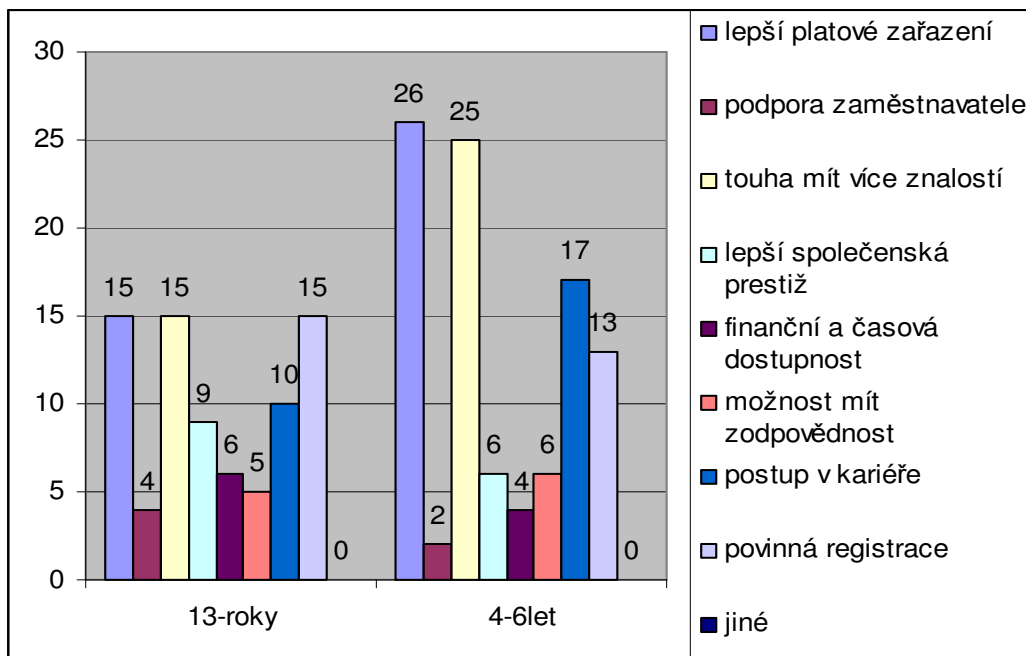
Grafy číslo 33A a 33B ukazují motivaci k celoživotnímu vzdělávání v závislosti na věkových kategoriích sester. V otázce 20, ke které se vztahují grafy 33, byla možnost zaškrtnout více odpovědí. V kategorii 18-25 let bylo 48 sester. Motivací ke vzdělávání pro ně bylo, lepší platové zařazení pro 38 sester, podpora zaměstnavatele pro 8 sester, touha mít více znalostí pro 28 sester, lepší společenská prestiž pro 9 sester, finanční a časová dostupnost pro 7 sester, Možnost mít zodpovědnost pro 6 sester, postup v kariéře pro 15 sester, povinná registrace pro 45 sester a jinou možnost motivace neudala žádná sestra.

V kategorii 26-35 let bylo 41 sester. Motivací ke vzdělávání pro ně bylo, lepší platové zařazení pro 26 sester, podpora zaměstnavatele pro 3 sester, touha mít více znalostí pro 16 sester, lepší společenská prestiž pro 10 sester, finanční a časová dostupnost pro 3 sestry, Možnost mít zodpovědnost pro 9 sester, postup v kariéře pro 12 sester, povinná registrace pro 38 sester a jinou možnost motivace neudala žádná sestra.

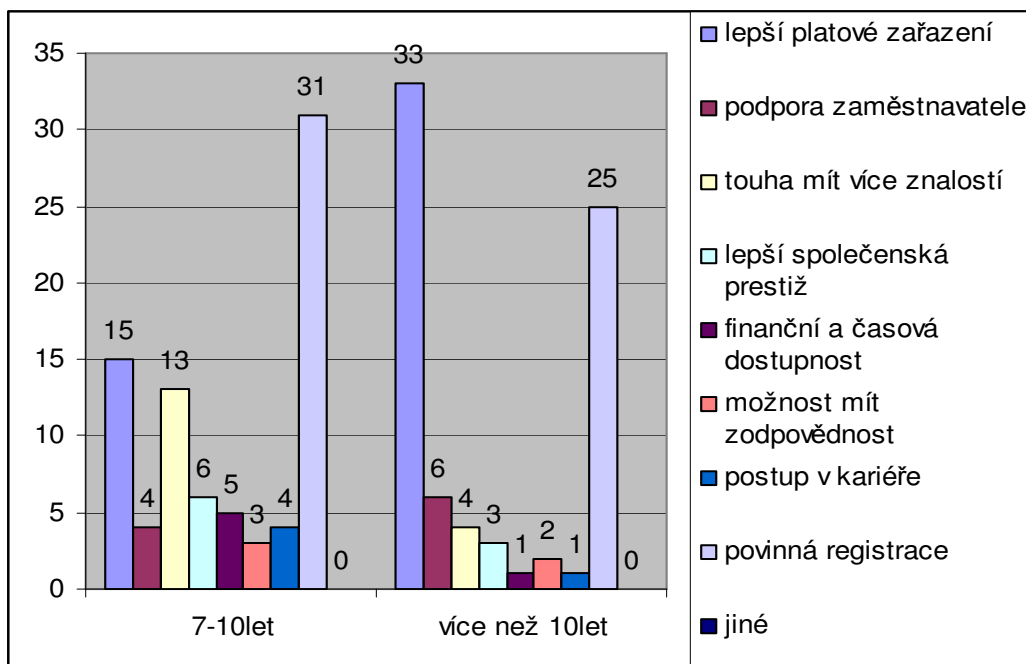
V kategorii 36-50 let bylo 26 sester. Motivací ke vzdělávání pro ně bylo lepší platové zařazení pro 22 sester, podpora zaměstnavatele pro 3 sestry, touha mít více znalostí pro 6 sester, lepší společenská prestiž pro 4 sestry, finanční a časová dostupnost pro 4 sestry, Možnost mít zodpovědnost pro 1 sestru, postup v kariéře pro 5 sester, povinná registrace pro 24 sester a jinou možnost motivace neudala žádná sestra.

V kategorii více než 50 let bylo 23 sester. Motivací ke vzdělávání pro ně bylo lepší platové zařazení pro 4 sestry, podpora zaměstnavatele pro 2 sestry, touha mít více znalostí pro 4 sestry, lepší společenská prestiž pro 1 sestru, finanční a časová dostupnost pro 2 sestry, Možnost mít zodpovědnost pro 0 sester, postup v kariéře pro 0 sester, povinná registrace pro 7 sester a jinou možnost motivace neudala žádná sestra.

Graf 34A Motivace k celoživotnímu vzdělávání v závislosti na době praxe ve zdravotnictví.

Graf 34B Motivace k celoživotnímu vzdělávání v závislosti na době praxe ve zdravotnictví.

Grafy číslo 34A a 34B ukazují motivaci k celoživotnímu vzdělávání v závislosti na době praxe ve zdravotnictví. V otázce 20, ke které se vztahují grafy 33, byla možnost zaškrtnout více odpovědí. V kategorii 1-3 roky bylo 15 sester. Motivací ke vzdělávání pro ně bylo lepší platové zařazení pro 15 sester, podpora zaměstnavatele pro 4 sestry, touha mít více znalostí pro 15 sester, lepší společenská prestiž pro 9 sester, finanční a časová dostupnost pro 6 sester, Možnost mít zodpovědnost pro 5 sester, postup v kariéře pro 10 sester, povinná registrace pro 15 sester a jinou možnost motivace neudala žádná sestra.

V kategorii 4-6 let bylo 32 sester. Motivací ke vzdělávání pro ně bylo lepší platové zařazení pro 26 sester, podpora zaměstnavatele pro 2 sestry, touha mít více znalostí pro 25 sester, lepší společenská prestiž pro 6 sester, finanční a časová dostupnost pro 4 sestry, Možnost mít zodpovědnost pro 6 sester, postup v kariéře pro 17 sester, povinná registrace pro 43 sester a jinou možnost motivace neudala žádná sestra.

V kategorii 7-10 let bylo 42 sester. Motivací ke vzdělávání pro ně bylo lepší platové zařazení pro 15 sester, podpora zaměstnavatele pro 4 sestry, touha mít více znalostí pro 13 sester, lepší společenská prestiž pro 6 sester, finanční a časová dostupnost pro 5 sester, Možnost mít zodpovědnost pro 3 sestry, postup v kariéře pro 4 sestry, povinná registrace pro 31 sester a jinou možnost motivace neudala žádná sestra.

V kategorii více než 10 let bylo 49 sester. Motivací ke vzdělávání pro ně bylo lepší platové zařazení pro 33 sester, podpora zaměstnavatele pro 6 sester, touha mít více znalostí pro 4 sestry, lepší společenská prestiž pro 3 sestry, finanční a časová dostupnost pro 1 sestru, Možnost mít zodpovědnost pro 2 sestry, postup v kariéře pro 1 sestru, povinná registrace pro 25 sester a jinou možnost motivace neudala žádná sestra.

5. Diskuze

Cílem této studie bylo zjistit postoj a zájem sester o celoživotní vzdělávání a zda sestry znají všechny možnosti celoživotního vzdělávání. Dalším cílem bylo zjistit, zda sestry využívají všechny možnosti celoživotního vzdělávání a v neposlední řadě bylo cílem zjistit co nejvíce motivuje sestry k celoživotnímu vzdělávání. Ve výzkumu jsou zahrnuty výsledky zpracované ze 138 dotazníků.

První dvě otázky byly zaměřeny na strukturu sester, které vyplňovaly dotazníky. Rozlišovaly se podle věkových kategorií a podle let odpracované praxe ve zdravotnictví (Graf 1 a 2). Nejvíce dotazníků vyplnily sestry z kategorie 18-25 let a to 48 sester (34,8 %) a nejméně dotazníků vyplnily sestry z kategorie více než 50 let a to 23 sester (16,7 %). Praxi ve zdravotnictví 1-3 roky mělo 15 sester (10,9 %), 4-6 let 32 sester (23,2 %), 7-10let 42 sester (30,4 %) a více než 10 let 49 sester (35,5 %). Některé otázky byly posuzovány vzhledem k věku a době praxe ve zdravotnictví a z toho to důvodu byly tyto strukturální otázky pokládány. Ve zdravotnictví pracují různé věkové kategorie sester s rozdílnou dobou praxe ve zdravotnictví a každá tato kategorie má jiný názor na celoživotní vzdělávání.

V otázkách 3-11 se zjišťoval postoj a zájem sester o celoživotní vzdělávání (Grafy 3-11). Celoživotní vzdělávání je pro sestry důležité a s tímto názorem souhlasilo 129 sester (93,5 %), nesouhlasily pouze 3 sestry (2,1 %) a nedovedlo posoudit 6 sester (4,4 %). Z Grafu 3 vyplývá, že pro většinu sester je celoživotní vzdělávání důležitou součástí jejich zaměstnání.

V této práci byly stanoveny 4 hypotézy. Hypotéza H1 - Sestry mají zájem o celoživotní vzdělávání se vztahuje k výsledkům z otázek 3, 4, 9, a 11. Tato hypotéza se potvrdila. Z otázky „zda se sestry účastní vzdělávacích akcí“ vyplynulo, že 127 sester (92 %) se účastní a 11 sester (8 %) se neúčastní vzdělávacích akcí. Tyto odpovědi také nepřímou potvrzují hypotézu 1 a z výsledků se dá také usoudit, že vzdělávání je pro sestry velice důležité (Graf 4). Dále se posuzovalo zda-li, by se sestry vzdělávaly, kdyby nebyl zavedený kreditní systém (Graf 5). 70 sester (50,7 %) by se vzdělávalo, nevzdělávalo by se 32 sester (23,2 %) a 36 sester (26,1 %) nevědělo jestli by se vzdělávalo. Na otázku zda se sestry vzdělávaly před zavedením povinné registrace

zdravotnických pracovníků odpovědělo 75 sester (54,3 %), že se vzdělávaly a 63 sester (45,7 %) se nevzdělávalo (Graf 9). Z grafu 5 vyplývá, že pouze 50,7 % sester by se vzdělávalo, kdyby nebyl zavedený kreditní systém a z grafu 9 vyplývá, že 54,3 % sester se vzdělávalo i před zavedením povinné registrace zdravotnických pracovníků. Výsledky z grafů 5 a 9 vypovídají o pozitivní skutečnosti, že kreditní systém a povinná registrace zvýšily zájem o vzdělávání sester. Tento názor také vyplývá z výsledků výzkumu v časopise *Sestra* v článku „Názor sester na registraci.“ Většina sester zde uvedla, že navštěvují vzdělávací akce častěji než před registrací (4).

Také se zjišťovalo zda kreditní systém sestřám vyhovuje 35 sester (25,4 %) udalo, že kreditní systém jim vyhovuje, ale dokonce 86 sester (62,3 %) udalo, že jim kreditní systém nevyhovuje a 17 sester (12,3 %) nevědělo, zda jim vyhovuje (Graf 6). Z grafu 6 vyplynulo, že většině sester kreditní systém nevyhovuje. Jeden z důvodů je problematické získání potřebného počtu kreditů (Graf 8). Problematické je získat kredity pro 80 sester (58 %) a není problém získat kredity pro 58 sester (42 %) z celkového počtu 138 sester. Dalším důvodem problémů se získáváním kreditů je finanční náročnost, rodinné důvody, špatná informovanost o akcích a další důvody. Tyto důvody byly také uvedeny v časopisu *Sestra* v článku „Názory sester na registraci“ (4).

Postoj k celoživotnímu vzdělávání ukazuje Graf 7 s názvem Celoživotní vzdělávání přispívá k lepší péči o pacienty. S tímto tvrzením souhlasilo 95 sester (68,8 %), nesouhlasilo 17 sester (12,3 %) a nevědělo 26 sester (18,8 %). Většina sester věří, že vzdělávání má pozitivní vliv na lepší péči o pacienty, což je důležité z hlediska zájmu o další vzdělávání sester.

Zájem o vzdělávání sester ukazuje také Graf 10 s názvem Účast sester na zajímavém semináři bez kreditního ohodnocení. Překvapivě by se zúčastnilo 106 sester (76,8 %), nezúčastnilo by se jen 8 sester (5,8 %) a 24 sester (17,4 %) nevědělo zda by se zúčastnily takového semináře. Výsledek svědčí opět o pozitivním zájmu sester o vzdělávání a ne jen o potřebu získávat kredity za každou cenu. Graf 11 ukazuje, zda si sestry vybírají vzdělávací akce podle své specializace nebo podle toho, na jakém oddělení pracují. Z grafu vyplývá, že 75 % sester si vybírá akce podle své specializace

nebo oddělení, kde pracují, a jen 25 % sester chodí na jakékoliv akce. Je to pozitivní zjištění a svědčí o zájmu sester o vzdělávání v oboru ve kterém jsou specializované a nebo ve kterém pracují. Samozřejmě je velkým přínosem když, se sestry ve svém oboru dále vzdělávají a pak tyto nové poznatky mohou využít v praxi.

Další otázky 13-19 se věnovaly formám celoživotního vzdělávání. Cílem bylo zjistit, zda sestry všechny formy znají a zda všechny formy také využívají. Sestry vypisovaly jednotlivé formy vzdělávání. Z Grafu 13 vyplývá, že nejvíce sester psalo jako formu vzdělávání semináře a inovační kurzy. Na druhém místě bylo studium na vysoké škole, dále publikace v tisku a studium odborné literatury. Bohužel jen 8 sester napsalo jako formu vzdělávání výzkumnou činnost a dokonce 8 sester napsalo, že nezná žádnou formu vzdělávání. Z těchto výsledků se ukázalo, že sestry neznají všechny možné formy vzdělávání a nebo jen mizivou část ze všech možností.

K této otázce se vztahovala Hypotéza H2 - Sestry neznají všechny možnosti celoživotního vzdělávání. Sestry vypisovaly, které možnosti celoživotního vzdělávání znají. Bohužel sestry vypsaly jen malé procento ze všech možností, některé existují a některé nevypsaly ani jednu možnost. Tato hypotéza byla potvrzena na základě těchto výsledků. Bylo by proto dobré, aby sestry byly více informovány o formách celoživotního vzdělávání například prostřednictvím odborného tisku či prostřednictvím semináře, který by se vztahoval právě k možnostem celoživotního vzdělávání.

Otázka 14 se věnovala také možnostem celoživotního vzdělávání. Sestry vypisovaly, jaké možnosti vzdělávání využívají. Z Grafu 14 vyplynulo, že nejvíce využívají semináře, internet a odbornou literaturu. Ve výsledcích se samozřejmě odráží nejspíš i to, že sestry neznají všechny možnosti jak se vzdělávat, ale důvodem také může být nedostupnost akcí či velká finanční a časová náročnost.

K této otázce se vztahovala hypotéza H3 - Sestry nevyužívají všechny možnosti celoživotního vzdělávání. Hypotéza se z výsledků otázky 14 potvrdila. Sestry vypsaly, že využívají pouze semináře a konference, studium odborné literatury a internet. Z těchto výsledků je více než jasné, že všechny možnosti vzdělávání zdaleka nevyužívají.

Graf 15 ukazuje jaké formy vzdělávání sestry preferují. Sestry upřednostňují pasivní účast na seminářích - tuto možnost zaškrtno 89 sester ze 138. 49 sester preferuje aktivní účast. Aktivní účastí je myšleno přednesení prezentace či přednášky na semináři či konferenci. Na dalším místě se umístila publikace v tisku a na internetu, tuto možnost označilo 32 sester, a vysokoškolské a jiné studium označilo 16 sester. Tyto výsledky jsou pravděpodobně z důvodu, že semináře jsou pro sestry dostupnější než jiné formy vzdělávání. Otázka 16 byla zaměřena na internetové kurzy. Sestry označovaly, zda internetový kurz někdy využily anebo ne. Z Grafu 16 je vidět, že bohužel ani jedna sestra internetový kurz nevyužila. Tento výsledek svědčí opět o špatné informovanosti sester. Pokud by sestry o této formě vzdělávání, věděly zajisté by ji některé využívaly právě z důvodu její dostupnosti. Otázka 17 se také věnovala internetovému vzdělávání, respektive otázce, zda je vzdělávání po internetu snadnější. Z Grafu 17 se ukázalo, že jen 23,2 % sester tvrdí, že je snadnější vzdělávání po internetu, ale 76,8 % neví jestli je takové vzdělávání jednodušší. Výsledky svědčí o stále malé informovanosti sester o vzdělávání po internetu. Otázka 18 se ptala, zda by sestry využily možnost zkoušky před komisí pro získání kreditních bodů. 76,8 % sester by nevyužilo zkoušky, zbylé sestry nevěděly jestli by zkoušku využily (Graf 18). Pravděpodobně je tato možnost pro sestry náročná a nebo o ní ani nevědí. Poslední otázkou 19 z této skupiny se zjišťovalo, jakým způsobem sestry získávají kredity. 138 sester uvedlo, že pomocí seminářů a jen 16 sester studiem na vysoké škole a publikací v odborném tisku. Ostatní možnosti pro získání kreditů sestry nevyužívají. (Graf 19) Výsledky stále svědčí o špatné informovanosti sester a nebo nedostupnosti ostatních možností, jak získat kredity.

Otázky 20-27 se věnují motivaci sester k celoživotnímu vzdělávání. Z Grafu 20 vyplývá, že nejčastějším motivem k celoživotnímu vzdělávání je povinná registrace, to udalo 114 sester, 89 sester motivuje lepší platové zařazení, které se umístilo hned na druhém místě, 57 sester motivuje touha mít více znalostí, 32 sester motivuje postup v kariéře a 24 sester motivuje lepší společenská prestiž. Ostatní možnosti jako podpora od zaměstnavatele, finanční a časová dostupnost a možnost mít odpovědnost udalo jen

16 sester. Výsledek byl překvapivý zejména co se týká motivačního faktoru povinné registrace.

K otázce 20 se vztahuje poslední hypotéza H4 - Největším motivačním faktorem celoživotního vzdělávání sester je vyšší platové zařazení. Z výsledků vyplynulo, že největším motivačním faktorem je pro sestry povinná registrace a až na druhém místě bylo vyšší platové zařazení. Tato hypotéza se nepotvrdila.

Je vidět, že myšlenka povinné registrace pro nelékařské zdravotnické pracovníky má pozitivní vliv na vzdělávání sester. Sestry se vzdělávají více než před zavedením povinné registrace a to samozřejmě má vliv na kladný rozvoj sesterské profese a také s tím blízce souvisí i profesionální péče o pacienty.

Zmínka o motivačním faktoru povinné registrace byla popsána v článku „Registrace sester – potřeba nebo nutné zlo?“ v časopise Sestra. Zřízení povinné registrace nelékařských zdravotnických oborů je motivačním faktorem vzdělávání. Tento způsob motivace může být donucovací, ale i chtěný, v každém případě vede sestry k aktivitě v oblasti vzdělávání (64).

Další otázky se věnují jednotlivým motivačním faktorům. Graf 21 popisuje získání nějakých výhod v souvislosti s účastí na celoživotním vzdělávání. Jednoznačně popisují, že žádné výhody nezískaly což může být bohužel nemotivující faktor. Většina sester udává, že by zaměstnavatel měl podporovat celoživotní vzdělávání jednoznačné výsledky najdeme v grafu 22.

Sebevzdělávání sester sebou nese poměrně vysokou finanční zátěž a většina zaměstnavatelů svým zaměstnancům nehradí žádné nebo mizivé procento z nákladů za vzdělávání. Přitom platy sester u nás nepatří k nejvyšším. Finanční náklady tak někdy znemožňují účast na kurzech. Z toho vyplývá, že když bude zaměstnavatel investovat do vzdělávání sester, bude pro sestry také více motivující se vzdělávat.

Finanční dostupnost celoživotního vzdělávání pro sestry popisuje Graf 23. 49 sester (35,5 %) udalo, že je pro ně vzdělávání finančně dostupné, ale pro 89 sester (64,5 %) je vzdělání finančně nedostupné. Výsledek značí, že pro většinu sester je díky finanční náročnosti vzdělávání nedostupné. Jednou z možností a zároveň motivačním

faktorem je pořádání akreditovaných seminářů a konferencí v místě zdravotnického zařízení, což je pro sestry finančně nenáročné (25).

Pro stanovení výsledků v Grafu 25 byla položena otázka Co je nejdůležitější při výběru vzdělávací akce. Předpokládalo se, že finanční dostupnost bude patřit mezi nejdůležitější faktory. Z výsledků ale vyvstaly jiné skutečnosti. Nejdůležitější je při výběru akce zajímavost akce. To označilo 89 sester a časovou dostupnost označilo 81 sester. Na třetí místo řadily sestry finanční dostupnost, což označilo 57 sester a 32 sester udalo jako nejdůležitější faktor při výběru akce počet kreditů za vzdělávací akci. Z výsledků lze usoudit, že sestry nenavštěvují akce jen za účelem získat kredity, ale je pro ně důležitější, jestli je pro ně akce zajímavá a jak je obohatí, jestli pro ně bude přínosná z hlediska využití dalších nových vědomostí. Také finanční dostupnost nebyla zařazována na první místa, což svědčí o zájmu o vzdělávání, i když sestra do něj musí finančně investovat.

V dotazníku byla také zařazena otázka 26. Jak se sestry dozvídají o vzdělávacích akcích. Byly nabídnuty 4 možnosti a další na doplnění. Nejvíce se sestry dozvídají o vzdělávacích akcích od kolegyně z práce, tuto možnost označilo 97 sester, a od zaměstnavatele, což označilo 89 sester. Dále internet označilo 65 sester a tisk označilo 40 sester, 8 sester ještě doplnilo pozvánky na vzdělávací akce. Vzhledem k výsledkům z Grafu 22, kde se sestry vyjádřily jednoznačně, že by zaměstnavatel měl vzdělávání podporovat, tak vlastně to, že se dozvídají o vzdělávacích akcích právě od zaměstnavatele, je určitá forma podpory vzdělávání. Je vidět, že zaměstnavatelům záleží na tom, aby měly na pracovištích erudovaný a vzdělaný personál. Takový personál je pak zárukou kvalitní ošetrovatelské péče. V Grafu 27 je uvedeno, jaký druh podpory vzdělávání by byl pro sestry motivující. 97 sester udalo jako největší motivaci dostupnost vzdělávacích akcí v místě zaměstnání, 73 sester udalo finanční podporu a 65 sester udalo uvolňování z práce a placené volno. Organizování seminářů může mít i pozitivní finanční přínos pro zdravotnická zařízení a to ten, že nebudou muset hradit výlohy za externí vzdělávání a také navíc je to pro ně velice motivující, jak nám ukazují výsledky z Grafu 27. Finanční podpora je samozřejmě také velmi motivující, dnes se ve většině zdravotnických zařízeních vydávají nemalé prostředky na podporu vzdělávání

zaměstnanců. Další možnost podpory od zaměstnavatele je uzavření kvalifikační dohody pokud je v souladu s potřebami zaměstnavatele. Na tuto dohodu se vztahuje nový Zákoník práce, zákon č. 262/2006 Sb. Touto smlouvou zaměstnanci přísluší pracovní volno s náhradou mzdy nebo platu (60, 71).

Pokud zaměstnanec nemá uzavřenou dohodu, měl by i přes to podporovat vzdělávání zaměstnanců. Sestry očekávají podporu, alespoň v podobě uvolňování z práce a finanční pomoci (26).

Další grafy vyhodnocovaly některé zajímavé otázky v závislosti na věkových kategoriích sester. Graf 28 ukazuje srovnání důležitosti celoživotního vzdělávání v jednotlivých věkových kategoriích sester. V kategoriích 18-25 let, 26-35 let a 36-50let sestry udávají velkou důležitost celoživotního vzdělávání. V poslední věkové kategorii více než 50let většina sester (74 %) udávala důležitost vzdělávání, ale 13 % sester nesouhlasilo a dalších 13 % nevědělo. Výsledky v poslední kategorii se daly předpokládat právě z důvodu věku. Některé starší sestry nemají potřebu se vzdělávat, odůvodňují to svými letitými a vyzkoušenými, přesnými a ověřenými způsoby práce. Změny v ošetrovatelské péči vnímají často jinak než mladší kolegyně a bývají skeptické. Spousta starších sester nemá důvěru ve své technické schopnosti, ale mohou nabídnout mladší generaci mnoho cenných zkušeností a moudrostí. Bohužel se však u nich objevuje stereotyp starších osob. Tento stereotyp je ale překážkou pro zavádění nových postupů v péči o pacienty.

Grafy 29 popisují znalost forem celoživotního vzdělávání podle věkových kategorií. Pro větší přehlednost byly výsledky zaneseny do dvou grafů. Rozdíl mezi znalostmi forem vzdělávání se liší v jednotlivých věkových kategoriích. Mladší sestry znají více forem vzdělávání než sestry starší. Nejvíce forem celoživotního vzdělávání udávaly sestry v prvních dvou kategoriích, a to sestry ve věku 18-25 let a ve věku 26-35 let. Například výzkumnou činnost zmínilo pouze 8 sester z věkové kategorie 18-25 let. V ostatních kategoriích tuto formu vzdělávání neoznačila ani jedna sestra. Nejvíce ve všech kategoriích udávaly sestry jako formu vzdělávání semináře a inovační kurzy. Tyto výsledky jsou pochopitelné z hlediska dostupnosti informací o seminářích. Většinou informace o seminářích sestry získávají přímo od zaměstnavatele nebo

z různých pozvánek na svém pracovišti. Vysokoškolské vzdělávání vypisovaly sestry nejvíce v kategorii 18-25 let, a to 45 sester, také v kategorii 26-35 let 23 sester, dále v kategorii 36-50 let 13 sester, ale v kategorii více než 50 let nevypsala vzdělání na VŠ ani jedna sestra. Internetové kurzy vypsaly opět nejvíce sestry z věkové kategorie 18-25 let a ve věkové kategorii nad 50 let ani jedna sestra. Bohužel ve věkové kategorii nad 50let dokonce 6 sester nenapsalo ani jednu formu vzdělávání. Z celkových výsledků lze konstatovat, že mladší sestry znají mnohem více forem celoživotního vzdělávání než sestry zařazené například v kategoriích 36-50let a více než 50let.

Grafy 30A a 30B ukazují porovnání, jaké možnosti celoživotního vzdělávání sestry využívají v závislosti na věkových kategoriích. Využití možností celoživotního vzdělávání je velice mizivé. Sestry se soustředí ve větší míře pouze na semináře a inovační kurzy nebo také ještě navštěvují konference, kongresy a stáže. Několik sester ve věkových kategoriích 18-25 let a 26-35 let využívá internet. Ten však pouze ve formě studia odborných článků a ne ve formě internetových kurzů. Z otázky 16, která se týká internetových kurzů lze usoudit, že pokud žádná sestra neoznačila využití internetových kurzů, tak ve výsledcích Grafu 30 se nejednalo o tyto kurzy, ale pouze o internet jako zdroj informací.

Sestry mezi 35-50 lety navštěvují nejvíce semináře, kongresy a stáže označily pouze 2 sestry a 5 sester označilo studium odborné literatury. V kategorii více než 50 let jsou výsledky ještě více alarmující. Pro zajímavost 10 sester označilo, že nevyužívají žádné možnosti vzdělávání, pouze 4 sestry označily, že využívají semináře a inovační kurzy. Tyto výsledky svědčí opět o malé dostupnosti vzdělávacích akcí. Pro sestry je jednodušší a také méně nákladnější zvolit ke vzdělávání semináře a kurzy než jiné formy vzdělávání. Mladší sestry využívají více možností, což je chvályhodné a přirozené. Jsou flexibilnější a mají menší praktické zkušenosti takže se je snaží získat pomocí vzdělávání. Mladší sestry jsou schopné se lépe přizpůsobit novým změnám oproti sestrám starších věkových kategorií.

Grafy 31 se týkají preferencí forem celoživotního vzdělávání v závislosti na věkových kategoriích sester. Z grafů vyplývá, že pasivní účast na seminářích je všeobecně více upřednostňována ve všech věkových kategoriích. Zajímavé je, že

aktivní účast na vzdělávání více preferují sestry z mladších kategorií a to se také týká publikací v tisku či na internetu.

Grafy 32 se týkají preferencí forem vzdělávání v závislosti na době praxe ve zdravotnictví. Zde stojí za povšimnutí skutečnost, že sestry s delší dobou praxe ve zdravotnictví preferují pasivní účast a sestry s nejnižší praxí ve zdravotnictví spíše preferují vysokoškolské a jiné studium.

Výsledky z Grafů 31 a 32 jsou porovnatelné se studií vypracovanou NCO NZO v Brně na téma Sociologické aspekty vzdělávání sester uveřejněné v časopise *Sestra* 11/2005 (1).

Z výsledků této studie je patrné, že důležitým faktorem pro rozhodování o další formě vzdělání je věk a počet let vykonávání profese. Vysokou školu preferují více sestry, které vykonávají profesi nejkratší dobu a sestry nejnižší věkové kategorie. Sestry ve vyšší věkové kategorii, které vykonávají profesi 15 a více let, preferují jiné kratší formy vzdělávání (inovační kurzy, symposia, konference, kongresy).

Motivace k celoživotnímu vzdělávání v závislosti na věkových kategoriích a době praxe ve zdravotnictví je vyhodnocena v Grafech 33 a 34. Sestry zde udávaly jako největší motivační faktor povinnou registraci a druhým motivačním faktorem bylo lepší platové zařazení. U mladších sester je také motivací potřeba mít více znalostí, což u sester starších jako motivace není důležité.

Hlavní motivací k celoživotnímu vzdělávání v závislosti na praxi ve zdravotnictví pro sestry pracující více než 10 let je lepší platové zařazení a na druhém místě povinná registrace. U sester pracujících ve zdravotnictví 1-3 roky je stejně motivující lepší platové zařazení jako povinná registrace. V kategorii 4-6 let praxe je také dostatečnou motivací potřeba mít více znalostí a postup v kariéře.

6. Závěr

Cílem práce bylo zjistit postoj a zájem sester o celoživotní vzdělávání, dalším cílem bylo zjistit, zda sestry znají a také využívají všechny možnosti celoživotního vzdělávání, a v neposlední řadě bylo cílem zjistit, co nejvíce motivuje sestry k celoživotnímu vzdělávání. Cíle práce byly splněny.

Z vyhodnocení dotazníků vyplynulo, že sestry mají zájem o celoživotní vzdělávání, většina se účastní vzdělávacích akcí více po zavedení povinné registrace než před ní. Preferují pasivní účast na seminářích či konferencích. Aktivní účast, což je přednášení a prezentace na seminářích je až na druhém místě. Mladší sestry se raději věnují studiu na vysoké škole či specializačnímu studiu. Bohužel se zjistilo, že sestry neznají všechny formy celoživotního vzdělávání a samozřejmě je ani nevyužívají. Sestry jsou ke vzdělávání nejvíce motivovány zřízením povinné registrace a také samozřejmě lepším platovým zařazením.

Byly stanoveny čtyři hypotézy. H1 Sestry mají zájem o celoživotní vzdělávání. H2 Sestry neznají všechny možnosti celoživotního vzdělávání. H3 Sestry nevyužívají všechny možnosti celoživotního vzdělávání. H4 Největším motivačním faktorem celoživotního vzdělávání sester je vyšší platové zařazení. První tři hypotézy byly výzkumem potvrzeny pouze hypotéza H 4 potvrzena nebyla.

Z této výzkumné práce se zjistilo, že je nutné více informovat sestry o jednotlivých formách celoživotního vzdělávání. Nejlepší možností jak sestry informovat o formách vzdělávání je pomocí prezentace na seminářích a konferencích právě proto, že je sestry nejvíce navštěvují. Další možností jak zvýšit informovanost je zařadit toto téma do článků v odborných časopisech, podnikovém tisku a na internetových stránkách a zajistit dostupnost pro sestry v zaměstnání. Zdůraznit by se mělo využití internetových kurzů, právě pro jejich finanční a časovou dostupnost a také možnost vykonání zkoušky před komisí pro získání potřebného počtu kreditů. Tyto možnosti jsou zejména vhodné pro mladé sestry a sestry na mateřské dovolené. Dále je potřeba, aby zaměstnavatel více motivoval sestry ke vzdělávání, jednak zlepšením platových podmínek, uvolňováním na vzdělávací akce a v neposlední řadě by se měl podílet na financování vzdělávacích akcí.

7. Seznam použitých zdrojů

1. BÁRTLOVÁ, S. Sociologické aspekty vzdělávání sester. *Sestra*. Praha: 2005, roč. 15, č. 11, s. 16-17. ISSN 1210-0404.
2. BÁRTLOVÁ, S. Význam celoživotního vzdělávání pro sestry a zdravotnické organizace. *Florence*. Praha: 2006, roč. 2, č. 4, s. 48-49. ISSN 1801-464x.
3. BÁRTLOVÁ, S. Vzdělávání a profesionalizace sester v ČR. *Florence*. Praha: 2006, roč. 1, s. 53-55. ISSN 1801-464x.
4. BUBNÍKOVÁ, H., ZRUBECKÁ, P., VÍŠKOVÁ, I. Názor sester na registraci. *Sestra*. Praha: 2007. roč. 17, č. 10, s. 19. ISSN 1210-0404.
5. ČERNÁ-ŠÍPKOVÁ, H. Celoživotní vzdělávání, zákony, vyhlášky, praxe. *Sestra*. Praha: 2007, č. 1, roč. 17, s. 17-18. ISSN 1210-0404.
6. FARKAŠOVÁ, D. a kol. *Ošetrovatelství – teorie*, 1. české vydání. Martin: Osvěta, 2006. 211 s. ISBN 80-8063-227-8.
7. FARKAŠOVÁ, D. a kol. *Výzkum v ošetrovatelství*, 1. české vydání. Martin: Osveta, 2006. 87 s. ISBN 80-8063-229-4.
8. HOFŠTETROVÁ - KNOTKOVÁ, M. Jak je to s kredity? *Sestra*. Praha: 2007, roč. 17, č. 5, s. 16. ISSN 1210-0404.
9. HOFŠTETROVÁ - KNOTKOVÁ, M. Jak vydávat potvrzení o účasti na celoživotním vzdělávání. *Sestra*. Praha: 2007, roč. 17, č. 4, s. 18. ISSN 1210-0404.
10. HOFŠTETROVÁ - KNOTKOVÁ, M. Nastalo řádné období registrace, *Florence*. Praha: 2006, roč. 2, č. 4, s. 6-17. ISSN 1801-464x.
11. HOFŠTETROVÁ-KNOTKOVÁ, M. Něco málo o historii vzdělávání a registrace. *Florence*. Praha: 2006, roč. 2, č. 12, s. 15. ISSN 1801-464x.
12. Jak získat osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu, vydalo MZ ČR ve spolupráci s NCO NZO Brno: 2007.
[cit. 15.03.2008]. Dostupné na WWW:
<http://www.mzcr.cz/Odbornik/Pages/100-jak-ziskat-osvedceni-k-vykonu-zdravotnickeho-povolani-bez-odborneho-dohledu.html>.

13. JANOUSHKOVÁ, D. Registrace sester = diskriminace povolání? Aneb zákoutí zákona. *Sestra*. Praha: 2007, roč. 17, č. 1, s. 7-8. ISSN 1210-0404.
14. JOBÁNKOVÁ, M. BÁRTLOVÁ, S. Je vzdělání sestry jen osobní problém? *Florence*. Praha: 2006, ročník 2, č. 3, s. 43-44. ISSN 1801-464x.
15. JURÁSKOVÁ, D. Vysokoškolsky vzdělané sestry. *Sestra*. Praha: 2004, roč. 14, č. 6, s. 39. ISSN 1210-0404.
16. KAFKOVÁ, V. *Z historie ošetrovatelství*. Brno: IDV PZ, 1992. 185 s. ISBN 80-7013-123-3.
17. KALETOVÁ, K. Sdělení MZ ČR – Odbor vzdělávání a vědy. *Sestr.*, Praha: 2007, roč. 17, č. 12, s. 15. ISSN 1210-0404.
18. KALETOVÁ, K. Sdělení MZ ČR – Odbor vzdělávání a vědy. *Sestra*. Praha: 2008, roč. 18, č. 1, s. 16. ISSN 1210-0404.
19. KOHOUTOVÁ, I. *Koncepce ošetrovatelství*. str. 156-165. Nové trendy v ošetrovatelství III. Sborník příspěvků z konference s mezinárodní účastí III. Jihočeské ošetrovatelské dny. 1. vydání. Č. Budějovice: JU v ČB ZSF 2004. s. 317. ISBN 80-7040-705-0.
20. KOHOUTOVÁ, I. Legislativní úprava zdravotnického vzdělávání. *Sestra*. Praha: 2005, roč. 15, č. 11, s. 14-15. ISSN 1210-0404.
21. KOHOUTOVÁ, I. Problém z jiného úhlu. *Sestra*. Praha: 2006, roč. 16, č. 4, s. 18-19. ISSN 1210-0404.
22. Koncepce ošetrovatelství. *Sestra*. Praha: 2004, roč. 14, č. 10, s. 6-7. ISSN 1210-0404.
23. KOZIEROVÁ, B., ERBOVÁ, G., OLIVIERIOVÁ, R. *Ošetrovatel'stvo 1*. Přel. BAŠKA, T., JAVORKA, K., NOVOMESKÝ, F., OSTATNÍKOVÁ, D., PLANK, J., STRAKA, Š. 1. vydání. Martin: Osvěta, 1995. 1474 s. ISBN 80-217 0528-0.
24. KRATOCHVÍLOVÁ, J. Vzdělávací program Zdravotnický asistent. *Sestra*. Praha: 2005, roč. 15, č. 7-8, s. 49. ISSN 1210-0404.
25. KURKOVÁ, M. Celoživotní vzdělávání není jen honba za kredity. *Zdravotnické noviny*. Praha: 2006, roč. 55, č. 48, s. 15-18. ISSN 004-1996.

26. MÁDLOVÁ, I. Výchova samostatné a zodpovědné sestry na terciální úrovni vzdělávání. *Sestra*. Praha: 2006, roč. 16, č. 4, s. 18-19. ISSN 1210-0404.
27. MALINKOVÁ, M. Specializační vzdělávání NZP středního a vrcholového managementu. *Sestr.*, Praha: 2007, roč. 17, č. 1, s. 18. ISSN 1210-0404.
28. MASTILIAKOVÁ, D. *Úvod do ošetrovatelství, 1. díl*. 1. vydání. Praha: Karolinum, 2002. 187 s. ISBN 80-246-0429-9.
29. MERHAUTOVÁ, I. Bez celoživotního vzdělávání se neobejdeme. *Sestra*. Praha: 2006, roč. 16, č. 5, s. 12. ISSN 1210-0404.
30. MERHAUTOVÁ, I. Znají sestry rozsah činností, které mohou vykonávat? *Sestra*. Praha, 2007, ročník. 17, č. 11, s. 12. ISSN 1210-0404.
31. MULLEROVÁ, N. Metodický pokyn k přípravě a realizaci vzdělávacího programu certifikovaného kurzu. *Sestra*. Praha: 2007, roč. 17, č. 9, s. 17-18. ISSN 1210-0404.
32. Nařízení vlády č. 463/2004 Sb., kterým se stanoví obory specializačního vzdělávání a označení odbornosti zdravotnických pracovníků se specializovanou způsobilostí. [cit. 2007-7-6]. Dostupné na WWW: <http://www.nconzo.cz/download/sbirky/2004/sb156-04.pdf>.
33. NEUWIRTH, J. Historie počátku vysokoškolského studia ošetrovatelství u nás. In: *Nové trendy v ošetrovatelství III.*, České Budějovice: ZSF-JČU, 2004. 317 s. ISBN 80-7040-705-0.
34. OTRUBOVÁ, L. Jsme připravené na vstup do Evropské unie? *Sestra*. Praha: 2004, roč. 14, č. 4, s. 16. ISSN 1210-0404.
35. PAVLISOVÁ, J. Česká asociace sester za branami EU. *Sestra*. Praha: 2004, roč. 14, č. 7-8, s. 11. ISSN 1210-0404.
36. PEJZNOCHOVÁ, I. Aktuální informace z České asociace sester. *Sestra*. Praha: 2007, roč. 17, č. 12, s. 14. ISSN 1210-0404.
37. POKOJOVÁ, R. Dopad modulového systému celoživotního vzdělávání do praxe. *Sestra*. Praha: 2006, roč. 16, č. 11, s. 15-16. ISSN 1210-0404.
38. POKOJOVÁ, R. Modulový systém specializačního vzdělávání sester. *Sestra*. Praha: 2006, roč. 16, č.1, s.13. ISSN 1210-0404.

39. POSKOČILOVÁ, K. E- learningové vzdělávání sester. *Florence*. Praha: 2007, roč. 3, č. 2, s. 86. ISSN 1801-464x.
40. PROKOPIUSOVÁ, D. Nejdůležitější informace z ministerstva. *Florence*. Praha: 2006, roč. 2, č. 12, s. 11. ISSN 1801-464x.
41. PROPIUSOVÁ, D. Specializační vzdělávání. *Florence*. Praha: 2006, roč. 2, č. 8, s. 11. ISSN 1801-464x.
42. PROPIUSOVÁ, M. Registrace a konec přechodného období. *Sestra*. Praha: 2006, roč. 16, č. 5, s. 17. ISSN 1210-0404.
43. PROŠKOVÁ, E. Euronovela – co bude znamenat. *Florence*. Praha: 2006, roč. 11, s.11. ISSN 1801-464x.
44. Registrace sester – přehled problematiky. [cit. 11.10.2006]. Dostupné z WWW: http://www.clk.cz/poradna/Registrace/registrace_sester.html.
45. ROZSYPALOVÁ, M., ŠAFRÁNKOVÁ, A. *Ošetrovatelství 1*. 1. vydání. Praha: Informatorium, 2002. 231 s. ISBN 80-86073-96-3.
46. SALVAGE, J. *Ošetrovatelství v akci*. Přel. STRAITOVÁ, A. Praha: Česká společnost sester, 1997. 119 s. ISBN 92-8901-312-5.
47. SITNÁ, D. Jak se mají naše „zdrávky“? *Sestra*. Praha: 2006, roč. 16, č. 7-8, s. 14-15. ISSN 1210-0404.
48. Společnost Porodní dům U čápa o.p.s., inovační kurz, Péče porodní asistentky o těhotnou ženu v komunitním prostředí. [cit. 2008-03-04]. Dostupné na WWW: <http://www.pdcap.cz/Texty/InovacniKurz.html>.
49. STAŇKOVÁ, M. (ed.). *Lemon 1 učební texty pro sestry a porodní asistentky*. Přel. HEŘMANOVÁ, J., STAŇKOVÁ, M. 1. vydání. Brno: IDV PZ, 1997. 184 s. ISBN 80-7013-234-5.
50. STAŇKOVÁ, M. České ošetrovatelství – jak se můžeme registrovat v ČAS. 1. vydání. Brno: IDV PZ, 2001. 73 s. ISBN 80-7013-330-9.
51. STAŇKOVÁ, M. České ošetrovatelství – koncepce českého ošetrovatelství, základní terminologie. 1. vydání. Brno: IDV PZ, 2002. 50 s. ISBN 80-7013-263-9.

52. STAŇKOVÁ, M. *České ošetrovatelství – sestra reprezentant profese*. 1. vydání. Brno: IDV PZ, 2002. 78 s. ISBN 80-7313-368-6.
53. STAŇKOVÁ, M. *Vzdělávání sester v Evropské unii*. *Sestra*. Praha: 2000, roč. 10, č. 7, s. 1-23. ISSN 1210-0404.
54. *Strategické dokumenty pro všeobecné sestry a porodní asistentky*, 1. díl. Praha: MZ ČR, 2000. 95 s. ISBN 80-85047-20-9.
55. ŠKUBOVÁ, J., CHVÁTALOVÁ, H. *Sestra – o životní cestě ženy, která dala svému povolání nový smysl*. 1. vydání. Brno: NCO NZO, 2004. 140 s. ISBN 80-7013-407-0.
56. ŠKUBOVÁ, J. *O novele zákona č. 96/2004 Sb., vyhláškách a mýtech*. *Florence*. Praha: 2007, roč. 2, č. 10, s. 402-403. ISSN 1801-464x.
57. ŠVEJNOHA, J. *Červený kříž a Červený půlměsíc*, 3. aktualizované vydání, Praha: Úřad Českého Červeného kříže, 2006. [cit. 2008-03-15]. Dostupné na WWW: <http://www.cck-cr.cz/docs/mhp/CKaCP.pdf>.
58. TOMČÍKOVÁ, N. POKOJOVÁ, R. *Uplatnění zdravotnických asistentů v praxi*. *Sestra*. Praha: 2006, roč. 16, č. 6, s. 14-15. ISSN 1210-0404.
59. TOMEK, V. *Úhrada nákladů za celoživotní vzdělávání*. *Sestra*. Praha: 2007, roč. 17, č. 7-8, s. 11. ISSN 1210-0404.
60. TOMEK, V. *Zvyšování kvalifikace*. *Sestra*. Praha: 2007, roč. 17, č. 1, s. 11. ISSN 1210-0404.
61. TÓTHOVÁ, V. *Ošetrovatelství*, 1. vydání. České Budějovice: Jihočeská Univerzita Zdravotně sociální fakulta, 2000. 293 s. ISBN 80-7040-343-X.
62. VIDOVIČ, S. *E- learning v celoživotním vzdělávání sester v ČR*. *Sestra*. Praha: 2008, roč. 18, č. 1, s. 20. ISSN 1210-0404.
63. VIDOVIČ, S. *Portál sestra. IN pečuje o sestry*. *Sestra*. Praha: 2006, roč. 16, č. 4, s. 11. ISSN 1210-0404.
64. VIDOVIČ, S. *Registrace sester – potřeba nebo nutné zlo?* *Sestra*. Praha: 2006, roč. 16, č. 3, s. 10. ISSN 1210-0404.
65. VLASÁKOVÁ, D. *Dopad pozměněné legislativy do ošetrovatelské praxe*. *Sestra*. Praha: 2007. roč. 17, č. 12, s. 24. ISSN 1210-0404.

66. Vyhláška č. 39/2005 Sb., kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získávání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání. [cit. 2007-7-6]. Dostupné na WWW <http://www.nconzo.cz/download/sbirky/2005/sb008-05.pdf>.
67. Vyhláška č. 394/2004 Sb., kterou se upravují podrobnosti o konání atestační zkoušky, zkoušky k vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu, závěrečné zkoušky akreditovaných kvalifikačních kurzů, aprobační zkoušky a zkušební řád pro tyto zkoušky. [cit. 2007-7-7]. Dostupné na WWW: <http://www.nconzo.cz/download/sbirky/2004/sb129-04.pdf>.
68. Vyhláška č. 423/2004 Sb., kterou se stanoví kreditní systém pro vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez přímého vedení nebo odborného dohledu zdravotnických pracovníků. [cit. 2007-7-6]. Dostupné na WWW: <http://www.nconzo.cz/download/sbirky/2004/sb139-04.pdf>.
69. Vyhláška č. 424/2004 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků. [cit. 2007-7-6]. Dostupné na WWW: <http://www.nconzo.cz/download/sbirky/2004/sb139-04.pdf>.
70. Zákon č. 111/1998 Sb., zákon o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách). [cit. 2007-7-7]. Dostupné na WWW: <http://www.nconzo.cz/download/sbirky/1998/sb039-98.pdf>.
71. Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, hlava II odborný rozvoj zaměstnanců § 230-235, prohlubování kvalifikace. [cit. 2007-1-1]. Dostupné na WWW: <http://www.tzb-info.cz/t.py?t=15&i=516>.
72. Zákon č. 96/2004 Sb. o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povolání). [cit. 2007-7-6]. Dostupné na WWW: <http://www.nconzo.cz/download/sbirky/2004/sb030-04.pdf>.

8. Klíčová slova

Celoživotní vzdělávání

Registrace

Akreditace

Všeobecná sestra

Odborná způsobilost

Kvalifikační studium

Vzdělávání sester

Zákon

Key words:

Lifelong learning

Registration

Accreditation

Nurse

Professional competency

Qualification study

Education of nurses

Law

9. Přílohy

Příloha 1 Obrázek Florence Nightingalová.

Příloha 2 Obrázek Henri Dunant.

Příloha 3 Obrázek Marta Staňková.

Příloha 4 Tabulka - Vzdělávání sester v Evropské unii.

Příloha 5 Žádost o vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu.

Příloha 6 Brožura – Jak získat osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu.

Příloha 7 Vyhláška č. 423.

Příloha 8 Vzor inovačního kurzu.

Příloha 9 Dotazník určený pro všeobecné sestry.

Příloha 1 Obrázek Florence Nightingalová.

FLORENCE NIGHTINGALOVÁ

Zdroj: ŠVEJNOHA, J. *Červený kříž a Červený půlměsíc*, 3. aktualizované vydání, Praha: Úřad Českého Červeného kříže, 2006. [cit. 2008-03-15]. Dostupné na WWW: <http://www.cck-cr.cz/docs/mhp/CKaCP.pdf>.

Příloha 2 Obrázek Henri Dunant.

HENRI DUNANT
zakladatel Červeného kříže

Zdroj: ŠVEJNOHA, J. *Červený kříž a Červený půlměsíc*, 3. aktualizované vydání, Praha: Úřad Českého Červeného kříže, 2006. [cit. 2008-03-15]. Dostupné na WWW: <http://www.cck-cr.cz/docs/mhp/CKaCP.pdf>.

Příloha 3 Obrázek Marta Staňková

doc. PhDr Staňková Marta CSc

Zdroj: ŠKUBOVÁ, J., CHVÁTALOVÁ, H. *Sestra – o životní cestě ženy, která dala svému povolání nový smysl*. 1. vydání. Brno: NCO NZO, 2004. 140 s. ISBN 80-7013-407-0.

Příloha 4 Tabulka - Vzdělávání sester v Evropské unii.

CELOŽIVOTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávání sester v Evropské unii

Země	Předpoklady pro přijetí		Statut účastníků	Struktura vzdělávání				Systém vzdělávání		
	Věk	Ukončené všeobecné vzdělání		Zdravotní péče	Pediatrická péče	Psychiatrická péče	Geriatrická péče	Doba/roky	Typ školy	Ukončení
Belgie	18	12 let	student zaměstnanec + žák (učení)	+				4 3	odborná vysoká škola učiliště	diplom z odborné vysoké školy výuční diplom
Dánsko	-	12 let	student	+				4	odborná vysoká škola	diplom z odborné vysoké školy
Německo	-	10 let	zaměstnanec + žák	+	diferenciace ve vzdělávání			3	škola pro zdravotní sestry nebo odborné učiliště	státní zkouška/vysvědčení jako ekvivalent diplomu
Estonsko	-	12 let	student	+				3,5	univerzita	Bachelor of Nursing
Finsko	-	-	student	+				3,5	univerzita	Bachelor of Nursing
Francie	-	12 let	student	+				3	akademie	diplom
Řecko	-	12 let	student	+				4	univerzita	Bachelor of Nursing
Velká Británie: Anglie	17,5	12 let	student	+	diferenciace ve vzdělávání	diferenciace ve vzdělávání		3	univerzita/college	diplom vyššího vzdělání
Severní Irsko Skotsko Wales								4		Bachelor of Nursing
Irsko	-	13 let	student	+	+			3	univerzita/college	Bachelor of Nursing
Itálie	-	13 let	student	+				3	univerzita	Bachelor of Nursing
Lotyšsko	-	12 let	student	+				3	univerzita	Bachelor of Nursing
Litva	-	12 let	student	+				3	univerzita	Bachelor of Nursing
Lucembursko	-	11 let	žák	+				3	technické lyceum	výuční diplom a maturita
Malta	-	12 let	student	+				4	univerzita/college	profesní diplom a maturita
Nizozemsko	17	12 let	student zaměstnanec + žák (učení)	+				4 4	odborná vysoká škola učiliště	Bachelor of Nursing výuční diplom
Rakousko	17	10 let	žák (učení)	+	+	+		3	škola pro zdravotní sestry jako střední odborná škola	diplom a možnost maturity
Polsko	-	12 let	student	+				4	univerzita	Bachelor of Nursing
Portugalsko	-	12 let	student	+				4	univerzita	Bachelor of Nursing
Švédsko	-	12 let	student	+				3	univerzita/college	univerzitní diplom/diplom pro výkon povolání
Slovensko	-	12 let	student	+				3	univerzita	Bachelor of Nursing
Slovinsko	-	12 let	student	+				3	univerzita	Bachelor of Nursing
Španělsko	-	12 let	student	+				3	univerzita/college	univerzitní diplom
Česko	-	12 let	student	+				4	univerzita	Bachelor of nursing
Maďarsko	18	12 let	student	+				3,4	univerzita	Bachelor of Nursing nebo diplom pro výkon povolání
Kypr	-	12 let	student	+				3,25	univerzita	univerzitní diplom

Příloha 5 Žádost o vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu.

**ŽÁDOST O VYDÁNÍ / PRODLOUŽENÍ* OSVĚDČENÍ
K VÝKONU ZDRAVOTNICKÉHO POVOLÁNÍ
BEZ ODBORNÉHO DOHLEDU**

(pro české státní příslušníky)

Místo pro nalepení
kolku
500 Kč

ČÍSLO REGISTRACE

zde nevyplňujte prosím

Příjmení, jméno, titul

dřívější příjmení¹⁾

Datum narození (den, měsíc, rok)

Místo narození

Rodné číslo

Adresa zaměstnavatele

název

ulice a popisné číslo

město (obec)

IČO

e-mail kontakt @

PSČ

Telefon

Adresa bydliště

ulice a popisné číslo

město (obec)

Telefon/mobil

e-mail kontakt @

PSČ

Adresa pro doručování písemností (pokud se liší od adresy bydliště)

ulice a popisné číslo

město (obec)

PSČ

¹⁾ Uveďte rodné příjmení, popř. všechna Vaše další dřívější příjmení

Nejvyšší dosažené vzdělání v roce

Nejvyšší dosažené vzdělání ve státě

- středoškolské
 vyšší odborné
 vysokoškolské Bc. Mgr. Ing. Doktorský titul

1. Kvalifikaci jsem získal/a²⁾

vyplňte a zaškrtněte

v oboru

v roce

ve státě

2. Kvalifikaci jsem získal/a

vyplňte a zaškrtněte

v oboru

v roce

ve státě

na škole (název školy)

☐ na střední zdravotnické škole	☐ střední zdravotnické škole
☐ na vyšší zdravotnické škole	☐ vyšší zdravotnické škole
☐ na vysoké škole	☐ vysoké škole
☐ v akreditovaném kvalifikačním kurzu	☐ v akreditovaném kvalifikačním kurzu
☐ ve specializačním vzdělávání (PSS)	☐ ve specializačním vzdělávání (PSS)

²⁾ Kvalifikací se rozumí získání odborné způsobilosti k výkonu povolání. Druhý sloupec vyplňte pouze v případě, že žádáte o registraci v druhé odbornosti.

Zaškrtněte způsobilost k výkonu povolání ³⁾

zaškrtněte

☐ všeobecná sestra (§ 5)	☐ zdravotnický záchranář (§ 18)
☐ porodní asistentka (§ 6)	☐ farmaceutický asistent (§ 19)
☐ ergoterapeut (§ 7)	☐ biomedicínský technik (§ 20)
☐ radiologický asistent (§ 8)	☐ radiologický technik (§ 21)
☐ zdravotní laborant (§ 9)	☐ klinický psycholog (§ 22)
☐ zdravotně-sociální pracovník (§ 10)	☐ klinický logoped (§ 23)
☐ optometrista (§ 11)	☐ fyzioterapeut (§ 24)
☐ ortoptista (§ 12)	☐ radiologický fyzik (§ 25)
☐ asistent ochrany veřejného zdraví (§ 13)	☐ odborný pracovník v laboratorních metodách a v přípravě léčivých přípravků (§ 26)
☐ ortotik-protetik (§ 14)	☐ biomedicínský inženýr (§ 27)
☐ nutriční terapeut (§ 15)	☐ odborný pracovník v ochraně veřejného zdraví (§28)
☐ zubní technik (§ 16)	
☐ dentální hygienistka (§ 17)	

Pracovní zařazení

Specializační studium ⁴⁾ (*zaškrtněte, event. doplňte název oboru*)

ANO → v úsecích práce (název)

NE

³⁾ Uved'te odpovídající odbornost podle zákona č. 96/2004 Sb.

⁴⁾ Uved'te pouze specializační studium získané v ČR; specializace získaná v jiném členském státě EU je předmětem samostatného posouzení na základě jiné písemné žádosti žadatele

Přílohy⁵⁾ – (dokládejte originál nebo stejnopis nebo úředně ověřenou kopii) - (*zaškrtněte*):

- pouze stejnopis nebo ověřená kopie (ne originál) dokladu o získání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání
- výpis dosavadní zdravotnické praxe
- doklad o absolvovaných vzdělávacích aktivitách včetně kopií dokladů potvrzujících účast na jednotlivých formách celoživotního vzdělávání (*osoby samostatně výdělečně činné – dále jen OSVČ předloží úředně ověřené kopie, u ostatních zdravotnických pracovníků stačí pouze neověřené kopie*)
- doklad o složení zkoušky, kterou se ověřuje způsobilost k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu (*pouze u těch žadatelů, kteří nedokládají doklad o absolvovaných vzdělávacích aktivitách*)
- doklad o zdravotní způsobilosti - nesmí být při předložení starší 3 měsíců
- doklad o bezúhonnosti - nesmí být při předložení starší 3 měsíců
- OSVČ doloží stejnopis nebo úředně ověřenou kopii dokladu o registraci nestátního zdravotnického zařízení (dále jen NZZ) nebo živnostenského listu.

Tímto výslovně prohlašuji, že souhlasím se zpracováním mnou poskytnutých osobních údajů pro účely této žádosti Ministerstvem zdravotnictví, jakož i s tím, že mé osobní údaje mohou být poskytnuty třetím osobám, a to v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých údajů, v platném znění.

Datum

Podpis žadatele.....

Poznámka:

Údaje z této žádosti budou využity pro vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu a k zapsání do Registru zdravotnických pracovníků způsobilých k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu podle zákona č.96/2004 Sb., § 72. O zapsání do výše citovaného registru zdravotnický pracovník již nežádá, po vydání osvědčení bude automaticky do registru zapsán a tedy oprávněn používat označení „Registrovaný/á“.

Upozornění: Žádost prosím vyplňte čitelně, hůlkovým písmem. Nesprávně, neúplně nebo nečitelně vyplněná žádost bude vrácena.

- **Žádost s příloženými doklady zasílejte na adresu:**

**Ministerstvo zdravotnictví
Odbor VZV
Oddělení VZV/3
Uznávací jednotka Brno
„REGISTRACE“
Vinařská 6
603 00 Brno**

⁵⁾ Doložte přílohy, které ukládá zákon č.96/2004 Sb. včetně příloh vyjmenovaných na této straně žádosti.

Potvrzení personálního oddělení o zdravotnické praxi za posledních 6 let předcházejících podání žádosti

Potvrzujeme, že pan/paní:.....
narozen/a (datum):.....v (obec):.....
pracuje v naší organizaci od:.....do:.....
jako:.....v úvazku:.....

Dále potvrzujeme, že jmenovaný/á byl/a zaměstnaný/á v organizaci ^{1/} viz. pokyny k vyplnění

- 1) organizace:.....od:.....do:.....jako:.....v úvazku:.....
2) organizace:.....od:.....do:.....jako:.....v úvazku:.....
3) organizace:.....od:.....do:.....jako:.....v úvazku:.....

Výpis pracovní neschopnosti:.....
.....

Výpis mateřské dovolené: (1. dítě).....
(2. dítě).....
další děti:.....

Výpis rodičovské dovolené: (1. dítě).....
(2. dítě).....
další děti:.....

Pokyny k vyplnění:

1. Proškrtněte v případě absence těchto údajů.
2. Přehled potvrdí odpovědný pracovník personálního oddělení.
3. U OSVČ je nutné přiložit úředně ověřenou kopii o registraci nestátního zdravotnického zařízení nebo živnostenského listu.
4. Odbornou praxí se rozumí práce zdravotnického pracovníka v zaměstnaneckém poměru nebo jako OSVČ ve zdravotnickém, sociálním nebo vzdělávacím zařízení.

.....
Podpis odpovědného pracovníka
personálního oddělení

.....
Razítko personálního oddělení

.....
Jméno a příjmení (čitelně) odpovědného pracovníka personálního oddělení včetně telefonního čísla

Popis výkonů činností zdravotnického pracovníka podle vyhlášky
č. 424/2004 Sb.

Potvrzujeme, že pan/paní
vykonává činnosti v naší organizaci podle §
citované vyhlášky.

.....
Datum vystavení potvrzení

.....
Jméno a příjmení (čitelně) vedoucího pracovníka včetně telefonického kontaktu

.....
Razítko a podpis vedoucího pracovníka

**DOKLAD O ABSOLVOVANÝCH VZDĚLÁVACÍCH AKTIVITÁCH
ŽADATELE/ŽADATELKY**

datum	forma celoživotního vzdělávání, název akce	počet kreditů
celkem		

!ŽADATEL/ŽADATELKA PŘILOŽÍ PROSTÉ KOPIE POTVRZENÍ UVEDENÝCH AKCÍ!

Upozornění pro zaměstnavatele – při potvrzení prosím nevyplněné řádky proškrtnout z důvodu zamezení dodatečného vpisování údajů).

Razítko zaměstnavatele

.....
Podpis vedoucího pracovníka

.....
Podpis - jméno a příjmení žadatele

Pokyny k vyplnění předchozí tabulky

(Doklad o absolvovaných vzdělávacích aktivitách žadatele/žadatelky):

1. Žadatel (zdravotnický pracovník) o osvědčení vypíše vzdělávací aktivity, které absolvoval v předchozím registračním cyklu.
2. Minimální počet kreditních bodů za 1 registrační cyklus je 40 kreditů (tj. 6 let před podáním přihlášky) – *podle vyhlášky č. 423/2004 Sb.*
3. Seznam vzdělávacích aktivit potvrdí vedoucí pracovník žadatele. Svým podpisem nadřízený pracovník stvrzuje, že přehled vykázaných vzdělávacích aktivit žadatele ověřil v jeho průkazu odbornosti nebo z originálních dokumentů a doloží prostými kopiemi potvrzení o účasti na formách celoživotního vzdělávání žadatele.
4. Ředitel zařízení podepíše výkaz vedoucím pracovníkům.
5. Žadatel o osvědčení, který vlastní nestátní zdravotnické zařízení (pracuje jako OSVČ), nechá výkazy bez podpisů vedoucích a údaje doloží úředně ověřenými kopiemi potvrzení .
6. Pokud u absolvované vzdělávací aktivity pochybujete o její kreditní hodnotě, hodnotu kreditů nevyplňujte. Po posouzení bude dané vzdělávací aktivitě přiřazena odpovídající hodnota kreditů podle vyhlášky č. 423/2004 Sb.
7. Publikace článků nebo knih musí být přesně citovány:
časopis:
Příjmení, jméno autora. Název článku. Název časopisu, ročník, rok, číslo, str. od-do
příklad:
Nováková Anna: Sestra a její profesionalita. Sesterský měsíčník, r. IV, 2001, č. 4, str. 45-48
kniha:
příklad
Nováková Anna: Novinky v ošetrovatelství. Vydavatel, místo, rok vydání, počet stran
kapitola v knize:
příklad
Nováková Anna: Ošetrovatelský proces.
In: Kolektiv autorů: Pokrokové ošetrovatelství, Vydavatel, místo, rok vydání, počet stran
8. Odborné stáže: uvést datum, adresu pracoviště, zaměření stáže.
9. Výzkum: uvést název a číslo výzkumného úkolu, název grantové agentury, datum jeho dokončení, oponovanou závěrečnou zprávu, potvrzení, zda byl žadatel nositelem grantu, řešitelem, spoluřešitelem.

Zdroj: Žádost k vydání / prodloužení / osvědčení k výkonu zdravotnického povolání

bez odborného dohledu. [cit. 2008-3-25]

Dostupné na : <http://www.mzcr.cz/Odbornik/Pages/206-zadost-o-prodlouzeni-osvedceni.html>.

Příloha 6 Brožura – Jak získat osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu.

Zkouškou k vydání osvědčení nelze nahradit předepsanou specializaci ani podmínku 3 let výkonu zdravotnického povolání dle jednotlivých ustanovení zákona č. 96/2004 Sb. a bez splnění těchto podmínek nelze platnost osvědčení a registraci prodloužit.

Problematiku specializačního vzdělávání doporučujeme sledovat na stránkách www.ncoz.cz, dále www.ipvz.cz nebo odborný tisk.

ZKOUŠKA K VYDÁNÍ OSVĚDČENÍ

Zkouška k vydání osvědčení probíhá na základě podání žádosti, která je umístěna na www.mzcr.cz a www.ncoz.cz. Zkouška se otevírá způsobilost k výkonu nelékařského povolání bez odborného dohledu v souladu s nejnovějšími poznatky v oboru a koná se před zkušební komisí MZ ČR, je veřejně přístupná pouze pro zdravotnické pracovníky.

Písemné přihlášky ke zkoušce k vydání osvědčení se předkládají na adresu: MZ ČR, Odbor VZV, Oddělení VZV/3, Uznávací jednooko, Vlnářská 6, 603 00 Brno. Na obálce je nutné výrazně vyznačit **Zkouška – Osvědčení**.

Vzhledem k tomu, že k přihlášce je nutné doložit některé doklady totožné s vydaním osvědčení, doporučujeme žadatelům o zkoušku přiložit již řádně vyplněnou žádost o vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu.

Formulář žádosti o vydání osvědčení naleznete na www.mzcr.cz nebo www.ncoz.cz. MZ ČR je povinnou umožnit žadatelé vykonat zkoušku nejdříve do 90 dnů ode dne podání žádosti. Termín a místo konání zkoušky k vydání osvědčení určí MZ ČR a oznámí je žadatelé nejméně 40 dní před termínem zkoušky.

Zkouška k vydání osvědčení se skládá z části teoretické (nahrazuje 40 kreditních bodů) nebo praktické (nahrazuje výkon povolání) a probíhá v jednom dni. Před zahájením zkoušky uchazeč prokazuje svou totožnost.

- Teoretická část zkoušky se skládá ze dvou otázek, které se losují.
- Praktická část zkoušky se koná na akreditovaném zařízení. Seznam otázek společně s doporučenou literaturou uchazeč obdrží nejméně 20 dnů předem konání zkoušky. Po vylosování otázek poslyšné zkušební komise přiměřený čas na přípravu. Úspěšně vykonaná zkouška je zaznamenána do průkazu odbornosti. Na www.ncoz.cz naleznete seznam doporučených studijních materiálů k obecné části teoretické zkoušky.

Věškeré informace k problematice zkoušky k ověření způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání bez odborného dohledu, který řeší § 8 až § 12 vyhlášky č. 394/2004 Sb., lze získat na telefonním čísle 543 559 352 nebo 224 972 387.

V případě, že se žadatel o zkoušku k vydání osvědčení z jakéhokoli důvodu nemůže na vypsaný termín dostavit, musí se písemně omluvit na adresu: MZ ČR, Odbor VZV, Oddělení VZV/3, Uznávací jednooko, Vlnářská 6, 603 00 Brno. Pokud tak žadatel neučiní, žádost bude postoupena na uznávací jednooko MZ ČR Brno k zamítnutí.

DŮLEŽITÉ INFORMACE A ODKAZY

Informační linka Registru – 543 559 354

Informace získáte na e-mailové adrese: regist@ncoz.cz

- MZ ČR – www.mzcr.cz – pro odbornou veřejnost/nelékařská povolání
NCO NZO Brno – www.ncoz.cz
- registrace / registr
 - registrace / registr / profesní sdružení
 - registrace / registr / žádosti / zkouška k vydání osvědčení
 - registrace / registr / žádosti / zkouška k vydání osvědčení / doporučené studijní materiály

Na uvedených www stránkách naleznete on-line odkazy níže uvedené, jsou distribuovány ve formátu PDF.

Koncepce českého ošetrovatelství – Věstník MZ ČR, částka 9, 2004, Metodické opatření č. 9

Étický kodex nelékařského zdravotnického pracovníka – Věstník MZ ČR, částka 7, 2004, Metodické opatření č. 8

Zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních)

Vyhláška č. 423/2004 Sb., kterou se stanoví kreditní systém pro vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez přímého vedení nebo odborného dohledu zdravotnických pracovníků

Vyhláška č. 424/2004 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků

Nářízení vlády č. 463/2004 Sb., kterým se stanoví obory specializačního vzdělávání a označení odbornosti zdravotnických pracovníků se specializovanou způsobilostí

Vyhláška č. 385/2006 Sb., o zdravotnické dokumentaci

Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu

Šifra zákonů – www.sbcz.cz

Odpovědi na konkrétní dotazy k nelékařským zdravotnickým povoláním naleznete na výše uvedených webových stránkách

MZ ČR děkuje firmě Ines International, Ltd. za analýzu čtenářských otázek na veřejných portálech profesních organizací.

Vydala MZ ČR ve spolupráci s NCO NZO Brno v roce 2007.

Ministerstvo zdravotnictví
České republiky

Národní centrum
ošetrovatelství a nelékařských
zdravotnických oborů v Brně

**Jak získat
Osvědčení k výkonu
zdravotnického povolání
bez odborného dohledu**

= odpovědi na často kladené dotazy

REGISTRACE

Vznik Registru zdravotnických pracovníků způsobilých k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu (dále jen Registr) je dán zákonem č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních, který vstoupil v platnost dne 1. 4. 2004. V Registru jsou zpracovávány údaje žadatelů, které slouží k vydání **Osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu**, a jeho držitelé jsou zapísáni do Registru zdravotnických pracovníků způsobilých k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu.

Hlavním cílem registrace nelékařských zdravotnických povolání je ochrana veřejnosti založená na principu celoživotního vzdělávání zdravotnických pracovníků. Průběžné obnovení, zvyšování, prohlubování a doplňování vědomostí, dovedností a způsobilosti zdravotnických pracovníků vede ke zvyšování kvality ošetrovatelské péče a jiných činností s tím souvisejících. Vysoká kvalita poskytované péče nappomáhá ke zvyšování úrovně a prestiže nelékařských zdravotnických profesí.

Držitelé osvědčení mohou užívat označení **registrování/á**, a proto je vhodné, aby veřejnost seznamovali s jeho významem. Jen tak mohou vyzvednout význam registrace pro naše pacienty, klienty a podřídnout snahu o poskytování co nejlepší péče.

Registrace, respektive vydávání Osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu, je **dobrovolný akt**, záleží na osobním rozhodnutí každého zdravotnického pracovníka. Pokud zdravotnický pracovník nezáiská osvědčení a registraci, bude moci pracovat pod odborným dohledem zdravotnického pracovníka způsobilého k výkonu činnosti bez odborného dohledu.

Zákon č. 96/2004 Sb. neumožňuje při vydávání osvědčení žádné výjimky či prominutí stanovených podmínek.

Za realizaci zákona č. 96/2004 Sb. v praxi je zodpovědný odbor vzdělávání a vědy MZ ČR (dále jen VZV).

CO JE NUTNÉ K PODÁNÍ ŽÁDOSTI O VYDÁNÍ OSVĚDČENÍ K VÝKONU ZDRAVOTNICKÉHO POVOLÁNÍ BEZ ODBORNÉHO DOHLEDU?

K vydání Osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu je nutné podat čitelně vyplněnou žádost opatřenou kopíem v hodnotě 500,- Kč. Žádost lze vyisknout z webových stránek MZ ČR – www.mzcr.cz, případně z webových stránek NCO NZO Brno – www.nconzo.cz. Účastníci vzdělávacích akcí v NCO NZO Brno si mohou tuto žádost zakoupit v prodejní skřípi nebo v knihovně. Další možnost získání žádosti je v informačním centru MZ ČR, Palackého nám. 4, Praha. Je možné použít i starší verzi žádosti.

Pokud jsou splněny veškeré podmínky § 67 odst. 2 zákona č. 96/2004 Sb. (výkon zdravotnického povolání a získání minimálně 40 kreditů z celoživotního vzdělávání), MZ ČR rozhodne o vydání osvědčení do 30 dnů. Absolventi VZŠ a kvalifikačních vysokoškolských studijních programů mohou využít možnosti podání žádosti do 18 měsíců od získání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání bez nutnosti dokládání výkonu povolání a účasti na celoživotním vzdělávání.

Obsahem žádosti jsou:

- úředně ověřené doklady, které opravňují zdravotnického pracovníka k výkonu zdravotnického povolání (např. maturitní vysvědčení, diplom a vysvědčení o absolvování)
- doklad o zdravotní způsobilosti – zdravotní stav zjišťuje a lékařský posudek vydává praktický lékař, u zaměstnanců lékař závodní preventivní péče; je nutné vyznačit, zda je pracovník zdravotně způsobilý – toto rozhodnutí nesní být starší 3 měsíce
- výpis z rejstříku testů – potvrzení nesmí být starší 3 měsíce
- výpis o absolvování zdravotnické praxe potvrzené zřizovatelem v rozsahu min. 1 rok v úvazku 0,5 stanovené týdenní pracovní doby nebo min. 2 roky v úvazku 0,2 stanovené týdenní pracovní doby
- absoluje-li zdravotnický pracovník praxi v zahraničí, je nutné dobič, překlad pracovní smlouvy do českého jazyka tlumočnickem zapísaným do seznamu znalců a tlumočnicků. Překlady se nezvztahují na doklady vyřazené ve slovenském jazyce
- doklad o absolvovaných vzdělávacích aktivitách

Osoby samostatně výdělečně činné nebo vlastníci živnostenského listu výkonu zdravotnického povolání (doložit úředně ověřenou kopii registrace nestávajícího zdravotnického zařízení nebo živnostenským listem).

Doložení účasti na formách celoživotního vzdělávání je možné předložit:

- souhrnným výpisem o absolvovaných vzdělávacích aktivitách a doloženými prosími kopíemi potvrzení o účasti na formách celoživotního vzdělávání. Nařizovaný pracovník svrzuje svým podpisem, že přehled vykázaných vzdělávacích aktivit žadatele ověřil v jeho průkazu odbornosti nebo z originálních dokumentů – platné pro žadatele v zaměstnaneckém poměru
- jednotlivými prosími kopíemi potvrzení o účasti nebo kopíemi zápisů v průkazu odbornosti – platné pro osoby samostatně výdělečně činné, žadatele na mateřské a rodičovské dovolené a v evidenci úřadu práce
- originální potvrzení či průkazu odbornosti na MZ ČR, kde si tyto doklady ověřil zaměstnanec MZ ČR
- v případě pochybnosti si MZ ČR vyžádá ověřené doklady a může rovněž v případě potřeby uznat i jiné náhradní doklady (např. při ztrátě potvrzení o účasti kopii seznamu účastníků, kopii programu, kde žadatel byl mezi přednášejícími apod.)

Zdravotnický pracovník uvedený v Registru je povinen neprodleně písemně oznámit veškeré změny do Registru zdravotnických pracovníků.

Při ztrátě osvědčení je možné písemně požádat uznavací jednotku MZ ČR o vystavení duplikátu. Adresa: MZ ČR, Odbor VZV, Oddělení VZV/3, Uznavací jednotka, Vlnařská 6, 603 00 Brno.

Kam žádost zaslat?

Řádně vyplněnou žádost společně se všemi potřebnými odesílatele na adresu: Ministerstvo zdravotnictví, Odbor VZV, Oddělení VZV/3, Uznavací jednotka, „REGISTRACE“ Vlnařská 6, 603 00 Brno.

PRODLOUŽENÍ PLATNOSTI OSVĚDČENÍ

Platnost osvědčení může být zdravotnickému pracovníkovi prodloužena na období dalších 6 let, pokud požádá o jeho prodloužení nejpozději 120 dnů před skončením platnosti již vydaného osvědčení a jsou-li splněny podmínky dle § 67 odst. 2 písm. b) zákona č. 96/2004 Sb., a to:

- odborná způsobilost – není nutné dokládat; žadatel má možnost využít práva § 6 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, tzn. že dotčená osoba může požádat MZ ČR o vylhčení potřebných údajů ze své úřední evidence, kterou samo vede. Nůmo dokládat pouze doklady o zvyšování či prohlubování kvalifikace, pokud nejsou MZ ČR zřejmé.
- zdravotní způsobilost
- bezúročnost
- výkon zdravotnického povolání minimálně 1 rok v rozsahu minimálně poloviny stanovené týdenní pracovní doby nebo minimálně 2 roky v rozsahu minimálně pětiny týdenní pracovní doby a získání 40 kreditů z celoživotního vzdělávání, nebo
- složení zkoušky, kterou se ověřuje způsobilost k výkonu příslušného povolání dle § 71 výše jmenovaného zákona a prováděcího předpisu vyhlášky č. 394/2004 Sb.

Dle § 96 odst. 7 zákona č. 96/2004 Sb. nemuseli zdravotničtí pracovníci do dvou let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona (tzn. **přechodné období do 31. 3. 2006**) prokazovat některé podmínky k získání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu, např.:

- 3 roky výkonu zdravotnického povolání u absolventů středních zdravotnických škol
- specializovanou způsobilost u zdravotnických pracovníků, kteří jsou způsobilí k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu po získání odborné a specializované způsobilosti (§ 8 – radiologický asistent a § 24 – fyzioterapeut výše jmenovaného zákona)

Zdroj: Jak získat osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu, vydalo MZ ČR ve spolupráci s NCO NZO Brno: 2007. [cit. 15.03.2008]. Dostupné na WWW k: <http://www.mzcr.cz/Odbornik/Pages/100-jak-ziskat-osvedceni-k-vykonu-zdravotnickeho-povolani-bez-odborneho-dohledu.html>

ze dne 30. června 2004,
kterou se stanoví kreditní systém pro vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez přímého vedení nebo odborného dohledu zdravotnických pracovníků Ministerstvo zdravotnictví stanoví podle § 90 odst. 2 písm. c) zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních):

§ 1 Předmět úpravy

Touto vyhláškou se stanoví kreditní systém, na základě kterého jsou ohodnoceny jednotlivé formy celoživotního vzdělávání¹⁾ počtem kreditů, jejichž získání je potřebné pro vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez přímého vedení nebo odborného dohledu²⁾ zdravotnického pracovníka (dále jen "osvědčení").

§ 2 Vymezení pojmů

(1) Pro účely této vyhlášky se rozumí

- a) kreditem bodové ohodnocení jednotlivých forem celoživotního vzdělávání³⁾,
- b) inovačním kurzem odborný kurz pořádaný zdravotnickým zařízením nebo jinou fyzickou nebo právnickou osobou a vedený fyzickou osobou způsobilou k výkonu zdravotnického povolání v oboru, k němuž je kurz pořádán, s cílem seznámit se s novými poznatky a metodami,
- c) odbornou stáží výkon odborné praxe v akreditovaném zařízení⁴⁾, jejímž cílem je prohloubení znalostí na jiném pracovišti, než je místo výkonu povolání, pod odborným dohledem zdravotnického pracovníka,
- d) školící akci seminář nebo odborný kurz v délce alespoň 2 hodiny pořádaný zdravotnickým zařízením nebo jinou právnickou nebo fyzickou osobou, pokud program školící akce se týká oboru činnosti nelékařského zdravotnického pracovníka; pokud školící akci pořádá neakreditované zařízení, započítá se tato školící akce do kreditního systému na základě souhlasného stanoviska profesního sdružení vyžádaného pořadatelem školící akce,
- e) odbornou konferencí, kongresem nebo sympoziem vzdělávací akce v délce alespoň 4 hodin,
 1. ke které vydá profesní sdružení souhlasné stanovisko se započítáním do kreditního systému,
 2. jejíž program se týká oboru činnosti nelékařského zdravotnického pracovníka, který žádá o vydání osvědčení, a
 3. která je určena nejen pro zaměstnance pořadatelské organizace,
- f) publikační činností publikování v periodickém tisku⁵⁾ nebo v neperiodických publikacích⁶⁾, které mají odborný charakter a jejich obsah se týká oboru nelékařského zdravotnického povolání nebo zdravotní péče,
- g) pedagogickou činností vzdělávací činnost v rámci teoretické i praktické výuky ve specializačním vzdělávání, certifikovaném nebo inovačním kurzu, na školící akci nebo při vedení odborné stáže a vyučování odborných předmětů ve studijním oboru, kterým

se získává odborná způsobilost k výkonu zdravotnického povolání,

h) vědecko-výzkumnou činností účast ve výzkumných projektech a výzkumných záměrech podle zvláštního právního předpisu⁷⁾, pokud

1. délka jejich trvání je alespoň 6 měsíců,

2. jsou doloženy oponovanou závěrečnou zprávou, seznamem řešitelů výzkumného projektu nebo výzkumného záměru, základními údaji projektového tématu a v případě mezinárodních projektů kopií rozhodnutí příslušné mezinárodní instituce o schválení projektu, seznamem jeho řešitelů a základními údaji o projektovém tématu, a

3. týká se oboru činnosti nelékařského zdravotnického pracovníka,

i) profesním sdružením profesní organizace nebo odborná společnost, která sdružuje fyzické osoby s odbornou nebo specializovanou způsobilostí vykonávající zdravotnické povolání, kterého se akce celoživotního vzdělávání týká, a to jak v České republice⁸⁾, tak v cizině.

(2) Za formu celoživotního vzdělávání uvedenou v odstavci 1 písm. g), h) a i) se nepovažuje činnost, která je předmětem výkonu povolání na základě pracovního poměru nebo obdobného pracovního vztahu⁹⁾.

§ 3 Počet kreditů pro zápočet k vydání osvědčení

(1) Za studium navazujících vysokoškolských studijních programů¹⁰⁾, studijního oboru zdravotnického zaměření na vysoké škole¹¹⁾, studijního oboru na vyšší zdravotnické škole po získané odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání, pomaturitního specializačního studia, speciální přípravy nebo dlouhodobého tematického kurzu náleží za každý ukončený semestr studia nebo za každých 6 měsíců studia v případě, že se studium nečlení na semestry, 25 kreditů.

(2) Za účast na inovačním kurzu nebo školicí akci náleží 1 kredit za každý započatý den, nejvíce však 10 kreditů.

(3) Za účast na odborné stáži náleží 1 kredit za každý započatý den, nejvíce však 15 kreditů.

(4) Za účast na odborné konferenci, kongresu nebo sympoziu náleží za

a) každý den 3 kredity, nejvýše však 10 kreditů,

b) přednesení přednášky 15 kreditů,

c) spoluautorství na přednášce 10 kreditů.

(5) Za publikační činnost náleží

a) za odborný článek autorovi 15 kreditů nebo spoluautorovi 10 kreditů,

b) autorovi nebo spoluautorovi učebnice, skript, výukového filmu nebo jiné učební pomůcky (například výukový CD ROM) 25 kreditů.

(6) Za pedagogickou činnost konanou v délce

a) do 1 dne náleží 4 kredity,

b) od 2 dnů do 5 dnů náleží 7 kreditů,

c) nad 5 dnů náleží 15 kreditů,

přičemž lze v průběhu jednoho registračního období získat maximálně 25 kreditů.

(7) Za vědecko-výzkumnou činnost náleží 25 kreditů.

(8) Za účasti na vzdělávacích akcích podle odstavců 1 až 7, které se konají v zahraničí nebo jsou vedeny v cizím jazyce, se počty kreditů zvyšují o 30 %; desetinná místa se zaokrouhlují vždy na celá čísla nahoru.

§ 4 Evidence vzdělávacích aktivit

(1) Účast na celoživotním vzdělávání podle § 3 odst. 2 až 4 se dokládá záznamem v průkazu odbornosti provedeným pořadatelem, popřípadě potvrzením jím vydaným.

(2) Záznam v průkazu odbornosti obsahuje

- a) datum konání akce,
- b) téma akce a
- c) další skutečnosti důležité pro přiznání počtu kreditů podle této vyhlášky, zejména délku trvání a druh účasti.

(3) Potvrzení obsahuje kromě údajů uvedených v odstavci 2 také

- a) jméno a příjmení účastníka akce a
- b) datum narození účastníka akce.

(4) Překlad potvrzení vydaného v jiném jazyce než českém do českého jazyka tlumočnickem zapsaným do seznamu znalců a tlumočnicků¹²⁾ se vyžaduje, pokud jsou pochybnosti o obsahu potvrzení.

§ 5 Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem jejího vyhlášení.

Ministr:

MUDr. Kubinyi, Ph.D. v. r.

1) § 54 odst. 6 a 7 zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních).

2) § 66 a 67 zákona č. 96/2004 Sb.

3) § 54 odst. 1 zákona č. 96/2004 Sb.

4) § 45 zákona č. 96/2004 Sb.

5) Zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon), ve znění pozdějších předpisů.

6) Zákon č. 37/1995 Sb., o neperiodických publikacích, ve znění zákona č. 320/2002 Sb.

7) Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), ve znění pozdějších předpisů.

8) Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů.

9) § 54 odst. 1 písm. f) zákona č. 96/2004 Sb.

10) § 54 odst. 2 a 6 zákona č. 96/2004 Sb.

11) § 2 písm. e) zákona č. 96/2004 Sb.

12) Zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících.

Zdroj: Vyhláška č. 423/2004 Sb., kterou se stanoví kreditní systém pro vydání

osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez přímého vedení nebo odborného dohledu zdravotnických pracovníků. [cit. 2007-7-6]. Dostupné na WWW:

<http://www.nconzo.cz/download/sbirky/2004/sb139-04.pdf>.

Příloha 8 Vzor inovačního kurzu.

Společnost Porodní dům U čápa o.p.s. nabízí inovační kurz

Péče porodní asistentky o těhotnou ženu v komunitním prostředí

pro porodní asistentky, které pracují s těhotnými ženami buď ve vlastní soukromé praxi nebo ve spolupráci s lékařem, tak také pro ty, které o založení vlastní praxe teprve uvažují. Užitečné informace získají i vyučující porodní asistence pro svou další práci se studentkami.

Kurz je zaměřen na oblast, která je základem profese porodní asistentka, ale která v posledních desetiletích z působnosti porodních asistentek v podstatě vymizela, tj. práci porodní asistentky v **komunitním prostředí** (v terénu). Zdravotní péče poskytovaná porodními asistentkami by měla být zaměřena na **podporu zdraví těhotných žen a prevenci patologií** jak v těhotenství, tak při porodu. A tímto směrem je kurz zaměřen.

Kurz je rozdělen na dvě části, které na sebe tématicky i logicky navazují. Proto důrazně doporučujeme, aby zájemkyně pro získání **ucelených informací** absolvovaly **obě** části.

Místo konání kurzu	Centrum porodních asistentek Porodní dům U čápa, Dolnokrčská 14, 140 00 Praha 4
Datum konání	I. část 25.4.2008 II.část 16.5.2008
Počet účastníků v kurzu	maximálně 16 (kurz bude tentokrát zaměřen více na získání praktických dovedností a bude mít charakter spíše individuální výuky, proto je počet účastnic nižší než obvykle)
Cílová skupina	porodní asistentky z praxe vyučující porodní asistence studentky porodní asistence
Cíl kurzu	Poskytnout porodním asistentkám informace potřebné pro založení vlastní praxe. Rozšíření základního učiva škol pro porodní asistentky týkajícího se specifických vědomostí a dovedností potřebných pro samostatné vedení těhotenské poradny porodní asistentkou v komunitním prostředí. Zlepšení komunikačních dovedností mezi porodní asistentkou a těhotnou ženou. Poskytnutí základních informací o zdrojích výzkumných prací a hodnocení výzkumných prací v porodní asistenci.
Získané dovednosti	Dobrá orientace v legislativním rámci regulujícím profesi porodní asistentka. Znalost doporučeného postupu pro založení vlastní praxe. Znalost bezpečnostních kritérií pro samostatnou práci porodní asistentky. Schopnost vést samostatně těhotenskou poradnu. Základní povědomí o zdrojích informací týkajících se poskytování péče založené na důkazech, schopnost hodnotit tyto zdroje.

Program kurzu

I. část

25.4.2008 – pátek

8,30 – 9,00	Registrace
9,00 – 10,30	Úvod do tématu: - Legislativní zázemí - Kombinovaná péče - Možnosti založení vlastní praxe - Standardy péče poskytované porodní asistentkou - Doporučená literatura
10,30 – 11,00	<i>Přestávka</i>
11,00 – 12,30	Péče o těhotnou ženu v prvním a druhém trimestru - Dokumentace - Vedení těhotenské poradny - Podpora zdravého životního stylu
12,30 – 14,00	<i>Polední přestávka</i>
14,00 – 15,30	Péče o těhotnou ženu ve III. trimestru a 4 týdny před porodem - Porodní plán - Volba místa porodu - Zevní vyšetření – teorie
15,30 – 16,00	<i>Přestávka</i>
16,00 – 17,30	Zevní vyšetření – praxe

II. část

16.5.2008 – pátek

8,30 – 9,00	Registrace
9,00 – 10,30	Vedení těhotenské poradny. Praktický nácvik samostatného vedení těhotenské poradny porodní asistentkou.
10,30 – 11,00	<i>Přestávka</i>
11,00 – 12,30	Vedení těhotenské poradny. Praktický nácvik samostatného vedení těhotenské poradny porodní asistentkou.
12,30 – 14,00	<i>Polední přestávka</i>
14,00 – 15,30	Sdílení zkušeností z předchozích dvou bloků

15,30 – 16,00	Přestávka
16,00 – 17,30	Výzkum v porodní asistenci. Úvod do tématu.
17,30	Zakončení kurzu

Kredity

Kurz bude ohodnocen kredity podle vyhlášky č. 423/2004 Sb.

Vezměte s sebou

- přezutí
- poznámkový sešit a psací potřeby
- občerstvení pro polední přestávku

Přihláška

Přihlášku v elektronickém formátu pro přihlášení on-line najdete [zde](#). Do každé části kurzu bude přijato pouze 16 zájemkyň. Upozorňujeme však všechny nové zájemkyně, že o o kurz je značný zájem; první část je již naplněna, v druhé části jsou volná poslední dvě místa. Pokud se někdo přihlásí ještě na první část kurzu, bude zařazen jako náhradník. Pro velký zájem o tento kurz plánujeme jeho opakování v podzimním čase, termíny budou upřesněny, sledujte proto úvodní stránku, sekce **Akce pro odborníky** a také **NOVINKY**.

V políčku "Číselná kombinace (variabilní symbol)" uveďte libovolnou **6 místnou** číselnou kombinaci pro rozlišení typu platby. V případě samostatných plateb použijte jako první číslo této kombinace pro 1. část kurzu **jedničku** (1xxxxx), pro 2. část kurzu **dvojku** (2xxxxx). Pro platbu společnou (2000 Kč) použijte jako první číslo **3** až **9**. Stejnou kombinaci čísel pak později uvedete při provádění platebního příkazu jako **variabilní symbol**.

Registrační poplatek

Poplatek za každou část činí **1000 Kč**. To z toho důvodu, že zájemkyně o kurz se může rozhodnout absolvovat pouze jednu část z obou nabízených, a tedy zaplatí pouze 1000 Kč. Zájemkyně, které jsou rozhodnuté absolvovat obě části, zaplatí společnou platbu **2000 Kč**. Jako **variabilní symbol** použijte stejnou číselnou kombinaci, kterou jste uvedly v přihlášce.

Registrační poplatek uhradte až **po výzvě**, po vyrozumění, zda jste byla nebo nebyla do kurzu zařazena, které vám Porodní dům zašle obratem po obdržení vaší přihlášky.

Platbu proveďte do **18.4.2008** pro 1. část a do **9.5. 2008** pro 2. část **bankovním převodem** na účet společnosti Porodní dům U čápa o.p.s., číslo účtu: **103 102 0623/5500**.

Další informace

získáte na tel. čísle **241 402 098** v pondělí až čtvrtek (přes den) nebo na mobilu **602 958 396** po celý týden.

Popis cesty

do místa konání kurzu naleznete v článku [Jak k nám](#).

Zdroj: Společnost Porodní dům U čápa o.p.s., inovační kurz, Péče porodní asistentky o těhotnou ženu v komunitním prostředí. [cit. 2008-03-04]. Dostupné na WWW:

<http://www.pdcap.cz/Texty/InovacniKurz.html>.

Příloha 9

Dotazník

Dobrý den,

Jmenuji se Jaroslava Haluzová, jsem studentka 3. ročníku Zdravotně sociální fakulty v Českých Budějovicích. Tento dotazník je součástí mé bakalářské práce na téma „Problematika celoživotního vzdělávání“.

Ráda bych Vás požádala o vyplnění tohoto dotazníku.

Získané informace budou použity pouze pro účely této bakalářské práce.

Dotazník je anonymní a za vyplnění dotazníku předem děkuji.

Zakroužkujte pouze jednu odpověď v každé otázce, pokud není uvedeno jinak.

1. Kolik je Vám let?

- a) 18 – 25 let
- b) 26 – 35 let
- c) 36 – 50 let
- d) více než 50 let

2. Kolik let pracujete ve zdravotnictví?

- a) 1 – 3 roky
- b) 4 – 6 let
- c) 7 – 10 let
- d) více než 10 let

3. Myslíte si, že celoživotní vzdělávání sester je důležité?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

4. Účastníte se vzdělávacích akcí či studia?

- a) ano

b) ne

5. Kdyby nebyl zavedený kreditní systém vzdělávala/l by jste se?

a) ano

b) ne

c) nevím

6. Vyhovuje Vám kreditní systém ve vzdělávání?

a) ano

b) ne

c) nevím

7. Myslíte si, že celoživotní vzdělávání přispěje k lepší péči o pacienty?

a) ano

b) ne

c) nevím

8. Je pro Vás problematické získat potřebný počet kreditů?

a) ano

b) ne

9. Vzdělávala/l jste se před zavedením registrace zdravotnických pracovníků?

a) ano

b) ne

10. Zúčastnila/l by jste se zajímavého semináře, kdyby za něj nebyly kredity?

a) ano

b) ne

c) nevím

11. Vybíráte si vzdělávací akce podle toho jakou máte specializaci či na kterém oddělení

pracujete?

a) ano

b) ne

12. Znáte všechny možnosti celoživotního vzdělávání ?

a) ano

b) ne

c) nevím

13. Jaké znáte formy celoživotního vzdělávání ? (vypište)

a)

b)

c)

d)

e)

f)

g)

h)

14. Jaké možnosti dalšího vzdělávání sester využíváte?

(vypište všechny možnosti, které využíváte ke vzdělávání)

a)

b)

c)

d)

e)

f)

g)

15. Jaké formy celoživotního vzdělávání preferujete?

- a) pasivní účast
- b) studium – na VŠ, specializační studium, atd.
- c) aktivní účast – přednášení prezentace na seminářích či konferencích
- d) publikace v tisku či na internetu
- e) jiné

16. Využila/l jste někdy vzdělávací kurzy na internetu?

- a) ano
- b) ne

17. Myslíte si, že vzdělávat se prostřednictvím internetu je snadnější ?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

18. Využila/l by jste možnosti zkoušky před komisí pro získávání kreditních bodů ?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

19. Jakým způsobem získáváte kredity? (označte více možností)

- a) odborné semináře či inovační kurzy
- b) studium na vysoké škole či studium specializační
- c) publikace v odborném tisku
- d) internetové kurzy
- e) zkoušku před komisí
- f) pedagogickou činnost
- g) výzkumnou činnost
- h) jiné (napište jaké).....

20. Co Vás nejvíce motivuje k celoživotnímu vzdělávání?

- a) lepší platové zařazení
- b) podpora zaměstnavatele
- c) touha mít více znalostí
- d) lepší společenská prestiž
- e) finanční a časová dostupnost
- f) možnost mít zodpovědnost
- g) postup v kariéře
- h) povinná registrace
- i) jiné (napište jaké)

21. Získala/l jste nějaké výhody v souvislosti s účastí na celoživotním vzdělávání?

- a) ano (napište jaké)
- b) ne

22. Myslíte si, že zaměstnavatel by měl celoživotní vzdělávání podporovat?

- a) ano
- b) ne

23. Je pro Vás finančně dostupné celoživotní vzdělávání?

- a) ano
- b) ne

24. Je pro Vás motivací ke vzdělávání kreditní systém?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

25. Co je pro Vás nejdůležitější při výběru vzdělávací akce?

- a) finanční dostupnost
- b) časová dostupnost
- c) zajímavost vzdělávací akce
- d) počet kreditů za vzdělávací akci

26. Jak se dozvídáte o vzdělávacích akcích?

- a) z tisku
- b) z internetu
- c) od kolegyň z práce
- d) od zaměstnavatele
- e) jiný způsob (napište jaký)

27. Jaký způsob podpory vzdělávání od zaměstnavatele by byl pro Vás motivující ?

- a) finanční podpora
- b) dostupnost vzdělávacích akcí v místě zaměstnání
- c) uvolňování z práce a placené volno
- d) jiné (napište jaké)